

VESTNIK

Miselni prebliski ob kulturnem prazniku

Osmega februarja 1849 so nam Slovencem usahnili še zadnji izviri »studenta človečnosti«, kot je dr. Franceta Prešerna označil pisatelj Beno Zupančič v enem izmed svojih zapisov.

Izviri so usahnili, toda studenec je ostal. In vendar se nam zdi, kot da bi ga še danes napajali živi izviri, kajti tako sveža je njegova umetnost in tako živo aktualne so še danes prisotne med nami in v svetu njegove vizionarske in genialne ideje v njegovih pesnitvah o pravičnejši podobi sveta, v katerem naj vlada svobodoljubje, bratstvo, enakost, demokracija in v katerem naj se narodi uveljavljajo z velikimi deli — ne z boji.

Prešernu je materina beseda, do takrat nepomembnega naroda, zbleščala v taki umetniški lepoti, da so se njegove pesnitve samoumevno in organsko včlenile v krog svetovne poezije. Njegova umetniška dela nam tako nesmrtno bogatijo domače in svetovno slovstvo.

Iz vsega tega je razumljivo, da ni naključje, daje Prešeren postal simbol slovenskega naroda in da je njegova svobodoljubna in domoljubna pesem slovenskemu narodu bila močna opora, izziv, poziv, dolg in obveza tudi v naši oboroženi revoluciji med NOB, ki je v težnji osvoboditi se okupatorja in zaživeti svobodno, človeka vredno življenje, v svojem notranjem bistvu tudi sama bila pravzaprav veliko kulturno dejanje.

Znani so nam primeri, da so marsikateri borca med NOB spremljali tudi Prešernove Poezije in da živost Prešernovega duha med partizani potrjuje tudi odlok predsedstva SNOS leta 1945 o proglasitvi dneva Prešernove smrti za slovenski kulturni praznik.

Ko ob dnevu slovenske kulture, ki pooseblja našo kulturno ustvarjalnost, razmišljamo o našem kulturnem utripu, se nam ob tem vsem prav gotovo prepletajo globoki kulturni pribliški različnih in nadvse bogatih nians. Dejstvo pa je, da o kulturi pri nas že dolgo več ne govorimo le ob kulturnih prireditvah in da kultura danes ni več okrasni dodatek človeka, ampak resnično vse globlja sestavina vseh naših prizadevanj. Kultura je pravzaprav tudi bistvo naših celokupnih medsebojnih odnosov, ki jim pravimo samoupravljanje.

V prenesenem pomenu besede pravimo, da človek nosi svojo kulturo v svojem srcu. Treba pa je reči, da je to bogata človekova zakladnica in popotnica, ki ima eno nadvse pomembno značilnost: bolj človek kulturo razdaja, bolj se mu oplaja, hitreje se regenerira, več je je. In če kdo oži prostor kulturi v svojem okolju v medsebojnih odnosih, postaja nehote ali hote nosilec birokratiziranih, neosebnih odnosov med ljudmi, s tem si pa oži pot do soljudi, kar se večkrat odraža tudi v stopnji

K temu znaten delež pripevajo kulturno-umetniška društva, poklicne ustanove, zveze kulturnih organizacij, kulturne skupnosti, umetniške skupine, naše šole, družbenopolitične organizacije, TOZD, KS, sredstva obveščanja in drugi subjekti. Ne pretrgana dejavnost v mnogih družtvih, na novo oživljena dejavnost društev ponekod, kot tudi nekatera na novo ustanovljena društva v KS in TOZD, v zadnjem času do-

kazujejo, da je interes občanov in delovnih ljudi za kulturno dejavnost v porastu. Ta ugotovitev je brez dvoma obetavna in potrjuje, da delovni ljudje in občani na področju kulture čedalje bolj izražajo svoje interese in svoj vpliv. K vsemu temu pa je vendarle treba dodati, da nas doseženi rezultati ne morejo zadovoljevati, ker je bistvo naše kulturne politike vsestransko osvajanje našega delovnega človeka in občana. Zato se predvsem tudi v prihodnje moramo organizirati in angažirati tako, da na tej poti ne bo prihajalo do nepotrebnih večjih zastojev ali preveč kampanjskega delovanja. Nepristano moramo imeti pred očmi in stalno izpopolnjevati zemljevid kulturnega utripa znotraj KS, OZD in občin. Družbeno poslanstvo kulturnih institucij je treba v povezavi z združenim delom še bolj postaviti v korist delovnega človeka in občana.

Vzpodbujati in negovati pa moramo razvoj amaterizma, saj je ljubiteljska dejavnost v

kulturi po svojem izvoru izraz človekovih ustvarjalnih potreb. Ljubiteljsko dejavnost moramo v sodobnih pogojih negovati in vzpodbujati z novimi prijemi, oblikami in metodami. Menim, da prav tu čakajo organizatorje kulturnega delovanja in druge dejavnike pomembne naloge tudi v tem smislu, da nam bodo znali ukrasti včasih del tudi naše človeške lagodnosti in televizijske zasvojenosti.

Res je, da v pogojih intenzivne gospodarske stabilizacije materialni pogoji za kulturno dejavnost ponekod ne bodo prav rožnati, kar pa vendar ne pomeni, da poglobitvi — bistvenih aktivnosti in kulturnega oblikovanja ne bi pospešeno peljali naprej.

Ne gre posploševati, toda upal bi si trditi, da smo nekoč pred leti z dokaj skromnejšo materialno osnovo pa z večjim zagonom ponekod imeli kulturnega delovanja več, kot ga imamo sedaj, ko smo v materialnem pogledu in po sposobnosti kulturnega izraza mnogo bogatejši.

Ob tem je prav gotovo treba reči, da nam povsod v KS in TOZD ter drugih delovnih skupnostih še vedno ni prav stopilo v zavest, da so naši srednjeročni plani brez programiranja tudi razvoja kulture, dejansko nepopolni — okrnjeni.

Takšno stanje povzroča, da za boljšo kulturno dejavnost v takšnih sredinah še vedno skrbijo le redki zanesenjaki, ki jih nekateri drugi včasih sicer celo nekoliko pomilujejo, ne da bi ob tem pomislili na neobglen položaj, v katerem so ob takem stanju tudi sami. Takšne razmere moramo v posameznih konkretnih sredinah hitreje in učinkoviteje spreminjati.

Ta dejstva sicer uspehov, ki smo jih na področju kulturnega delovanja v Pomurju dosegli, ne morejo zasenčiti. Gre nam pa vendarle za to, da bi skozi vse leto — do našega naslednjega kulturnega praznika povsod hitreje in še bolj dosledno uresničevali cilje naše kulturne politike.

S tem se bomo pa tudi najbolj vsebinsko oddolžili vsem ustvarjalcem naše bogate kulturne dediščine.

Štefan DRAVEC

NA PRAGU KONGRESOV

K pripravljenosti še udarnost

Čeprav se zdi, da nam obilica nalog tu in tam zabriše rdečo nit delovanja, je naša temeljna usmeritev vendarle dovolj jasna in nazorna. Gre najprej za to, da znamo dati predvolilni in predkongresni aktivnosti, naprežanjem za boljše gospodarjenje in stalno čvrstitev družbenoekonomskega in političnega položaja delavcev, delovnih ljudi in občanov skupni imenovalec. Da se skratka najdemo v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah, društvih in združenjih, delegacijah in delegatskih skupščinah in se složno lotimo, soočamo in spopadamo z vsem tistim, kar še posebej tišči in žuli posamezna delovna in življenjska okolja.

S teh vidikov je tudi dosti lažje presoati, kaj se je v resnici v tem štiriletnem obdobju premaknilo, kje in zakaj pa se še zatika. Če bi hoteli biti dovolj poglobljeni in pronicljivi, bi seveda rabili tehtno analizo, ker pa je — vsaj za zdaj — ni na voljo, smo se primorani omejiti le na nekatera spoznanja in dejstva v pomurskem prostoru. V tem pogledu nam bodo v dokajšnjo oporo nedavno minule volilno-programske seje organizacij socialistične zveze in zveze komunistov, ob tem pa še splet vseh drugih aktivnosti. Dasiravno jim gre šteti kot poglavitno hibo posplošenost in načelnost, ni manjkalo opredeljevanj in ukrepanj. Tako so se denimo — če spomnimo le na nekatera — komunisti v lendavskem Gorenje-Varstovu, soboški Mesni industriji in Konstruktorjevem tozdu Pomurje, radgonski Opekarni in ponekod v krajevnih skupnostih, zelo odločno spoprijeli z nakopičenimi slabostmi in težavami. V večini primerov je šlo za vrzeli v gospodarskem, kadrovski politiki, nagrajevanju po delu — tu se sploh najraje lomijo kopja — in delovni disciplini.

O integracijskih tokovih (gradbinci, lesarji, kmetijci), naloženih vlaganjih in sočasno snovanju in razvijanju novih programov (Iskra, Lek, Krka, Slovenijaceste), izvozu in maloobmejni blagovni menjavi in vrsti drugih, za Pomurje življenjskih vprašanj, so delavci, delovni ljudje in občani očitno preskopo obveščeni. Tu bo vsekakor veljalo storiti korak naprej in jim — za to morajo organizacijsko in kadrovske, vprašanje pa, če vedno tudi vsebinsko, usposobljeni — ponuditi več informacij za odločanje in s tem samoupravljanje v najširšem pomenu te besede. Hkrati bo po tej poti moč učinkoviteje vplivati na, čisto občutljive in posledično dolgoročne, odločitve, ki se vse preveč snujejo v strokovnih in poslovodnih organih in na političnih forumih in ponavadi post festum (prekasno) prodro v »bazo«.

Vseh teh in podobnih pojavov se kajpada ne bo dalo preseči z danes na jutri, kar je za pomursko članstvo zveze komunistov kot na dlani. Po že omenjenih volilno-programskih sejah v osnovnih organizacijah — kmalu pa se bodo zvrstile še na občinskih ravneh — so precej bolj optimistično razpoloženi. Tako so na sejah izvolili 70 odstotkov novih sekretarjev, od tega 35 odstotkov žensk in čez 10 odstotkov mladih do 27 leta starosti. Med 8. in 9. kongresom ZKS — ta bo predvidoma med 15. in 17. aprilom — so sprejeli v članstvo 1223 ljudi, tako da je zdaj v regiji skupno 4574 članov zveze komunistov, ki delujejo v 323 osnovnih organizacijah. V tem času so iz članstva izključili kakih 100 komunistov, 165 pa jih kaznovali.

Skorajda ni krajevne skupnosti ali organizacije združenega dela, kjer ne bi komunisti organizirano delovali, če seveda ne štejemo nekaj tozdogov in krajevnih skupnosti, kjer sicer formalno ni organizacije ZK. To je vsekakor spodbudno dejstvo, vendar bodo prav v teh okoljih morali veliko več storiti na področju sodelovanja in povezovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti socialistično zvezo in sindikatom.

Če bi skušali strniti naloge, ki ostajajo v ospredju zavzemanj komunistov v Pomurju, bi jih poleg že naštetih ponovili ali dodali še nekaj. Ob nenehni skrbi za sprejemanje novih članov in boljšo strukturo (več kmetov!) članstva, stalnem idejnopolitičnem (samo)izobraževanju in usposabljanju in ustreznih metodah in oblikah dela — tod se pripravljajo določene statutarne spremembe — jih čakajo začetni sklopi vsebinskih problemov. Gre za naslednja področja: kmetijstvo, gostinstvo in turizem, integralni transport, drobno gospodarstvo, množična inventivna in raziskovalna dejavnost in nenazadnje zaposlovanje. Vsega se pravzaprav ni dajati zajeti, še najmanj pa področje, ki bi ga tudi sicer težko opredelili. Namreč, ustvarjanje primerne vzdušja in zdravih, medsebojnih, medčloveških odnosov med delavci, delovnimi ljudmi in občani. Prav tu, čisto radi zatajimo, čeprav se bolj ali manj zavedamo, kako znajo v mnogočem in celo odločilno vplivati na nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov v določenem delovnem in življenjskem okolju.

Branko ŽUNEC

Iz izkušenj za prihodnost

stran 3

V mrzlem domu še kulturo, zebe

stran 7

Počitniški utrip

stran 5

Mauno Koivisto je svečano prevzel dolžnost predsednika republike Finske. Na volitvah je nastopil kot kandidat socialdemokratske stranke. Pred tem je bil dvakrat predsednik vlade in minister za finance. Koivisto je star 58 let, svojo kariero pa je pričel kot pristaniški delavec. Leta 1956 je promoviral za doktorja filozofije.

SPET VELIKO BESED O POLJSKI

Tu je časopisne agencije poročajo, da je akcija solidarnosti s poljskim narodom, ki so jo ZDA v soboto in nedeljo želele izpričati s televizijskimi in radijskimi oddajami in manifestacijami v največjih ameriških mestih, zbudila močan odmev po svetu.

V Chicagu, kjer živi veliko Američanov poljskega rodu, se je zbralo 15.000 do 20.000 ljudi, da bi izrazilo podporo članom poljskega sindikata Solidarnost. Podobne manifestacije so organizirali v še 20 ameriških mestih.

Na Dunaju se je okoli 500 ljudi odzvalo pozivu avstrijske socialistične mladine, naj izrazijo podporo poljskim sindikatom Solidarnost. Podobno manifestacijo so organizirali tudi v Stockholmu na pobudo švedske socialno-demokratske stranke in upravne sindikatov.

Demonstracije solidarnosti s poljskim ljudstvom so organizirali tudi v več britanskih mestih.

Ob dnevu solidarnosti s Poljsko so v javnosti govorili vsi vodilni zahodnonemški politiki. Kancler Schmidt je znova terjal odpravo izrednega stanja na Poljskem in skušal podrobneje pojasniti zanimanje ZRN za razvoj dogodkov na Poljskem. Zunanji minister Genscher je v Hannoveru izrazil nasprotovanje bonse vlade gospodarskim sankcijam proti Poljski in pozval Zahodne Nemce, naj ukrenejo vse, da

bi bolj pomagali Poljakom.

Tudi vodja socialnih demokratov Willy Brandt je poudaril, da je trenutno veliko bolj potrebna materialna pomoč Poljakom kot pa ostre izjave in obsodbe.

Na Poljskem so odločno obsodili ameriške televizijske in radijske oddaje in manifestacije v največjih ameriških mestih v znamenje podpore Solidarnosti. Poljske oblasti poudarjajo, da je ta akcija naperjena proti Poljski in poljskemu ljudstvu. Ob tej priložnosti je Poljska tretjič v zadnjih desetih dneh uradno reagirala in obsodila stališče ameriškega predsednika Reagana. Sodeč po izjavah zunanjega ministrstva in vlade je tudi poljska skupina medparlamentarne unije poslala posebno poslanico ameriški skupini te unije in jo prosila, naj z vsebino poslanice seznanijo poslance ameriškega kongresa. V poslanici je odločno zanikala, da bi bila uvedba vojnega stanja na Poljskem v kakršnikoli zvezi z vojaško diktaturo, ker da vsi ustavni organi državne oblasti delujejo v skladu s svojimi pooblastili, omejitve nekaterih državljanskih pravic pa je

časna. Zato na Poljskem obsojajo akcijo ZDA kot vmešavanje v notranje zadeve suverene države in kot »odkrita propagandna agresija«.

V zahodnoevropskih državah je trenutno 150.000 do 180.000 Poljakov. Večina se ni prosila za azil, ker čakajo, kako se bodo razvili dogodki na Poljskem. To je izjavil tiskovni predstavnik visokega komisariata ZN za begunce. Navedel je, da se je največ Poljakov zateklo v ZR Nemčijo. V tej državi jih je trenutno 54.000, le 10.000 pa jih je prosilo za azil.

V Moskvi poudarjajo, da Reaganova administracija ni solidarna s Poljsko in poljskim narodom, ampak »želi rešiti majhen krog poljskih ekstremistov, ki sestavljajo vrh Solidarnosti«, in da je vsakemu mislečemu človeku jasno, da so »dejanja ameriške administracije sovražna poljskemu narodu«.

»Televizijski spektakel«, kot imenujejo tukaj Reaganov »dan solidarnosti s Poljsko«, je še en dokaz vračanja »ameriškega konservatizma in antikomunizma«, menijo v Moskvi. Pri tem Pravda ne pravi samo, da so na »predstavi sodelovali najokorelejši provokatorji anitkomunizma in podkupljeni novinarji«, ampak da je to vse skupaj še en poskus »razrušitve povojne Evrope«.

Dialog med Moskvo in Berlinguerjem

V zvezi s krizo na Poljskem je prišlo do ostre polemike med sovjetsko in italijansko komunistično partijo. Pred dobrim tednom sta moskovska Pravda in Komunist ostro kritizirala italijansko partijsko vodstvo, češ, da že nekaj let pripravlja »postopen odmik od marksistično-leninistične in revolucionarne platforme« in da pod različnimi parolami o »tretji poti«, »evrokomunizmu«, »evropski zvezi« itd. »skriva ta prehod pred italijanskimi komunisti in italijanskim delavskim razredom«.

Generalni sekretar KPI Italije Enrico Berlinguer je potem na velikem zborovanju komunistov v Bariju odgovoril na obtožbe. Kar zadeva trditve, da so voditelji KPI prešli v »tabor sil, ki se bojujejo proti socializmu«, pravi Berlinguer, da morajo na to vprašanje odgovoriti sami italijanski komunisti — udeleženci številnih bojov proti imperializmu, kolonializmu, vojnim hujskačem in nasprotnikom boja za osvoboditev in neodvisnost narodov (Alžirja, Vietnam, Kuba, Angola, Mozambik, Salvador), zvesti idealom miru in socializma.

Na obtožbo, da KPI »želi drugim vsiliti svoj model socializma«, odgovarja Berlinguer, da je resnica drugačna in da KPI želi, da bi spoštovali in cenili vse ideje demokracije in socializma po svetu, zlasti pravico vsakega naroda, da si izbere lastno pot brez kakršnegakoli vmešavanja. »Mislili smo, da so časi izobčenja minili. Toda spet poslušamo glasove tistih, ki se imajo za poklicane, da varujejo dogme in delijo obsodbe, pri čemer si prilaščajo vlogo nekakšnega vrhovnega sodišča«, je rekel Berlinguer in opozoril na »številne napake in škodo, ki je bila s takšno metodo povzročena v preteklosti«, zlasti pa je opozoril na to, da so leta 1948 tako obsodili jugoslovanske komuniste s poudarki in celo z besedami, ki so žal podobni tistim, s katerimi danes obsojajo italijanske komuniste.

Tudi Jugoslaviji so takrat očitali, »da je prešla v sovražni

tabor«, je dejal Berlinguer in nadaljeval, da je bil to čas Stalina in kominforma, »da je bil takrat drugačen položaj v komunističnem gibanju, a so »po dvajsetem kongresu KPSZ (1956) napako priznali in popravili.« Berlinguer ob tem pripominja, da so bili Jugoslovani »ustanovitelji svetovnega gibanja neuvrščenih držav, ki je imelo in še vedno ima bistveno vlogo v boju za mir in sodelovanje.«

Berlinguer je v svojem odgovoru tudi spomnil, da so se leta 1956 po »skupni samokritiki zaradi napak iz leta 1948 vse partije zavzele, da ne bodo več zagrešile kaj takega.« Italijanski komunisti so ostali zvesti tej zvezi, pravi Berlinguer, imajo pa »vtis, da bi proti njim želeli ponoviti to hudo napako iz leta 1948.«

Po njegovi oceni bi bila vrnitev v takšnim metodam »skok nazaj«, ki bi škodoval vsem komunističnim in delavskim partijam, vsem osvobodilnim in naprednim gibanjem, a »po našem mnenju tudi Komunistični partiji Sovjetske zveze.« Berlinguer je ob koncu svojega govora v Bariju še dodal, da sedaj ni čas za izobčenja, ampak za svobodne razprave, ne za partije vodnice, ampak za odnose med enakopravnimi.

Na sovjetsko obtožbo, da vodstvo KPI svojim članom prikriva dejstva, je Berlinguer v svojem govoru tudi povedal, da bodo članek iz sovjetske partijske revije Komunist objavili v tedniku italijanske komunistične partije Rinasita.

globus

MADRID — Španija bo postala polnopravi član NATO junija letos, ko se bodo v Bruslju sestali voditelji držav in vlad vseh 15 članic zveze. Za ameriškega predsednika Reagana bo to prvi obisk v Zahodni Evropi.

WASHINGTON — Ameriški minister za kmetijstvo je pozval farmerje naj letos pridelajo za 10 do 15 odstotkov manj pšenice, koruze, bombaža in riža. Računajo, da bodo tako prišli do ugodnejših cen kmetijskih pridelkov.

BRUSELJ — Belgija ne bo odstopila od dolgoročne pogodbe o preskrbi s sovjetskimi plinom. To je povedal belgijski minister za energijo Knops.

RIM — Posebna enota italijanske policije je v Veroni osvobodila ameriškega generala, ki je bil 42 dni v »proletarskem zaporu« rdečih brigad.

NEW YORK — Nekdanji generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je prejel zlato medaljo OZN za mir. HELSINKI — Za predsednika ministrskega sveta Finske je bil izvoljen Mauno Koivisto. Volitve so razpisali, ker je bivši predsednik Urho Kekkonen zaradi boleznih odstopil.

BRUSELJ — Francija je spet prepovedala uvažati italijanska vina, kar je navzkriž z dogovori desetih držav.

WASHINGTON — Izvoz orožja v ZDA je v času oktobra 1980—81 znašal preko 25 milijard dolarjev. Poznavalci razmer sodijo, da bodo ZDA pri tem kmalu prehiteli Sovjetsko zvezo. Večina izvoženega vojaškega materiala gre v države v razvoju, ki so prejšnja leta kupovala zastarelo orožje, sedaj pa se vedno bolj zanimajo za moderne vojaške naprave in orožje.

HAVANA — Na Kubi bodo pričeli graditi tisoč kilometrov dolgo cesto, ki bo povezovala vzhodni z zahodnim koncem otoka.

V žarišču dogodkov

Agonija neke kupčije v džungli

I.

V sobotni prilogi zagrebškega Vjesnika, Sedam dana, je Salih Zvizdić pred nedavnim opisal primer podjetja »Socabois S. A.«, ki se v afriškem Kamerunu ukvarja s predelavo in trgovino eksotičnega lesa. Jugoslovanska podjetja so udeležena v tem mešanem podjetju z 80 odstotki. Toda, namesto, da bi že predlani pričeli dobivati surovine, se je zadeva zapletla toliko, da »proizvajajo« — izgubo. V zamujanju rokov, v napačnih predračunih stroškov, in ne nazadnje, v premajhni prizadevnosti naših ljudi, naj bi po mnenju avtorja sestavka iskali vzroke za neuspeh.

Jugoslovandki delničarji v »Socabois S. A.« so trije: industrija za predelavo lesa »Bilokalnik« iz Koprivnice, industrija za predelavo lesa »Slavonija« v Slavonskem brodu ter zagrebška delovna organizacija za izvoz in uvoz »Astra«. Podjetje so ustanovili leta 1978 z namenom, da lesnopredelovalni podjetji dobijo mahagonij in ebenovino, s katero bi zamenjali izredno drago domačo hrastovino. Astra pa je imela svoje račune v tem, da del eksotičnega lesa proda na domačem in na svetovnem tržišču.

Podjetje »Socabois« je

obstajalo pravzaprav že od prej: bilo je v rokah Francozov in domačih ljudi. Vendar so Francoze pregnali, ker so se obnašali kot kolonizatorji, kar so skupaj z Angleži do leta 1960 tudi bili. Naši so morali, da so si pridobili koncesijo, plačati kamerunski vladi in zasebnemu lastniku koncesije, nekdanjemu predsedniku kamerunskega parlamenta, okrog 600 tisoč dolarjev!

Vendar je v začetku vse skupaj kazalo na dobro poslovno potezo: vsi trije jugoslovanski partnerji bi prišli na svoj račun, če ne bi delali tako, kot so.

KONCESIJA V DŽUNGLI

Danes, po štirih letih obstoja tega mešanega podjetja, se je izkazalo, kaj je bilo narobe že na samem začetku. Najbolj se je »zaračunala« Astra, čeprav bi to zaradi njenih desetletnih izkušenj najmanj pričakovali. Končno se je Astra odločila, da izstopi iz konzorcija, kar pa ima lahko za posledico, da propade okrog 4,5 milijonov vloženi dolarjev, čeprav je že znano, da za tretjino teh sredstev ni več nobene rešitve.

»Socabois S. A.« deluje — razumljivo — po kamerunskih predpisih. Naša udeležba v tem podjetju bi morala biti v duhu jugoslovanske politike izvajanja višjih oblik gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, za kar se je Jugoslavija opredelila ne samo z vrsto resolucij, temveč tudi s stališči na srečanjih neuvrščenih od Alžira do Havane.

Koncesija podjetja »Socabois« obsega 250 tisoč hektarov pragozda v ju-

govzhodnem delu Kameruna. Letno dovoljuje ta koncesija posek 50 tisoč kubikov lesa, od tega 30 tisoč za izvoz in 20 tisoč kubičnih metrov za razžaganje. Kakor vse tropske dežele, ki imajo v lesu največje bogastvo, si tudi Kamerun prizadeva, da izvozi čim manj nepredelane lesa. V tem primeru 40 odstotkov.

Poleg tega zahteva Kamerun od vseh partnerjev, seveda tudi od jugoslovanskih, da prispevajo celotno mehanizacijo, da zgradijo gozdne ceste, stanovanja za domače delavce (trenutno jih je okrog 100), prostore za tuje strokovnjake (šest naših strokovnjakov: dva od Astre in štirje od lesnopredelovalnih podjetij), objekt za proizvodnjo elektrike, studenec, nekaj mostov, povezanih z delovišči v tej, doslej še nedotaknjeni naravi. Stroški za vse to so znesli 3.976.000 dolarjev!

Kamerun je poleg tega še zahteval — in naši partnerji so na to pristali — da zgradijo tudi sodobno žago, to-

varno gradbenih elementov ter prispevajo celotno mehanizacijo, tudi transportno.

NEIZPOLNJENE OBVEZNOSTI

Ta del dogovora — žaga, mehanizacija ter tovornjaki — s strani naših partnerjev še dodanes ni izpolnjen, čeprav bi moral biti že leta 1980. To pa pomeni, da bi kamerunska vlada našim delničarjem lahko odvzela koncesijo, s čimer bi propadel ves doslej vloženi denar. Zato je delegacija našega konzorcija decembra lani zaprosila pri prostojnem kamerunskem ministrstvu za podaljšanje roka, ugotavljajoč, da je betonsko ogrodje žage že postavljeno. Toda, to so začasne rešitve, ki samo podaljšujejo agonijo.

ŽE OD ZAČETKA — NAROBE

Jugoslovanskim delničarjem je sedaj popolnoma jasno, kakšne napake so delali in česar, vaj za Astro, ni mogoče več nadoknaditi. Že

takoj v začetku so naredili nepravilne izračune o rentabilnosti vlaganj v »Socabois«. Danes se naprimer ve, da je prevoz drevesnih debel predrag (200 km slabe ceste in 300 km železnice do pristanišča Douala na obali Atlantika). Prevoz rezanega lesa je še dražji, ker ga je treba opraviti s kamioni, saj železniška postaja v Mbalmaji nima naprav za natočevanje pa tudi ne dovolj vagonov. Tako pomeni prevoz nerezanega lesa do pristanišča 80 odstotkov vrednosti tega lesa!

Napačna je bila tudi ocena evropskega in svetovnega tržišča, ki je pravzaprav zasičeno z eksotičnim lesom. Prav tako je bila prenizko izračunana vsota, ki bi bila potrebna za ureditev infrastrukturnih objektov.

Potem neizpolnjeni roki. To pripisujejo slabi Astrini kadrovski politiki, ki je v treh letih v Kamerunu kar trikrat zamenjala direktorje, delno tudi zato, ker so skrbeli bolj zase kot pa za »Socabois«. (Konec prihodnjic)

ogledalo tedna

NAJ ŽIVI TRGOVINA!

Ni dneva, da ne bi mogli prebrati ali slišati o velikih težavah v vseh panogah industrije in drugod v zvezi s pomanjkanjem denarja. Lani bi skoraj postali popolnoma nekulturni, če bi — kot se je to včasih trdilo — merili kulturo naroda po kilogramih porabljenega mila. Zmanjkovalo je južnega sadja, da o kavi sploh ne govorimo. Na vseh koncih in krajih slišimo o prizadevanjih, kako varčevati z devizami in z dinarji. Zvezni sekretariat za zunanje zadeve bo ukinil določeno število diplomatsko-konzularnih predstavništev in kulturnih misij v tujini. Vse zavoljo pomanjkanja denarja.

Pa poglejmo, kaj smo lani tudi uvažali. Za okrog 10,6 milijona dolarjev smo kupili takšne predmete, ki jih imamo dovolj tudi doma. Devizno blagajno smo „olajšali“ za uvoz lopat (47 ton 1,8 milijonov dolarjev), vil in grabelj 2,1 milijona dolarjev, in za deset ton uvoženih sekir pa smo plačali 1,9 milijona dolarjev. Kdo so bili izvozniki teh „specialitet“? ZR Nemčija, Italija, Francija, Sovjetska zveza in celo Združeni arabski emirati. Za obleke za igrače smo dali 10,3 milijona dolarjev. Iz Čehoslovaške in Kitajske smo uvozili okraske za novoletne jekle (11 milijonov dolarjev). Potem kemični svinčniki, nalivna peresa, kreda, črnilo, vžigalniki, sveče, toliko in toliko dolarjev oziroma deviznih dolarjev. V tujini smo kupili tudi sedem ton kovinskih in ostalih gumbov.

Naj živi trgovina...

Napake se ne popravljajo — z davki

Zadnjega marca letos naj bi republiška skupščina sprejela ali zavrnila predlog novega zakona o davkih, ki naj bi vseboval tudi določila o davku na premoženje. Davek od premoženja naj bi po novem predlogu plačevali občani, ki imajo v lasti stavbe, dele stavb, stanovanja in garaže; prostore, ki se od časa do časa uporabljajo za počitek in odidih, tovarna cestna vozila, priklopna ter kombi vozila; osebnih avtomobile domače proizvodnje nad 1600 in uvožene nad 1300 kubikov, gliserje, jadralnice, jahte in druga plovila, katerih dolžina presega 6 metrov, ladijske motorje in motorje za čolne z močjo nad 13,23 kW oziroma 18 KS, igralne avtomate in aparate za igranje in razvedrilo, ki se uporabljajo v javnih prostorih ter gradbeniške stroje in naprave: traktorje, buldožerje, rovokoparce, ravnalne stroje, vibratorje, drobilce in podobno.

Novi predlog zakona ne opredeljuje, kolikšen naj bi bil ta davek in kako naj bi ga določali. Na Hrvaškem so se odločili tako, da bodo obdavčili vse predmete, katerih vrednost presega 100 tisoč dinarjev, v skupnem znesku 500 tisoč din. Primer: Lastnik mercedes, ki je vreden 600 tisoč din, in motornega čolna, ki je vreden 150 tisoč din bi plačal davek od vrednosti 250 tisoč din. V Sloveniji niso navdušeni nad takšnim sistemom, ker bi se v takšnem primeru dogajalo, da bi poglavar družine prijavil svoj gliser, sin ali hčerka spet nekaj, kar je vredno nekaj manj kot 600 tisoč din. Po takšnem načelu davka ne bi nihče plačal.

Predlog zakona tudi nič ne govori o obdavčevanju takšnih predmetov kot so stilo pohištvo, zlatnina, slike, zbirke znakov in podobno.

Odprto je tudi vprašanje kako zajemati te davke in ali

bodo sploh dovolj za morebitno povečano število uslužbencev.

Osnovni namen davka naj bi bil izravnavanje socialnih razlik med posameznimi kategorijami občanov. Direktor republiške uprave za družbene prihodke Zdenko Mali zagovarja predlog novih davščin tako: »Ker imajo nekateri več kot drugi, naj bi tudi za skupne potrebe več dajali.«

Ko je pred nedavnim pravobranilec samoupravljanja SR Hrvatske, Jure Ivezić, odgovarjal na vprašanja novinarjev »Večernjih novosti«, je med drugim dejal, da se mora delavec v proizvodnji močno potruditi, če hoče ob koncu meseca dobiti namesto 7 tisoč 9 tisoč dinarjev osebnega dohodka, po drugi strani pa je cela vrsta primerov, ko z malo ali nič dela posamezniki nagrabijo milijone in milijarde.

Davek torej ne bo odpravljal vzrokov za prevelike socialne razlike temveč bo samo izvajal staro pravilo: ... in cesarju, kar je cesarjevega!

BEOGRAD — Najkasneje do konca marca bodo zaprli 169 zunanjetrgovinskih predstavništev v tujini. Na seji koordinacijskega odbora pri ZIS so sklenili, da bodo zaprli še nadaljnjih 14 gospodarskih predstavništev v tujini.

OSIJEK — Tu so sprejeli srednjeročni program komasacij v Slavoniji in Baranji. V 105 katastrskih občinah nameravajo komasirati 208 tisoč hektarjev zemlje.

SPLIT — Sprejet je sklep o stečaju tovarne glinice v Obrovcu. Skupno je tovarna naredila 11 milijard 140 milijonov dinarjev izgube. Za tovarno glinice v Obrovcu velja trditev, da je bila ena

Ob 72-letnici rojstva Edvarda Kardelja se je v Mariboru zbralo prek 100 uglednih jugoslovanskih znanstvenih, političnih in družbenih delavcev na znanstvenem posvetu o temi »Družbenoekonomske vidiki mednarodnih odnosov v Jugoslaviji«. Iz uvodnega referata predsednika predsedstva SFRJ Sergeja Kraigherja objavljamo nekaj misli.

Družbenoekonomski vidik mednarodnih odnosov tako v socialistični samoupravni Jugoslaviji kot drugod v svetu v vsej raznolikosti družbenoekonomskih in političnih sistemov in odnosov v njih in med njimi potrjuje, da je za njihovo razumevanje in za razvoj znotraj držav in med državami odločilnega pomena: kdo razpolaga s presežnim delom in odloča o njem.

Jugoslavija se je razvijala kot nova oblika države in samoupravne družbene skupnosti njenih narodov in narodnosti ter njihovega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov s popolnoma novo družbeno naravo in novo vsebino. Značilnosti njenih družbenih odnosov in našega razvoja se ne morejo razumeti na podlagi drugod veljavnih državno-pravnih kategorij federacije in konfederacije in še manj reševati protislovja v družbenoekonomskih odnosih in razvoju, ki obstajajo in ki nastajajo v pluralizmu samoupravnih pa tudi političnih in nacionalnih interesov, ko gre za njihove medsebojne odnose in njihov razvoj.

Povezanost usod in medsebojna odvisnost narodov in narodnosti v socialistični federativni Jugoslaviji, ki je nastala kot plod samoodločbe njenih narodov in narodnosti, se z razvojem in poglobljanjem samoupravljanja kot specifične oblike trajnega uveljavljanja pravice do samoodločbe ne samo nikomur ne vsiljuje, ker se to tudi ne more, kot odvisnost „navržena od zgoraj, marveč je rezultanta skupnih interesov delovnih ljudi in vseh narodov“, kot pravi Edvard Kardelj.

Preživela praksa in ukrepi omogočajo ponoven razmah vseh tistih družbenih, ekonomskih in političnih sil in tendenc v mednarodnih odnosih, ki smo jih v dosedanjem razvoju že obvladali in za katere smo našli ustrezne, v razvoju naše federacije in mednarodnih odnosov sprejete in potrjene rešitve. To pa daje možnost ponovnega uveljavljanja v osnovi že poraženih protisamoupravnih tendenc in njihovih nosilcev.

V uresničevanju načela „vsak po svojih sposobnostih in vsakemu po njegovem delu“ — se nagrajevanje po rezultatih upravljanja in gospodarjenja z minulim delom, s sredstvi družbene reprodukcije, v povečani novoustanovitveni vrednosti oziroma v povečanem dohodku in presežnem delu v teoriji in praksi zanemarljivo oziroma

izmed velikih napačnih investicij.

RIJEKA — Priprli so 35 oseb, ki jih sumijo, da so na reških bencinskih črpalkah ukradli milijon 300 tisoč ton nafte in derivatov. Osebe, ki jih sumijo, da so na reških bencinskih črpalkah ukradli milijon 300 tisoč ton nafte in derivatov.

telegrami

ZAGREB — V tem srednjeročnem obdobju naj bi Zagreb dobil nov obrat za predelavo gospodinjstskih odpadkov. Računajo, da se je v letih 1978 do 1980 nabralo okoli 751 tisoč ton takšnih odpadkov iz katerih bi lahko

Iz izkušenj za prihodnost

Sergej Kraigher

podcenjuje, ponekod pa se mu tudi nasprotuje. Vendar brez udeležbe subjektov samoupravnih odločitev v družbenem dohodku na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z minulim delom ne učinkuje v družbeni reprodukciji na samoupravnih temeljih s pravico dela z družbenimi sredstvi in z družbeno lastnino osnovni ekonomski motiv za to, da bo razporejanje in delitev dohodka povsod v ustrezni meri v funkciji povečanja proizvodnje in produktivnosti dela.

Popolno obvladovanje in odločanje o družbenem kapitalu s strani delavcev v vseh fazah in sestavinah družbene reprodukcije in v družbi kot celoti ter v tem posebej odločanje delavcev TOZD o dohodku v vseh oblikah dohodkovnih povezav je danes ključno vprašanje razvoja in poglobljanja socialističnega samoupravljanja. Tu je prišla tudi naša revolucija do točke, ko bi lahko ogrozila samo sebe in svoje rezultate, če na tem področju — ki ima mnogo elementov razrednega boja — ne bodo subjektivne socialistične sile vztrajale z vso revolucionarno doslednostjo in če ne bodo dosegle vsaj na najbolj pomembnih mestih družbene reprodukcije nove odločilne prodore.

Danes se mnogo govori o razbijanju enotnega jugoslovanskega trga in o razvijanju osmih nacionalnih oziroma pokrajinskih ekonomij kot enim od osnovnih vzrokov sedanjih gospodarskih težav ter porasta nacionalizma in nacionalističnih tendenc. Čeprav taki pojavi in tendence obstajajo, vendar ne smemo pri njihovem ocenjevanju zamenjavati vzrokov s posledicami, sicer hoteli ali ne postavljamo s tem pod vprašaj ustavni položaj in vlogo republik in avtonomnih pokrajin, to pa pomeni tudi naš samoupravni sistem.

Sedanja faza v razvoju siste-

ma in politike hitrejšega razvoja manj razvitih republik in SAP Kosovo je na neki način prelomna v tem procesu; v njej so elementi administrativne centralizacije kapitala, hkrati pa uveljavljamo samoupravno združevanje dela in sredstev. Z dogovorom o temeljih družbene plana Jugoslavije smo, ob polnem razumevanju vseh delegatov republik in pokrajin in soglasju o prednosti združevanja dela in sredstev kot oblike, s katero lahko zagotovimo hitrejši razvoj manj razvitih v SAP Kosovo, sprejeli razširitev samoupravnega združevanja dela in sredstev na 50 odstotkov. Tudi v idejnopolitičnem smislu to pomeni korak naprej glede na sistem prisilne centralizacije in nato distribucije akumulacije z vsemi negativnimi posledicami urejanja odnosov na takih osnovah.

Bistveno za preseiganje sedanjih odnosov je, da se v socialistični praksi v svetu

utrjuje in pogloblja ustvarjalno uporablanje izročil oktorske revolucije in spoznanje, da administrativni socializem in državno lastninski monopol nad sredstvi družbene reprodukcije ni in ne more biti kot edino mogoča oblika socializma in socialističnega razvoja.

Potrditve Kardeljevih pogledov na spreminjanje odnosov med narodi lahko danes najdemo ne le v socialističnih in anticolonialnih revolucijah sodobnega sveta, v politiki gibanja neuvrčenih, temveč tudi v zavesti in spontanosti političnih gibanjih delavskih in najširših množic razvitih dežel zahodnega sveta, v relativno množičnih gibanjih proti oborožitvi in v tekmah v oboroževanju, za ohranitev človekovega življenjskega in delovnega okolja, za polno zaposlenost, in za sodoščanje o vseh za življenje in bodočnost človeka usodnih vprašanjih.

KOLIČINA DAJE KAKOVOST

V Jugoslaviji, poroča statistika, imamo že čez dva milijona samoupravnih sporazumov. Na vsake tri delavce po enega, bi ugotovilo poprečje. Iz prakse pa izhaja, da so ti samoupravni sporazumi vse drugo samo sporazumi ne, kajti največkrat so to pogodbe na podlagi izsiljevanja boljših pogojev gospodarjenja zase na račun drugih.

Pomanjkljivosti samoupravnih sporazumov povzročajo mnogo nezadovoljstva in kritike v raznih forumih, kjer že desetletja prelevajo to materijo in so prišli do mnogih pisarniških spoznanj, ki jih v praksi očitno ne uporabljajo dovolj hitro. Vprašanje pa je, ali bi ti forumski in pisarniški nestrpnosti bili sposobni spreminjati obstoječe stanje glede na svoja pisarniška in teoretična dognanja?

Pomislek ni brez osnove, saj so se že tudi v sindikatih ujeli v nesposobnosti uresničevanja novega, pa so ob kritikah si-sovskega sistema nekateri že tudi predlagali, da bi veljalo nekatere rešitve iz predlogov zveznih svetov preizkusiti v praksi in da bi naj to delo prevzel nase tudi sindikat. Vemo namreč, da nam je s samoupravnimi interesnimi skupnostmi najbolj spodrsnilo v praksi, saj smo dobili pod novo firmo staro državno jemanje in dajanje, namesto da bi na izgrajevanju svobodne menjave dela snovali racionalnejšo uporabo minulega dela.

Množica samoupravnih sporazumov kajpak še zdaleč ni nobena kakovost. Toda količina vedno daje kakovost, pa je tako tudi s samoupravnim sporazumevanjem, kjer je tudi še vedno preveč prisoten etatistični način mišljenja, češ da je treba zaokroževati kroge samoupravnega sporazumevanja na podlagi trenutnih državnih interesov, kakor je bilo na primer s samoupravnim sporazumevanjem o zagotavljanju zadostnih količin nafte za zagotavljanje zadostnih količin deviz iz republik in pokrajin itd.

PISMO IZ BEOGRADA

V takšnem samoupravnem sporazumevanju na pobudo od zgoraj je kajpak od samega začetka preveliko zadreg. V omenjenem primeru so se namreč že na začetku spotaknili ob družbeni dogovor, ki so ga eni tolmačili tako drugi pa drugače, kot če še ne bi bil podpisan. No in za posledice vemo — deviz ni bilo dovolj, ker ni bilo pravega samoupravnega sporazumevanja, iz katerega bi šele zrastle družbene dogovarjanje...

Živimo pač v časih hibridnih družbenoekonomskih odnosov, ko nam še vse preveč ponujajo etatistične rešitve v imenu sanoupravljanja, ki da bo toliko hitreje prišlo, kolikor bolj bodo imeli proste roke gospodarji, ki jim je to poklic in so se v preteklosti izurili v tem delu. To je videti, rečeno v prispodobni, tako, kot bi se ljudje, ki so bili doslej sami v velikem bazenu, obkroženi z gledalci, ki niso znali plavati, zgrozili nad množico, ki je planila v vodo in jim v njihovem bazenu odvzela skoraj ves prostor, pa bi radi znova spravili to množico ven, da bi jim še naprej kazali, kako se pravzaprav plava v vodi, v katero ne smejo.

To množično učenje plavanja so samoupravni sporazumi, ki še zdaleč niso to, kar bodo morali postati, kakor ni navadno čofotanje plavanje, ki rešuje pred potapljanjem. Samoupravni sporazumi lepo kažejo, koliko smo sposobni samoupravno misliti, kajti mnogi so zgolj prepisani, mnogi narejeni po vzorčnih predlogih, marsikateri je naredil pravnik, ki se še sam ne znajde v samoupravljanju in še in še je špekulacij s temi sporazumi, ki se nikakor ne morejo iztrgati iz kupoprodajnih odnosov. Pa kako bi se lahko, če pa celo področje svobodne menjave dela ni nič drugega kot nova formula za staro prispevkarstvo, ko mnoga vprašanja dohodka še tudi niso tako razčiščena, da bi bilo delavcem jasno, za kaj kaj dajejo in kako do dajatev pride.

Samoupravno sporazumevanje bo delovalo brez sleherne motnje šele tedaj, ko bodo vsi družbenoekonomski odnosi razčiščeni med samoupravljanjem in etatizmom, saj je menda nesporno res, da se v praznem bazenu ne more učiti plavanja, kajti učenje plavanja na suhem je pač le teorija. Delavci pa ne morejo biti samo teoretični gospodarji, pa naj jim to še tako laska. Voda v bazenu gospodarjenja pa je minulo delo — materialna osnova samoupravljanja. Če je je malo, je tudi plavanja premalo.

Viktor Širec

PLAN SETVE ZA LETO 1982

Izvršni svet SO Ljutomer je na četrtkovni seji sprejel dokončno poročilo o planu setve poljščin za letošnje leto. Poročilo je bilo narejeno na podlagi podatkov, ki so jih poslale OZD s področja kmetijske proizvodnje. Največ površin bo zasajenih s koruzo za zrnce — 2116 hektarjev — s pšenico je zasejanih 1817 hektarjev, s koruzo za silažo pa bodo zasadili 1320 hektarjev, s sladkorno peso pa 535 hektarjev. V letošnjem letu bodo izkoriščene vse poljske površine, teh je 7041 hektarjev. 1156 hektarjev polj je v lasti kmetijskih zadrug, 2937 hektarjev je v lasti zasebnikov, ki so sklenili kooperantske pogodbe, 2948 hektarjev pa je v lasti kmetov, ki nimajo sklenjenih kooperacijskih pogodb. Za izvedbo tega plana pa bo potrebno zagotoviti precejšnje količine repromateriala: 31 ton umetnih gnojil in 81 ton zaščitnih sredstev. Po izjavi predstavnikov kmetijskih delovnih organizacij so sklenjene pogodbe za dobavo potrebne repromateriala. V celoti je do sedaj zagotovljen le za sladkorno peso.

Problemi nastajajo predvsem pri dobavi gnojil in zaščitnih sredstev, ki vsebujejo komponente iz uvoza. Za to je potrebno zagotavljati devizna sredstva, ki jih pa kmetijske delovne organizacije nimajo. Zato si je potrebno prizadevati, da so devizna sredstva zagotovljena v okviru SISEOT.

D. L.

TOZD BELTINKA IZ BELTINEC

Uspešno delo delegacij

Kljub obsežnim nalogam, ki so jih zapisali v program dela pred dvema letoma na občnem zboru osnovne sindikalne organizacije Beltinke iz Beltince, so jih v veliki meri uresničili. Zlasti pa je sindikat opravil pomembno delo pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. To so ugotovili na občnem zboru osnovne organizacije sindikata, ko so ocenjevali delo v preteklem obdobju.

Splošna ugotovitev tako poročevalcev, kakor tudi številnih razpravljalcev, med katerimi so bili tudi gostje, je bila, da sindikalna organizacija v TOZD Beltinka uspešno deluje in bi lahko bila mnogim za zgled. Ugotovili so, da so se uveljavile delegacije, ki so se aktivno vključevale v razreševanje problematike ne le v TOZD, temveč mnogo širše. Zaživele so sindikalne skupine, kar je pripomoglo k dobremu informiranju zaposlenih. Sicer pa se je sindikat vključeval v razreševanje najpomembnejših vprašanj, tako na področju gospodarjenja, delitve po delu, svobodne menjave dela, planiranja, zaposlovanja, stanovanjske problematike, rekreacije in splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Razvili so tesno sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami in delovnimi organizacijami v krajevni skupnosti, skrbeli za kulturno razvedrilo zaposlenih, čisto okolje in obujanje tradicij NOB. V živahni razpravi pa so tudi opozorili na nekatere slabosti, ki jih bodo skušali odpraviti. Dostojno so tudi proslavili 20-letnico delovanja in 5-letnico združitve z DO Rašica.

Za svoje uspešno delo je sindikalna organizacija Beltinke prejela priznanje RS ZSS, kar jim je dalo še večje spodbude za uspešno delo.

F. Maučec

S SKUPNE IN LOČENIH SEJ ZBOROV SO GORNJA RADGONA

Nespremenjeno število delegatov

Tudi v prihodnjem mandatsnem obdobju bodo vsi trije zbori SO Gornja Radgona delovali v nespremenjenem številu delegatskih mest. Kot do sedaj bo štel zbor združenega dela 35, oba preostala skupščinska zbora zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor pa 23 delegatov.

Takšen odlok so sprejeli na zadnji skupni seji vseh treh zborov. V sestavi znotraj posameznih zborov pa bodo premiki in to predvsem zaradi gospodarskega razvoja, nastajanja novih TOZD in naraščanja industrije. V zboru združenega dela. Gospodarstvo bo pridobilo dve delegatski mesti na račun zasebnega kmetijstva in področja vzgoje in izobraževanja. Odlok, ki odseva razvoj občine — tudi osnu-

tek, ki je bil v javni razpravi konec lanskega leta, ni terjal bistvenih sprememb — je bil sprejet soglasno in bo zato nedvomno prispeval k še boljšemu delovanju skupščinskega sistema na delegatskih osnovah.

Poleg priprav na volitve — na skupni seji sta bili imenovani volilna komisija za volitve delegatov v zbor združenega dela, ki jih delegirajo kmetje in delavci zaposleni pri zasebnikih — je v ospredju tudi v gornje-radgonski občini aktivnost v reorganizaciji delovnih skupnosti strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti. Zato je bila informacija, o kateri so razpravljali vsi trije zbori na ločenih sejah, komentirana dokaj različno. Na področju družbenih dejavnosti je

predlog nove organiziranosti — ob enakem številu zaposlenih, to je 25 delavcev, ki bi naj delali v tajništvu SIS, analitsko finančni službi in splošnih zadevah — že izdelan. O upravičenosti takšnega števila — tudi to je bil predmet razprave delegatov — bo moč soditi po opravljeni sistemizaciji, ko bo opravljen opis posameznih delovnih mest in nalog. Kot tudi o tem, kaj bo to pomenilo za bolj kakovostno in racionalnejše poslovanje.

Toda korak je vendarle storjen. To pa še ni steklo v samoupravnih interesnih skupnostih društev. Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom zavoljo tega že sedaj vabi vse občane k aktivnemu delu, saj bo le z njihovo pomočjo zagotovljena večja budnost.

V. Paveo

LETOŠNJI NAČRTI SIS POŽARNE VARNOSTI

Dvigniti varnostno kulturo

Požarna varnost danes ni takšna, kot je bila pred leti, razvoj industrije je zahteval drugačne prijeme, organizacijo pa tudi več znanja. Stara resnica je, da požarna varnost ne sme sloneti le na delu gasilcev, biti mora upoštevana na vseh področjih in nivojih. Da bi to dejansko bila, si v lendavski občini prizadevajo dvigniti požarno-varnostno kulturo, predvsem pa zagotoviti več znanja, saj je le-to porok za učinkovito požarno preventivo. V minulih letih je bila uspešno rešena vrsta sistemskih problemov, kot so financiranje nalog s področja varstva pred požarom, v teku pa je izdelava načrta požarne varnosti v občini, uredili pa so se tudi samoupravni odnosi na tem pomembnem področju.

Kakšni so torej letošnji načrti? Potrebno bo urediti vodne razmere v nekaterih naseljih pa tudi v industrijski coni, saj v njej ni dovolj vode. Najpomembnejša naloga pa bo vsekakor izdelava načrta požarnega varstva v občini, ta naj bi konkretno določal ukrepe pri izvajanju nalog in izboljšal obrambo pred požari. Skupnost za varstvo pred požarom predvideva, da bo s prispevno stopnjo 0,33 od-

stotkov iz dohodka iz delovnih organizacij in skupnosti zbrala 3,5 milijonov dinarjev, nekaj sredstev pa bodo dobili tudi iz požarnih premij zavarovalnih skupnosti. Pomembno mesto v letošnjih načrtih ima tudi izobraževanje članov gasilskih organizacij pa tudi občanov, slednje naj bi seznanili z osnovami požarnega varstva. Tudi na posodobitve opreme ne bodo pozabili, tako nameravajo kupiti avtocisterno, tri gasilske motorne brizgalne, opre-

mo za reševanje iz vode ter opremo za odstranjevanje vnetljivih tekočin. Letošnje leto bo za požarno varnost tudi izjemno, ena izmed akcij NNNP bo namreč terjala tudi prikaz sposobnosti požarnega varstva, zlasti gasilskih društev. Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom zavoljo tega že sedaj vabi vse občane k aktivnemu delu, saj bo le z njihovo pomočjo zagotovljena večja budnost.

Jani D.

Za upokoјence

Društvo upokoјencev v Murski Soboti je sporočilo, da bodo člani sekretariata opravili predkonferenčne sestanke na poverjeništvih po vseh krajevnih skupnostih občine Murska Sobota v mesecu februarju in marcu 1982.

Na teh konferencah bodo podali poročilo o delu izvršnega odbora v letu 1981 in obrazložili perspektivni plan dela za leto 1982.

Predvideni bodo kandidati za nov IO in izvoljeni delegati za volilno konferenco, ki bo predvidoma konec marca ali v začetku aprila.

Ob tej priliki bodo tudi sprejemali naročila za kolektivno naročitev kurjave — premoga in drv, prijave za letovanje v počitniških domovih v Piranu, Izoli, Rogaški Slatini in Zirovnici.

ABC POMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT RADGONA
n. sol. o. GORNJA RADGONA
TOZD RADGONSKE GORICE

Delavski svet TOZD Radgonske gorice

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa TOZD

Kandidati morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo agronomske smeri,
- da ima 5 oz. 7 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih opravilih v gospodarstvu,
- da ima moralno-politične kvalitete.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po objavi razpisa, pošljejo svoje prijave z ustreznimi dokazili na naslov:

KMETIJSKI KOMBINAT RADGONA, KADROVSKA
SLUŽBA, Jurkovičeva 3, 69250 GORNJA RADGONA.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od poteka roka za prijavo.

DRUŽBENA-SAMOZAŠČITA V TOZD

Skrb za premoženje

Čeprav so bili v zadnjih letih storjeni pozitivni premiki na področju družbene samozaščite v TOZD, stanje še vedno ni tako, da bi lahko bili z njim zadovoljni. V soboški občini, kjer so analizirali nekaj TOZD, so ugotovili, da nekatere TOZD nimajo izdelane varnostne ocene in varnostnega načrta. Večina delovnih organizacij ima organizirano lastno enoto narodne zaščite, nekatere jo imajo skupaj s krajevno skupnostjo, medtem ko se iz nekaterih TOZD delavci vključujejo v enote narodne zaščite v krajevni skupnosti. Bolj zaskrbljujoča pa je ugotovitev, da skoraj polovica analiziranih delovnih organizacij nima izdelanega načrta delovanja narodne zaščite. Prav tako v večini primerov pripadniki narodne zaščite niso dovolj seznanjeni s pravicami in dolžnostmi.

V soboški občini imajo v nekaterih delovnih organizacijah družbeno premoženje zavarovano s signalnimi varnostnimi napravami, nekaj je takih, ki menijo, da bi bilo potrebno družbeno premoženje zavarovati s signalnimi napravami. Sicer pa velja ugotovitev, da večina analiziranih TOZD ima urejeno čuvajsko službo, ponekod si prizadevajo, da bi uvedli čuvajsko službo, so pa tudi delovne organizacije, ki smatrajo, da taka služba ni potrebna. Delovne organizacije, ki imajo urejeno čuvajsko službo za zavarovanje premoženja, imajo tudi urejene samoupravne akte, razen nekaj izjem. Prav tako imajo v večini delovnih organizacij urejen telefon v čuvajnici, medtem ko so redke delovne organizacije, ki imajo službenega psa. Zanimiva pa je tudi ugotovitev, da v večini primerov čuvaji ne opravljajo samo te službe, temveč še razna druga opravila, kot na primer telefonista, kurjača in podobno. Nikakor pa ni zadovoljivo stanje čuvajske službe glede strukture. Od 149 čuvajev, kolikor jih je bilo analiziranih, je le 8 starih do 30 let, 91 do 50 let in 58 starejših. Med njimi pa je 23 invalidov. Ker pa je bilo nekaj takih delovnih organizacij, ki niti niso odgovorile na anketo, je vprašanje, kakšno je stanje družbene samozaščite pri njih. Čeprav tokrat nismo posebej izpostavili nobene delovne organizacije, upamo, da bo samo opozorilo zaleгло in da se bodo odgovorni zamislili ob nekaterih ugotovitvah prej, kot pa takrat, ko bo že prepozno.

F. Maučec

Tudi letos izvozni rekorder

Planika TOZD Tovarne obutve v Turnišču je že nekaj let največji izvoznik v lendavski občini. Še zlasti potem, ko se je močno poslabšalo poslovanje v lendavski Petrokemiji. Izvozna usmerjenost je v tem delovnem kolektivu vsakdanja stvar, že uhojene poti pa lajšajo izvozne težave, dasiravno teh nikoli ne manjka. Pretežni del svoje proizvodnje (športna obutve iz programa Adidas) izvažajo na konvertibilno tržišče, kar je še posebej pomembno, ne le zaradi deviz ampak tudi zavoljo repromaterialov, ki jih rabijo. Letošnje ambicije so podobne lanskim, vendar so za nekaj odstotkov večje, povemo pa lahko že sedaj, da bo Planika iz Turnišča spet izvozni rekorder lendavske

občine. Izvoziti namerava namreč za 189 milijonov dinarjev obutve na konvertibilno področje. V delovni organizaciji pravijo, da bodo izvozili še več, v kolikor ne bo težav s surovinami. Letos bodo v modernizacijo proizvodnje vložili 17,9 milijona dinarjev, samo proizvodnjo pa bodo povečali za 25 tisoč parov obutve. Letos bodo zaposlili 10 novih delavcev.

Tovarna bo tako kot vsa dosedanja leta veliko pomagala tudi pri razvoju krajevnih skupnosti, da bi skupaj z njo zagotovili boljše preskrbo, zdravstvo, kratka boljša življenjske pogoje občanom in delavcem v krajevni skupnosti.

Jani D.

Mednarodna aktivnost lendavskih sindikatov

Pomembna sestavina letošnjega programa dela občinskega sveta zveze sindikatov v Lendavi je tudi medna-

rodna aktivnost. Program dela za to aktivnost je razdeljen na ekonomske odnose s tujino, mednarodno sindikalno sodelovanje, delo z zdomci in delo z obrati, katerih delavci delajo v tujini na raznih montažnih delih.

Največja teža letošnje mednarodne aktivnosti sindikatov pa bo posvečena poglobljanju sodelovanja med organizacijami združenega dela lendavske občine in delavnimi organizacijami sosednje županije Zala, ki je bilo tudi v preteklih letih dokaj uspešno. Letos bo gost občinskega sveta zveze sindikatov Lendava delegacija županijskega sindikalnega sveta, pripravili pa bodo športno srečanje žena in deklet iz delovnih organizacij županije Zala in OZD lendavske občine. Tudi letos bodo lendavski sindikati nadaljevali z organizirano menjavo letovanja naših delavcev na Madžarskem in madžarskih delavcev v Rovinju. Večjo skrb kot doslej bodo sindikati posvetili tudi sodelovanju z zdomci, ne le z vsakoletnim srečanjem ob novem letu, temveč tudi z obiski v tujini. V letošnjem programu pa je novost, da bodo prvič posvetili tudi pozornost delu in življenju tistih delavcev naših delovnih organizacij, ki delajo na montažnih in drugih delih v tujini.

Jani D.

Kako ublažiti problem zaposlovanja?

Ko je predsedstvo občinske konference SZDL Lendava razpravljalo o načrtu zaposlovanja v letošnjem letu, je ugotovilo, da bo na voljo le 147 novih delovnih mest, medtem ko naj bi zaposlitev iskalo okoli 750 občanov, med temi dve tretjini mladih, ki prihajajo iz šol. Problem je torej velik, prizadeti pa bodo predvsem mladi. Da bi vendarle ublažili težave, je predsedstvo občinske konference predlagalo, naj bi skupnost za zaposlovanje pri posredovanju zaposlitve dajala prednost tistim, ki so v težjem gmočnem položaju. Možnost večjega zaposlovanja naj bi bila v zaposlitvi večjega števila pripravnikov in ob doslednejšem spoštovanju obveznosti združenega dela do štipendistov ter ob omejevanju vseh oblik dela po pogodbi in nadurnega dela. Dolgoročna rešitev pa je seveda odvisna od tega, kako se bodo uskladile potrebe med izobraževalnimi interesi in zaposlitvenimi potrebami. Iz šol namreč še vedno prihajajo kadri, za katere se ve, da v občini nimajo možnosti za zaposlitev.

Predsedstvo socialistične zveze je razpravljalo tudi o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje razvojnih programov krajevnih skupnosti do leta 1985. Združeno delo bo v te namene zbiralo sredstva v višini 0,40 odstotkov iz čistega dohodka od osnove bruto osebnih dohodkov, tako zbrana sredstva pa naj bi se delila, 50 odstotkov glede na stalno bivališče delavcev in 50 odstotkov solidarnostno, da bi zagotovili skladnejši razvoj posameznih območij. Samoupravni sporazum naj bi podpisali že prihodnji mesec. Letošnje akcije NNNP, o katerih so razpravljali na predsedstvu, bodo usmerjene v zagotovitev večje prometne in požarne varnosti in krepitev enot civilne zaščite, preverili pa bodo tudi mobilizacijsko sposobnost nekaterih obmejnih vasi. Konkretni program slovnih akcij bo v kratkem pripravil koordinacijski odbor za SLO in DS pri predsedstvu občinske konference SZDL Lendava.

Jani D.

VEČJE NALOŽBE V KMETIJSTVO

Sklepi občinske skupščine iz leta 1980 o hitrejšem razvoju kmetijstva v lendavski občini se ne uresničujejo, so ugotovili delegati vseh treh zborov skupščine, ko so analizirali stanje na področju kmetijstva. V lendavski občini menijo, da glede na ostali del Pomurja možno zaostajajo v razvoju, saj je zadovoljiv razvoj le v primarni proizvodnji v družbenem sektorju, manj pa na drugih področjih.

Predelovalne industrije v lendavski občini domala ni, ugotavljajo pa, da nadalje pada delež investicij v kmetijstvo. Neurejeni so tudi cenovni odnosi med Slovenijo in Hrvaško, to pa močno bremeni razvoj kmetijske kooperacije tako v živinoreji, kot v poljedelstvu. Da je temu tako, delegati pravijo, da je na tržišču stagnacija pri sklanjanju pogodb o proizvodnem sodelovanju s kmetijstvom zadrugo, tako na področju rastlinske in živilarske proizvodnje, opaziti pa je tudi močan odliv kmetijskih pridelkov izven meja republike.

Zbori občinske skupščine so opozorili na potrebo po spremembi samoupravne organiziranosti pomurskega kmetijstva, nadaljevati pa bo potrebno zastavljeni koncept za področje primarne proizvodnje v družbenem sektorju. Se naprej bo potrebno vlagati v odkup zemlje in melioracije, da bi okrepili družbeni sektor, ki naj bi postal prevladujoč v občini. Na področju živinoreje v zasebnem sektorju bo po mnenju delegatov potrebno doseči večje izkoriščanje že obstoječih hlevskih kapacitet, nove pa usmeriti za potrebe krav in telet. Letos naj bi v Lendavi uredili tudi prevzemno mesto za tržne viške gozdarstva, da bi se tako izognili veli-

kim izgubam časa in gneči, ki je vselej pri Ljutomerski kleti, ki odkupuje tržne viške gozdarstva iz lendavske občine.

V lendavski občini pa ta čas najbolj potrebujejo razvojne programe, v kmetijstvu, zlasti programe za melioracije, novogradnje in adaptacije hlevov v družbenem sektorju, programe za razvoj predelovalne industrije pri kmetijski

zadrugi Lendava, ter programe za vlaganja v zasebni sektor kmetijstva. Delegati zborov občinske skupščine so zahtevali, da se tudi v lendavski občini gradi kmetijska predelovalna industrija.

Skupščina je v nadaljevanju seje sprejela še samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje razvojnih programov krajev-

nih skupnosti do leta 1985 in pozvala delovne organizacije, ki bodo podpisnice sporazuma, da ga dosledno izvajajo, saj se bo le tako lahko zbralo dovolj sredstev za krajevne skupnosti, čeprav bo glavni vir dohodkov krajevnih skupnosti še vedno krajevni samopriskrben občanov. Delegati skupščine so sprejeli še program dela zborov za letošnje leto.

Prehod na nov sistem obdavčevanja

Osnutki odlokov s področja davčne politike, ki jih bodo obravnavali tudi delegati zborov občinske skupščine, so bili v ospredju tokratne seje izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti. Razen tega pa je bil govor še o uvedbi melioracijskega postopka v katastrskih občinah Salovci, Krplivnik in Hodoš, kjer bo strokovna služba KZ Panonka kot izvajalec melioracij na desnem bregu Krke uredila 114 hektarov zemljišč. Člani murskosoboškega izvršnega sveta pa so se seznanili tudi s stališči in sklepi o nekaterih vprašanih gospodarskih zasebnimi gozdovi na območju občine ter s programom izvajanja politike cen v letu 1982 iz občinske pristojnosti, pri čemer so zahtevali selektivno obravnavanje nekaterih predvidenih podražitev, da ne bi prekoračili resolucijskih okvirjev.

V bistvu izhajajo omenjeni osnutki odlokov iz dogovora o nujnosti usklajevanja davčne po-

litike v letošnjem letu, zato so že prilagojeni novemu davčnemu sistemu, zlasti pa pogojem gospodarskega razvoja in ustvarjanju dohodka. Med drugim je v tekstu opredeljeno, da davčni zavezanci od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se ne odmerja prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov, razen kmetov-kooperantov, ki so zdravstveno zavarovani kot osebe v delovnem razmerju, plačujejo še poseben davek. In sicer od katastrskega dohodka, ki ostaja nespremenjen, za negozdne površine po stopnji 25 odstotkov ter za dohodke iz gozdov po stopnji 40 odstotkov. Zanimivo je tudi to, da bodo z uveljavljenimi spremembami oproščeni plačevanja davka tisti občani, ki bodo izdelke domače obrti, če bodo seveda ti po obrtnem zakonu tudi priznani.

Določene spremembe se obetajo tudi pri komunalnih taksah, ki bodo veljale od leta 1983 dalje.

Turistična taksa se bo namreč povišala na 10 dinarjev (zdaj 4 dinarje) dnevno, ker so doslej zaostajali za pomurskimi občinami. Ne bi pa teh zbranih finančnih sredstev, kot so menili v razpravi, linearno razporejali po ključu za vsako krajevno skupnost, ampak bo to v večji meri odvisno od samega programa določene krajevne skupnosti. K pravilnejši razporeditvi sredstev pa bo pripomogel tudi družbeni dogovor, po katerem bi se turistična taksa še venomer prelivala prek občinskega proračuna.

Znatno manj sprememb pa je predlaganih za področje prometnih davkov, pri čemer so se člani soboškega izvršnega sveta strinjali s predlogom obrtnega združenja, da bi oprostili plačilo posebnega občinskega prometnega davka od opravljanja obrtnih storitev, kmemičnega čiščenja oblek.

Milan Jerše

Posebna skrb izobraževanju žensk

Na osnovi razprave, ki je potekala na skupni seji sveta za družbeno-

ekonomski in politični položaj žensk pri občinski konferenci soci-

alistične zveze v Murski Soboti ter predsednic sekcij pri krajevnih konferencah SZDL iz murskosoboške občine, bodo v svojem okolju oblikovali konkretne programe dela za letošnje leto. Dobra udeležba in vsebina pogovora sta potrdili, da so nekatere sekcije za družbeno-ekonomski in politični položaj žensk v krajevnih skupnostih, kot npr. Martjanci, Rogaševci, Partizan in Ali Kardoš v Murski Soboti itd., zelo aktivne. Tudi letos bodo posebno pozornost namenile raznim oblikam izobraževanja in tečajem, pri čemer so kritično opozorile, da se ponekod izvajalci povsem ne držijo obveznosti. Ob tej priložnosti so se dogovorili tudi o večji usklajenosti izvajanja raznih oblik izobraževanja žensk s predstavniki tukajšnje delavske univerze, da ne bi prihajalo do določenih podvajanj predavanj. Veliko nalog pa jih čaka, kot so poudarile v razpravi, tudi pri izobraževanju žensk, za kar skrbi trenutno le ena pospeševalka na območju celotnega Pomurja. V svojem programu imajo med drugim tudi pospeševanje kmečkega turizma in podobno.

Članice sveta in predsednice sekcij za aktivnost žensk pa so spregovorile tudi o delovanju družbene prehrane v Murski Soboti, kjer so opozorile na marsikatero pomanj-

kljivost. Zato so sklenile, da bodo organizirale okroglo mizo o tej problematiki, na katero bodo povabile vse odgovorne dejavnike v občini, da bi negativne pojave odpravili. Ko so razpravljale o volitvah v družbenopolitične skupnosti, pa so menile, da je zastopanost žensk glede na njihovo število in udeležbo v proizvodnem procesu še premajhna. Zato so se zavzela, da v kandidacijskem postopku z liste evidentiranih možnih kandidatov ne bi v večji meri izpadle ženske.

Ker se bliža 8. marec, je bilo v razpravi govora tudi o praznovanju dneva žena. Rečeno je bilo, da se v vseh okoljih pripravljajo na proslave, pri čemer so sekcijam dale pobudo, da se povežejo s šolami, kulturnimi in mladinskimi organizacijami, društvi in drugimi, ki lahko skupno pripravijo prireditve v krajevnih skupnostih. Možnosti pa so tudi za organiziranje izletov, ogledov raznih razstav, kot npr. razstave domačih izdelkov žensk, razgovorov, predstavitev žena v naši literaturi itd. Hkrati pa so se dogovorile, da bodo ob prazniku obiskale starejše ženske na njihovih domovih, pri čemer bodo ustrezno pozornost namenile starim revolucionarkam, borkam in družbenopolitičnim delavkam, ki se sedaj več ne morejo vključevati v družbenopolitično življenje.

Milan Jerše

mala anketa

Počitniški utrip

Polovico zimskih počitnic, ki so jih šolarji že težko pričakovali, da bi pozabili na vsakdanje šolske skrbi in se podali na sneg, led ter se tako alí drugače sprostiti, je že za nami. Nekateri načrti, kako počitnice najboljše izkoristiti, so sicer splavali po vodi, vendar najbrž še vse ni zamujeno. Če bo namreč dovolj snega, bo še možno organizirati smuko na Kapeli, v Mačkovcih na Goričkem, na Kamenščaku, na pobočjih Lendavskih gor in še kje. Ko smo tik pred koncem pouka v prvem polletju zbirali podatke, kako so se šole v Pomurju pripravile na počitnice, smo med drugim ugotovili, da so dokaj organizirano pristopili k temu v lendavski občini. Za učence petih razredov vseh osnovnih šol v občini in tudi za skupino drugih so organizirali smučanje pod strokovnim vodstvom na Rogli, osnovna šola Drago Lugač iz Lendave pa bo zadnji teden počitnic še posebej organizirala v terek in četrtak avtobusni prevoz na smučišča Pohorja. V radgonski občini je že tradicija, da Smučarski klub Gornja Radgona organizira v polletnih počitnicah tečaj v Mežici, društvo Partizan iz Radenec pa na Pohorju. Iz Ljutomera so rezervirali poseben avtobus, ki vozi do smučišč pri Arehu na Pohorju, OŠ Ivan Cankar pa je predvidela enotedenski tečaj pri Ravnah na Koroškem. Tudi več osnovnih šol v soboški občini — OŠ I in II iz Murske Sobote, Beltinci, Gornji Petrovci — so načrtovali smučarske tečaje na Pohorju. Načrte pa je marsikomu nekoliko prekrizalo pomanjkanje snega. In kakšne preživljajo počitnice tisti, ki so ostali doma?

SLAVKO PRELEC iz Murske Sobote: »Obiskujem 2. letnik srednje ekonomske šole v Murski Soboti. Ker sem v času pouka kolikor toliko pridno delal, zdaj skrbi za učenjem nimam. Brezskrbne počitniške dni tako lahko koristim za nekatere svoje priljubljene konjčke. Posebno rad zahajam v

radio klub, kjer lahko vzpostavljam zveze z različnimi kraji sveta, včasih pa imamo v naših prostorih na Vaneči tudi kakšno drugo delo. Veseli me tudi igranje odbojke, zato včasih grem na trening pri odbojarskem klubu Pomurje. Za kaj drugega pa skoraj ne preostane časa.«

ŠTEFAN ČASAR iz Tešanovca: »Sem učenec 4. razreda osnovne šole v Bogojini. Kaj delam med počitnicami? Do zdaj sem bil skoraj cele dneve na ledu, kjer igramo s prijatelji hokej. Drsalk sicer nimam, pa tudi pravih hokejskih palic ne, toda tudi brez tega gre. Glavno je, da se igramo in si krajšamo čas. Prinesel sem si tudi dve knjigi iz šolske knjižnice, da lahko včasih tudi kaj berem. Pa tudi delam doma. Luščim ko uzo in jo 'šrotam' za svinje. Ob večerih pa seveda gledam televizijo.«

NATAŠA FUJS iz Nemčevca: »To je zame zadnje leto v osnovni šoli, zato me že nekoliko skrbi, kako bo z mojim nadaljnjim šolanjem. Odločila sem se, da bom obiskovala gozdarsko šolo v Postojni. No, kljub vsemu so tile počitniški dnevi še kar prijetni. Vse do začetka pouka bom ostala kar doma. Mami pomagam pri kuhanju in tudi sama se kdaj pa kdaj preizkusim v kuharskih spretnostih. Berem tudi knjige, še najbolj pa me vleče na ledeno ploskev pri gostilni Baranja. Da bi šla kam na smučanje, je predalet, pa tudi dosti stane.«

DUŠAN TIVADAR iz Tešanovca: »Počitnice so seveda zame najlepši čas, saj ni treba delati domačih nalog in se ubadati z drugimi šolskimi skrbmi. Obiskujem sicer 5. razred osnovne šole in v šoli nimam posebnih težav. Iz šolske knjižnice sem si prinesel 3 knjige. Medtem sem eno že prebral, in to povest Kekec nad samotnim breznom. Drugače pa grem večkrat na Veščino, to je zaledenela graba, kjer se sankamo ter igramo hokej. Mogoče bom šel za nekaj dni na počitnice tudi k sestri v Maribor.«

MILORAD DJAČIĆ iz Strehovca: »Prve dni počitnic sem preživel doma, nato pa sem odšel k prijatelju v Dobrovnik. Tu se skupaj smučamo in gremo razne igre, večkrat pa gledamo televizijo. Čeprav govori prijatelj Bojan po madžarsko, se dobro razumeva. Tudi jaz že nekaj vem povedati. Kaj posebnega ne pričakujem od letošnjih počitnic, drugače pa bo, vsaj tako upam, drugo zimo, ko bom kot učenec 5. razreda šel v zimsko šolo v naravo. Takrat bom, kot mi je obljubil oče, dobil tudi nove smuči.«

JOŽE GRAJ.

PREDSEDNICA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA IN DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA TER PREDSEDNIK ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEMO

53. sejo Zbora združenega dela,
52. sejo Družbenopolitičnega zbora in
49. sejo Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine M. Sobota.

Seje bodo v

torek, 16. februarja 1982 ob 8. uri
v dvorani Gasilskega doma v Murski Soboti

Za seje predlagamo naslednji začasni

DNEVNI RED:

1. Potrditev zapisov zadnjih sej zborov, z dne 29/12—1981
2. Zemljiška politika in izvajanje zakonov s področja kmetijstva v občini Murska Sobota
3. Stanje živinoreje in živilske predelave v občini Murska Sobota
4. Problematika gospodarjenja z zasebnimi gozdovi na območju občine Murska Sobota
5. Zaključno poročilo o izvršitvi programa za odpravo posledic po toči 1980
6. Stališča, priporočila in sklepi o uresničevanju nalog na področju SLO in DS ter civilne zaštite
7. Predlog odloka o določitvi števila delegatskih mest in delegiranj delegatov v Zbor združenega dela, Zbor krajevnih skupnosti in Družbenopolitični zbor SO M. Sobota
8. Predlog odloka o uvedbi uličnega sistema za naselje Rakičan
9. Osnutek odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Salovci, Krplivnik in Hodoš

10. Dopolnilna odločba o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Bogojina in k. o. Filovci
11. Osnutek doloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnih načrtov za posamezna območja v naseljih in območja določena za posebne namene na območju občine Murska Sobota
12. Predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v obdobju 1982—1985
13. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah v občini Murska Sobota
14. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Murska Sobota
15. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil v občini Murska Sobota
16. Volitve in imenovanja
17. Delo zborov Skupščine SR Slovenije
18. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja

Družbenopolitični zbor bo obravnaval 1., 2., 3., 4., 6., 7. in 16. točko dnevnega reda.

Gradivo za obravnavo 2. in 3. točke dnevnega reda je bilo objavljeno v 1. številki Delegatskega vestnika, z dne 14. januar 1982. O tem gradivu poteka javna razprava. Gradivo za obravnavo 1., 4., 5., 6., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. in 16. točk dnevnega reda je posredovano vodjem delegacij in konferenc delegacij ter delegatom družbenopolitičnega zbora. Osnutek odloka pod 7. točko dnevnega reda je bil posredovan vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij ter delegatom družbenopolitičnega zbora, za sejo dne 29. decembra 1981. Spremembe in dopolnitve k osnutku odloka so posredovane vodjem delegacij in konferenc delegacij ter delegatom družbenopolitičnega zbora.

Predlog odloka pod 8. točko dnevnega reda obravnava in sprejema samo Zbor krajevnih skupnosti. Osnutek je bil posredovan vodjem delegacij za sejo zbora dne 18. decembra 1981 in je enak predlogu odloka.

Množičnost in pestrost

Kulturno-umetniško društvo Ivan Kavčič iz Ljutomerja je najstarejše tovrstno društvo v občini. Poleg starosti bi mu lahko pritaknili še več takšnih nazivov, na primer: najbolj množična, najbolj razvejana dejavnost. ... Se bi lahko naštevati, pa ni potrebno, kajti delo KUD Ivan Kavčič govori samo zase.

PESTROST KULTURNEGA DRUŠTVA

Kulturno-umetniško društvo iz Ljutomerja je sestavljeno iz šestih različnih sekcij, v katerih gojijo prav toliko različnih kulturnih zvrsti. Najštevilnejša je pevska sekcija, v kateri sta dva zbora: mešani pevski zbor in Ljutomerski oktet. Kot aže bo ta sekcija letos pridobila še moški komorni pevski zbor. Delo pevske sekcije je najbolj opazno, saj ne mine skoraj nobena pomembnejša kulturna prireditev, na kateri pevci ne bi nastopali. Da je tudi kakovost dobra, potrjuje bronasta plaketa mesta Maribora na zadnji prireditvi Naša pesem, kjer ocenjujejo kvaliteto slovenske pevske dejavnosti. Seveda pa pevci prirejajo tudi samostojne koncerte, se udeležujejo občinskih območnih revij pevskih zborov in vsakoletnega tabora pevskih zborov v Stični.

Tudi dramska sekcija je dokaj številna in delovna. Poleg iger, s katerimi vsako leto predstavi svoje delo občinstvu širom Slovenije, so v dramski sekciji tudi recitatorji. Le-ti popestrjujejo kulturne prireditve s krajšimi proznimi teksti in pesmimi slovenskih pesnikov.

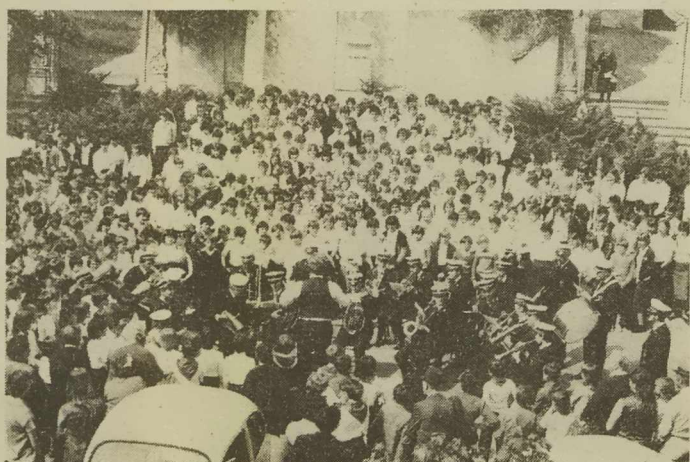
Pihalni orkester praznuje letos pomembno obletnico: šesdeset let delovanja. Kljub temu da se zadnja leta srečuje s kadrovskimi težavami (akutno pomanjkanje mladih godbenikov), pa vseeno ohranja tradicijo ljutomerske „pleh bande“. V šesdesetih letih svojega obstoja so ljutomerski godbeniki dosegli marsikateri pomemben uspeh, naj omenim samo prva in druga mesta na tekmovalnih pihalnih orkestrskih Slovenije. Med drugim je ljutomerska godba bila tudi

prva, ki se je povzpela na Triglav. To je bilo leta 1954. Poleg muzike gojijo torej v tej sekciji tudi še kaj drugega.

V KUD Ivan Kavčič je vključena tudi šahovska sekcija. Nedvomno je to malce presenetljivo, vendar pa je šah kot igra vreden oznake „kultura“. Šahisti se udeležujejo raznih turnirjev. Najbolj opazno

pritoževati. Moderni dom kulture lahko zadovolji še tako zahtevne umetnike. Tudi garderobni prostori so urejeni in v njih nekatere sekcije intenzivno študirajo svoje letne programe. Če pa jim ne zadoštujejo ti prostori, vadijo v glasbeni šoli.

Najbolj pa so zadovoljni slikarji. Z moderno galerijo, ki nosi ime

Množičnost je ena od odlik KUD Ivan Kavčič Ljutomer. Njegove sekcije so prisotne na vseh manifestacijah v občini.

pa je delo kino sekcije. S skrbnim programom zadovoljuje raznovrstne potrebe občanov. Kino Ljutomer je po številu sicer najmanjša sekcija društva, vendar pa je njen prispevek zelo velik. Z uvajanjem novosti (kino gledališče) poizkuša ujemati korak s časom in popestriti ponudbo in prek filmskega traku vzgojno delovati na gledalce. Likovna sekcija združuje slikarje in kiparje amatere. Tudi oni so ljubitelji, saj so lani praznovali desetletnico svojega dela. Njihove razstave so bile postavljene v mnogih slovenskih krajih, znani pa so tudi v Titovih Učicah in drugod.

POGOJI DELA

KUD Ivan Kavčič se lahko postavlja z dobro organizacijo dela, tudi nad pogoji dela se ne more

slikarja domačina Antea Trstenjaka, so dobili (pa ne samo oni) prostor, kjer na primeren način lahko predstavljajo svoje delo.

POMEN

In končno: kaj pomeni KUD Ivan Kavčič Ljutomer za družbeno dogajanje v samem mestu in občini Ljutomer? Precej. KUD Ivan Kavčič je nosilec kulturne dejavnosti na tem območju. S strokovno podkovanimi vodji dosegajo pomembne rezultate na področju kulture in tako prispevajo svoj delež k celotni podobi mesta in občine Ljutomer. Vendar pa je zato potrebno mnogo vloženega dela, truda in samoodpovedovanja. In dostikrat je njihovo delo premalo vrednoteno. Pa upajmo, da ne za vedno.

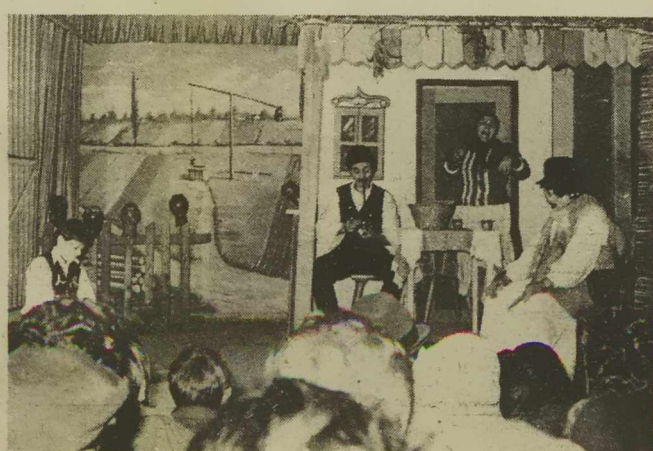
Dušan Loparnik

PREDSTAVLJAMO MADŽARSKO DRAMSKO SKUPINO IZ LENDAVE

35 let neprekinjene aktivnosti

Člane amaterske madžarske dramske skupine Lendava smo zmotili sredi dela. V dvorani Nafta se namreč pripravljajo na skorajšnjo uprizoritev komedije Karolya Szakanyija Lasulja iz Hongkonga. O delu današnje skupine nekoliko pozneje, zakaj te dni se izteka 35 let, odkar je bila na pobudo mestne organizacije mladih v Lendavi leta 1946 ustanovljena madžarska dramska amaterska skupina. 1951. leta se je skupina vključila v takratno Svobodo. Njeno delo pa je postalo še bolj plodno in kar je najbolj pomembno, nepretrgano do današnjih dni. Poglejmo le nekaj števil:

V 35 letih so uprizorili 40 del, nastopili več kot 400 krat v skoraj vseh dvojezičnih vaseh lendavske in soboške občine, večkrat so gostovali tudi v sosednji Madžarski. 1963 leta, tako je zapisano v bogati zgodovini skupine, so dosegli izjemen uspeh na srečanju dramskih amaterskih skupin Slovenije z osvojenim drugim mestom, kljub za slovenske gledalce nerazumljivemu jeziku. In še nekaj velja povedati, od ustanovitve do danes je v delu dramske skupine sodelovalo več kot 300 igralcev amaterjev, njihove nastope pa si je ogledalo kakih 60 tisoč gledalcev. Pri vsem tem seveda nismo našli veliko drugih nastopov, kot so literarni večeri, veseli večeri, nastopi članov skupine na proslavah. Več kot 20 let so bili edini v občini, ki so v materinem jeziku pripravljali za pripadnike madžarske narodnosti gledališke predstave in tako ohranjali bogato kulturno izročilo. Potem so začeli v naše kraje zahajati tudi gledališke hiše iz Subotice, Novega Sada in Budimpešte, toda amatersko delo skupine se je nemoteno nadaljevalo, niso izgubili volje, zakaj povsod, kjer so nastopili, so bili navdušeno sprejeti. Vsa leta od svojega obstoja so člani madžarske dramske skupine iz Lendave veliko pozornost posvečali tudi delovanju dramskih skupin, ki so nastajale v vaseh lendavske občine. Njihova pomoč in nasveti so bili neprecenljivi in le njim se je zah-

Madžarska dramska skupina iz Lendave ima velikozaslug za aktivno delo vaških amaterskih skupin, sama pa goji gledališki amaterizem že 35 let. V kratkem bodo gledalce razveselili z novim delom s komedijo Lasulja iz Hongkonga.

(Jani D.)

valiti, da danes v vsaki vasi, kjer prebivajo občani madžarske narodnosti, obstajajo dramsko amatersko društvo ali najrazličnejše sekcije, ki skrbijo za razvoj kulture v svojem kraju.

Povrnimo se k današnjemu delu društva in prepusimo besedo režiserju, organizatorju in vodji skupine Feriju Toplaku. Povem naj še, da od leta 1961 dela v dramski skupini, sprva kot igralec, leta 1968 pa se je lotil tudi režije. Od takrat pa do danes je v delovanju skupine nepogrešljiv. O delovanju dramske skupine pravi: „V današnjem času, ko ljudje nimajo časa, ko vsi nekam hitimo, je delo amaterske skupine še toliko težje. Igralci so namreč ali zaposleni ali obiskujejo šole, tako da je težko uskladiti čas za vaje in nastope. Kljub vsemu se nas vsako leto zbere dovolj ljubiteljev, ki nekako v sebi čutimo veselje do tega dela. Uspe nam, da naštimamo neko delo in z njim nastopimo, to pa je tudi največja zahvala vsem, ki v skupini delujejo.“

Devet ljubiteljev nastopa v novem delu, čigar uprizoritev bo v kratkem, omeniti pa velja znanke amaterskega odra Švardovo,

znane obraze bratov Varga in druge, ki že leta uspešno delajo v skupini, pa ne samo v njej, so nekakšni kulturni animatorji tudi v delovnih organizacijah, v katerih so zaposleni. Zanimivo je, da je iz vrst te dramske skupine izšla tudi bodoča gledališka profesionalna igralka Vargova iz lendavskih gor.

Iz števila in tematike dosedanjih uprizoritev bi lahko razbrali, da dramska skupina goji komedijo, čeprav so se včasih lotili tudi zahtevnejših del. Ljudje so pač radi, če jih iztrgajo iz vsakdanjih skrbi, to pa je seveda najlažje s komedijami.

Tudi skorajšnja premiera ima ta namen, pri tem pa seveda razgaliti današnjo potrošniško družbo. Glede na dosedanje uspešno delo dramske skupine lahko pričakujemo obilo zabave, ki bo dodobra napolnila vaše dvorane in razvedrila preproste glave. Tako kot vselej, bo skupina tudi letos gostovala v več vaseh lendavske in soboške občine, in tako še veliko let. Prišli bodo novi amaterji, saj delo ne sme zastati.

Jani D.

Trdne kulturne korenine

Videm ob Ščavnici je že od nekdaj zibelka kulture v gornjeradgonski občini. Kako tudi ne, če se še enkrat spomnimo, da so že v 19. stoletju, natančneje leta 1887, ustanovili bralno društvo Sv. Jurij ob Ščavnici. To društvo, ki se je med kmečkim prebivalstvom močno uveljavilo — vsebovalo je knjižnico in čitalniško sekcijo, pevsko društvo, tamburaški zbor in dramsko sekcijo — je delovalo vse do druge svetovne vojne. Ob njem pa še društvo kmečkih fantov in deklet, telovadni društvi Sokol in Orel ...

Skratka v kraju so pognale močne kulturne korenine, kar je čutili še danes, ko je nosilec kulture prosvetno društvo.

OD FINŽGARJA DO ...

Dasiravno so časi velikih kulturnih mitingov iz let po osvoboditvi — starejši Videmčani se jih še dobro spominjajo — že davno za nami, niso kulturne prireditve, ki jih uprizarjajo člani Prosvetnega društva Videm ob Ščavnici, nič manj obiskane. Saj so krajani, pa tudi prebivalci sosednjih vasi, rasli skupno s kulturo in svoja nagnjenja prenašali na mlajše rodove.

Svojčas — med obema vojnama pa tudi kasneje — so veliko igrali Finžgarjeve ljudske igre, posegali pa so tudi za prevodi tujih avtorjev. Takrat so člani društva kmečkih fantov in deklet zgradili dom Matije Gubca, ki pa ga — mimogrede povedano — že močno načena zob časa in kar kliče po prenovi.

Prosvetno društvo — že samo ime pove, da so bili in ostajajo gonilna sila prosvetni delavci, kot je že običaj na podeželju — pa je doživelo pravi razcvet v šestdesetih letih.

Kastelka, Pernjakovi, Jezusovi apostoli, Dekle iz Trente, Lacko in Krefli ... so samo nekateri naslovi iger, ki so jih igrali člani društva in nedelež za nedeljo polnili dvorano v Vidmu in okoliških krajih. V tem času je uspešno delovala še kinosekcija, ki pa že dve leti ne dela, in to zaradi dotrajnosti naprav in ker ne premorejo usposobljenega kinooperaterja.

Pomemben premik v delu društva je bilo leta 1972. Takrat so na pobudo Ivana Krefta orga-

Člani PD Videm ob Ščavnici na kmečki ohceti leta 1980 v Ljubljani.

nizirali prvo kiparsko kolonijo pod imenom Od Gubca do Lacka, katere plodovi krasijo središče kraja. Žal pogrešajo zaradi pomanjkanja sredstev in lesa Videmčani kiparje že dve leti, ponovno pa jih želijo sprejeti medse letos.

... VESELIH VEČEROV

Ker pa so se razmere in s tem tudi potrebe po kulturnih dobrinah spremenile tudi na podeželju, so temu primerno prilagodili svojo dejavnost v prosvetnem društvu. Televizija, možnost obiska gledaliških predstav in gostovanje poklicnih igralcev v samem kraju, vse to je vplivalo na delo društva. Odločili so se, da bodo poskusili ljudi predvsem ob priložnostih zabavati, in tako odtegniti od sive in včasih utrudljive vsakdanjosti.

Tako so že leta 1970 pripravili prvi veseli večer, prijetno urico ali dve, v katerih se izmenjujejo skeči, kratke prigode, humoreske pa tudi stari običaji in ljudsko petje. Ker so naleteli med poslušalci na izjemno ugoden odziv, jih pripravljajo odtlej vsako leto. Na letošnjem, ki bo, kot je že običajno, v pustnem času, bodo zaigrali smešnico Miroslava Slane Miroso: Piskrovec Marko pricopra vino. Za to priložnost pa je napisal kratko humoresko tudi Janez Milčinski.

Prosvetno društvo Videm ob Ščavnici pa šteje trenutno okrog

60 članov, ki delujejo v okviru pevske in dramske sekcije. Posebej so ponosni na moški oktet, petje pa je pred leti dobilo novo razsežnost. Od leta 1979, ko so nastopili v oddaji ljubljanskega radia Naša zemlja v pesmi in besedi, delujejo ljubitelji starih ljudskih pesmi. Ti so takrat tudi sodelovali na paradi starih kmečkih običajev, šeg in navad, ki je bila v času mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, leto kasneje pa na „kmečki ohceti“ v Ljubljani, lani novembra pa v oddaji TV Beograd Znanje — imanje v Vlački, vasi v pobrateni občini Mladenovac v SR Srbiji. Zanimivo in spodbudno je, da radi prepevajo stare pesmi prav vsi od osnovnošolske mladine do študentov in sedemdesetletnikov, kar je porok, da ljudska pesem v teh krajih ne bo izumrla.

Da ima kultura bogato tradicijo, krajani pa zanjo veliko razumevanja, so dokazali z zadnjim krajevnim samopriskom, saj so namenili del sredstev za razvoj kulture in obnovo dotrajanih kulturnih objektov. Pa tudi korenine ne bodo pozele — v osnovni šoli uspešno deluje šolsko kulturno društvo, ki letno pripravi po eno igrice in sodeluje na vseh proslavah v okviru krajevnih skupnosti.

V. Paveo

KUD BOGOJINA

Pevci, igralci, recitatorji in plesalci so gibalno kulturnega življenja

Že večkrat je bila izrečena ali zapisana ugotovitev, da, ko so se ob Muri bobneli topovi, je bil v Bogojini partizanski miting, na katerem je donela slovenska zborovska pesem. Zapeli so jo domači pevci pod vodstvom pevovalke Ignaca Maučeca. To je bil za takratne razmere — neposredno ob zatonu vojne vihre — vsekakor neobičajen kulturni dogodek. In začetki kulturno-umetniškega društva v Bogojini segajo prav v to obdobje. Kmalu po osvoboditvi je namreč zaživelo tudi delo v dramski skupini. Danes pa društvo vključuje še folklorno in recitacijsko sekcijo.

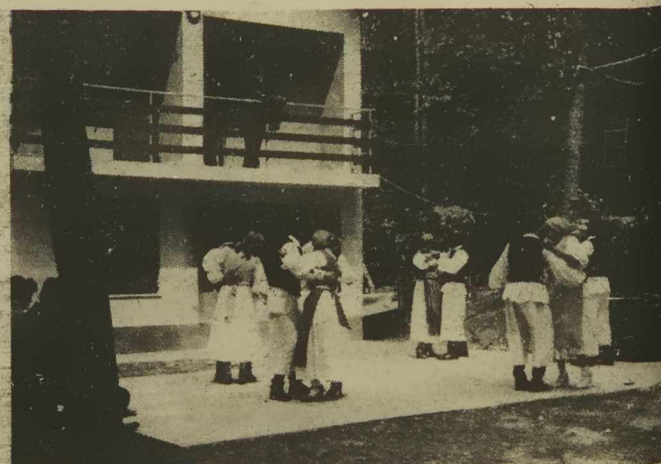
Mešani pevski zbor iz Bogojine ima zares bogato tradicijo. Uspešno obdobje je bilo zlasti nekako do leta 1955, ko so nastopali po številnih krajih v Pomurju, sodelovali na raznih festivalih in revijah. Nato so sledila bolj mihala leta, in sicer do 1973., do otvoritve vaše knjižnice, zlasti pa je delo zbora spet zaživelo, ko so čez dve leti zgradili v vasi kulturno dvorano. To je dalo bogojinskim pevcem in njihovemu pevovodji nov zagon. Spet so nastopali na proslavah v krajevni skupnosti, na revijah in obiskali tudi več krajev. Še danes se vsi radi spominjajo gostovanja v majhni vasi Bukovnica, kjer jih je pričakala polna dvorana poslušalcev, zgodilo pa se je, da je zmanjkala elektrika. In kar naenkrat so domačini postavili prednje prižigane sveče: toliko jim je bilo do njihovega nastopa. To je bilo za vse enkratno doživetje.

Žal so se morali pred leti posloviti od svojega neumornega pevovodje Maučeca in kazalo je, da bo spet nastalo obdobje zatijja. Naposled pa so uspeli pritegniti med svoje vrste Jožeta Vukana in zdaj zbor spet deluje. Vendar pa je nastala težava v tem, ker starejši

člani odstopajo, ker ne zmorejo več tega dela, mladi pa ne kažejo dovolj interesa, da bi se vključili. To vsekakor ni prav, kajti tradicija dobrega petja v Bogojini se mora nadaljevati.

Tudi dramska sekcija ima v Bogojini dolgoletno tradicijo — podobno kot pevski zbor s plima in osekami v delovanju. Težave so nastale zlasti takrat, ko so

skupnosti, prav tako pa je uspešno steklo tudi v folklorni sekciji. Nekaj časa so sicer nastopile pri njihovem delu težave, vendar zdaj spet vadijo in se pripravljajo za nastop ob 8. marcu. Če bodo uspeli rešiti še vprašanje glasbene spremljave, o čemer se že dogovarjajo z domačim mladinskim ansamblom, potem bodo prav gotovo delali še z večjo vnemo.

Folklorna skupina KUD Bogojina se je uspešno predstavila tudi na prireditvi ob otvoritvi lovskega doma v Bogojini. (Foto: Jože Berden.)

celotno breme naložili le prosvetnim delavcem, ki pa niso zmogli vsega dela. Kljub vsemu pa se v zadnjih petih letih še ni zgodilo, da ne bi naštimirali kakšnega dramskega teksta in se z njim predstavili na domačem odru pa v okoliških krajih. Novi kadri se kalijo že v osnovni šoli, kjer imajo prav tako v navadi, da vsako leto pripravijo eno igrice.

V okviru kulturno-umetniškega društva je posebej aktivna tudi mladinska recitacijska skupina, ki v sodelovanju s šolo pripravlja nastope za vse proslave v krajevni

V čem je ključ do uspeha, ki ga dosegajo v Bogojini na kulturnem področju? Predvsem zagnanost nekaterih posameznikov za tovrstno delo, dobro sodelovanje z Zvezo kulturnih organizacij občine Murska Sobota, in zanimanje ljudi za kulturne prireditve. V ta namen so tudi s skupnimi močmi zgradili novo kulturno dvorano. V zadnjem času sicer tisti, ki vodijo kulturno društvo, niso najbolj zadovoljni z odzivom na nekatere prireditve, kar bo seveda velika škoda, če se bo to ponavljalo. Pa se bo?

JOŽE GRAJ

Proslava z zborom Slava Klavora

Osrednja proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika v soboški občini bo v ponedeljek (8. februarja) ob 18.00 v novi glaseriji v Murski Soboti. To bo vsekakor izjemen dogodek, saj bo na proslavi nastopil moški pevski zbor Slava Klavora iz Maribora, kispada v sam vrh jugoslovanske zborovske poustvarjalnosti. Zbor je nosilec Gallusove plakete, leta 1979 je na mednarodnem tekmovanju v Haagu na Nizozemskem prejel 2. nagrado, na tekmovanju Naša pesem leta 1980 v Mariboru pa so mu podelili srebrno plaketo. Lani pa je na tekmovanju občine Maribor ponovno prejel najvišjo oceno in osvojil 1. mesto. Zbor vodi priznan dirigent in profesor na pedagoški akademiji v Mariboru Stane Jurgec.

J. G.

Moški pevski zbor Slava Klavora, ki bo po skoraj 15-letnem premoru znova nastopil v Murski Soboti.

Pomurski gledališki studio

Na področju kulture v Pomurju se odpirajo nove možnosti za sodelovanje. V nastajanju je namreč Pomurski gledališki studio z namenom, da bi skupaj usposabljal amaterske igralce za delo v kulturnih društvih in kadre za delo (kulturna vzgoja) v usmerjenem izobraževanju ter da bi skupaj naštevali zares kvalitetno dramsko predstavo.

V prvem primeru gre za tako imenovani A-program delovanja pomurskega gledališkega studia, ki bo obsegal razne vzgojnoizobraževalne oblike dela, gledališki laboratorij, seminarje, tečaje ipd. Izvedba B-programa pa bo pomenila naštevanje skupno gledališko predstavo (polprofesionalno gledališče).

Pomembna dejavnost studia bo tudi spodbujanje pomurskih literarnih piscev k ustvarjanju novih dramskih tekstov, ki naj bi jih Pomurska založba izdajala tudi v knjižni obliki, seveda če bodo dovolj kvalitetni.

Pravilnik o delovanju Pomurskega gledališkega studia sicer še ni sprejet, vendar pa so se člani programskega sveta iz vseh štirih pomurskih občin zavzeli, naj se delo kljub temu začne. Posamezne oblike bodo izvajali v tisti občini, ki bo zagotovila najboljše pogoje. Tako bodo že drugi teden začeli urediti A-program. Začelo se bo torej usposabljanje. Najprej bo na vrsti ritmika (od 8. do 13. februarja), to je o gibalnem sistemu igranja, o telesnem izrazu, zatem se bodo obiskovalci seminarja seznanili z mimiko in pantomimiko na odru (1. do 6. marec), tretji sklop usposabljanja bo zajemal gimnastiko čutil (22. do 26. marec), za konec pa se bodo seznanili s kulturo odrskega govora, obravnavo besedila z dramaturškega in režijskega vidika ter z nekaterimi teroretičnimi spoznanji o delu gledališča. Seminar bodo izvajali v prostorih kluba mladih v Murski Soboti.

JOŽE GRAJ

SLOVENSKI BAL

Medtem ko so pripadniki hrvaške narodnosti, ki živijo v Železni županiji na Madžarskem, predvsem v okolici Szombathelyja in Kőszega, že več let prirejali tradicionalni HRVAŠKI BAL — tako so ga pripravili tudi v soboto 23. januarja — porabski Slovenci niso

Korpič. Tudi ženski kvartet iz Slovenske vasi je nastopil.

Goste je pozdravila v slovenskem in madžarskem jeziku profesorica slovenskega jezika Ilona Šafar iz Monoštra, ki je posebej poudarila, naj starši učijo svoje otroke govoriti tudi slovensko. Prireditev

Skoraj vsakega so zasrbele pete, da se je vsaj enkrat zavrtel v ritmu slovenske polke in valčka. (Foto: J. H.)

imeli te navade. Naposled pa, kot smo v foto zapisu zabeležili že v prejšnjem Vestniku, so ga tudi oni organizirali, in sicer na pobudo Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem.

Prireditve je bila preteklo nedeljo v restavraciji Tromejniki. Zbrali so se številni porabski Slovenci iz Andovec, Virice, Števanovec, Troš, Monoštra, Slovenske vasi, Sakalovec, Dolnjega in Gornjega Senika; prišli pa so tudi Madžari, da bi se vsi skupaj zavrteli ob zvokih Veselih planšarjev iz Ljubljane in narodnozabavnega ansambla Dolnji Senik, ki ga vodi Laci

je nato vodila prav tako v obeh jezikih sekretarka občinskega sveta Dolnji Senik Irena Barber.

Pripravili so tudi srečolov in kot zanimivost naj zapišemo, da je drugo glavno nagrado zadel vršilec dolžnosti generalnega sekretarja Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem Djuro Djurok, ki se je prav tako udeležil slovenskega bala.

Dobro razpoloženje je bilo na višku in kogar koli smo povprašali, kako se počuti, vsakdo je izrazil zadovoljstvo in povedal, da si želi še več takšnih prireditev.

JOŽE GRAJ

Širi kulturo med delavce

S preobrazbo družbe na nove samoupravne socialistične osnove se počasi spreminja tudi odnos do kulture. Kljub temu da je podružljanje kulture težak pa tudi dolgotrajen proces, saj terja precej sprememb delavskega razreda v odnosu do kulture, kot tudi med temi, ki so doslej usmerjali kulturne tokove v imenu delavcev, je še kako pomembna za popolno osvoboditev človeka. Ohrabljuje pa nas spoznanje, da se počasi presega miselnost o delitvi umskega in fizičnega dela in da izbranci izgubljajo monopol do kulturnih dobrin in se ta domena počasi pa vendarle vztrajno razširja med delovne ljudi in občane. In prav je tako. Saj sleherni izmed nas nosi v sebi delček kulture, kot potrebo po umetniškem izražanju svoje notranjosti pa tudi stvarnosti, ki nas obdaja. Le da so načini različni, in tako eni posegajo za čopičem, drugi za peresom, tretji si pomagajo z glasbo...

DRUŠTVO NASTALO ZARADI POTREB DELAVCEV

Pri tem igrajo še kako pomembno vlogo kulturna društva v organizacijah združenega dela. V regiji prednjačijo v svojih prizadevanjih, da bi kulturna dogajanja neposredno povezali s svojimi delavci in jih tudi navdušili za umetniško ustvarjanje v Gorenje-Elradu. Zaradi tega so na pobudo delavcev, ki so že takrat usmerjali kulturna dogajanja v tem delovnem kolektivu, leta 1976 ustanovili delavsko prosvetno društvo Svoboda. Da so bili v svojih prizadevanjih upravičeni, priča dejstvo, da so našli med delavci na ugoden odmev. Ti so jih podprli in tako oboroženi so o potrebi tudi lažje prepričali vodstveni kader.

Resnici na ljubo moramo tudi na tem mestu zapisati, da brez entuziazma posameznikov in njihovih idej ne bi šlo. Je že tako, da se mora najprej nekdo vpreči, če hočemo voz premakniti. Tudi kulturniškega. Toda zanosa jim ni zmanjkalo nikoli in izostali niso tudi rezultati. Danes ponosno zatrjujejo, da se na ta ali oni način bavi s kulturo v Gorenje-Elradu že skoraj vsak drugi zaposlen.

V okviru DPD Svoboda trenutno delujejo naslednje sekcije: recitatorska, pevska, likovna in knjižna.

Delavce pa tudi delavke v tej DO je že od nekdaj pritegovalo petje. Tako je več let delovalo ženski pevski zbor. Toda zaradi dvoizemskega dela, pa tudi dejstva, da je imela večina pevk doma še družinske obveznosti, se je njihova pesem zadnja leta slišala vse redkeje. Zamenjali so jih fantje. Danes ni občana, ki ne pozna

Razgovor z udeleženci likovne kolonije Gorenje Elrad — Avtoradgona (prva z leve predsednica DPD Svoboda Gorenje Elrad Manica Gornjak).

okteta Elrad. Njegovi člani, vsi so zaposleni v orodjarni, so nekaj časa vadili naskrivaj, delavcem pa so se predstavili šele, ko so bili mnenja, da so dovolj ubrani. Še danes, ko so v občini, pa tudi med poznavalci kakovostnega petja drugod že priznani, izkoristijo sleherni prosti čas za vaje. In delavci jih lahko poslušajo vsak delavnik ob malici.

PRESEGLI TOVARNIŠKE PLOTOVE

DPD Svoboda je v svojem šestletnem delovanju že presegla okvire zgolj svoje delovne organizacije. Njihova dejavnost dobi vse bolj središčno mesto kulture v občini Gornja Radgona. Zakaj? Predvsem zaradi njihove likovno-kiparske kolonije in izdajanja literarne brošure Oči in srce.

Organizacijo obeh je vodila želja po zblizanju kulturnih ustvarjalcev z delavci. Pri teh prizadevanjih so popolnoma uspeli, še več, spodbudili so tudi kulturno udejstvovanje med samimi delavci. Popestrili pa —

mislimo na izdelke udeležencev vseh petih likovnih kolonij — so na ta način še svoje poslovne prostore in jedilnico na stari in novi lokaciji v Meleh.

Brošura Oči in srce — izšla so že štiri številke, tik pred izidom pa je peta — pa je postalo mesto, kjer se vsako leto najdejo vsi literati iz občine. Doslej se jih je predstavilo okrog petdeset, med katerimi jih je skoraj četrtina zaposlena prav v tej DO.

Zadnje čase pa posvečajo v DPD Svoboda Gorenje Elrad največ pozornosti knjižni dejavnosti. S sodelovanjem občinske matične knjižnice so uspeli organizirati v DO izposojevalnico knjig. In to opravljajo vsak petek kar med malico. Da bi privabili čimveč bralcev, plačuje izposojevalnico DO. To, pa tudi zanimanje za pisano besedo, je vključilo že tristo rednih bralcev iz Gorenje-Elrada.

Za razmah kulture pa skrbijo tudi v tovarniškem časopisu, ki izhaja v 1500 izvodih. Tukaj zavzemajo kulturna dogajanja, pa tudi razmišljanja, pomembno mesto. Tako imajo stalne kulturne rubrike o knjižnih novostih, zapisujejo in spremljajo mnenja delavcev, okrog pol strani pa je na razpolago literatom v Literarnem kotičku.

To so utrinki iz bogate dejavnosti DPD Svoboda Gorenje Elrad, dejavnosti kulturnih delavcev v organizaciji združenega dela, ki so ubrali pravo pot. Ali jih bodo posnemali še kje?

V. Paveo

PRI TUŠAKOVH V CERKVENJAKU

V MRZLEM DOMU ŠE KULTURO „ZEBE“

Torej tudi kulturnike, moramo dodati, da ne pozabimo. To je namreč ena od pglavitnih zaprek, da kulturni utrip v Cerkvenjaku, osrčju Slovenskih gor, zlagoma in neizbežno zamira. Ostajajo zgolj lepi spomini na čase, ki smo jih obujali pred nedavnim s Tušakovimi — Vladom, Pavlo in Rihardom — ki navzlic temu še dandanes ostajajo zvesti kulturni tradiciji.

„Taki spominski sprehodi dobro deajo,“ pravi Vlado. „Sicer pa je bilo kulturni zamah tód zaznati že v letu 1906, ko smo dobili slovenskega župana in se je začelo uradovati v slovenskem jeziku. Razmahnil se je pod okriljem takratnega kulturno-prosvetnega društva, še siloviteje pa po prvi vojni vihr v okviru tedanjega tamburaškega društva, ki je imelo še dramski in pevski odsek. Z njega je leta 1929 zraslo telovadno društvo Sokol, ki je malone v hipu pritegnilo množico tukajšnjega kmečkega življa. O tem priča podatek, da je bilo par let kasneje vanj včlanjenih že blizu 280 aktivnih članov, posebej mladine in seveda starejših. Jasno, da ni ostalo zgolj pri telovadbi, saj je imelo sokolsko društvo več dejavnosti. Poleg dramskega in pevskega še lutkovni odsek in knjižnico. Resda borno, a so jo skrbno zalagali z izdajami takratne Vodnikovove družbe.

Po zadnji vojni se je, posebej z gradnjo kulturnega doma, kulturniška vnaša še bolj razvivala. V dom gre namreč kakih 400 obiskovalcev, oder v domu pa je veljal takrat za enega najodobnejših in največjih na slovenskem podeželju, zato za vaje, nastope in gostovanja ni bilo težav. Celó svojevrstne poskuse smo si omislili in se denimo lotili igranja zahtevnejših del. Omenim naj samo avtorje kot so Dickens, Dousseau, Cankar, uprizarili smo Kreftovo Veliko puntarjo in nazadnje Žizkovo Miklovo Zalo, kjer je sodelovalo kar 82 igralcev, vsi iz Cerkvenjaka. Če vemo, da ima naš kraj blizu 200 prebivalcev, je omenjeni podatek o številu nastopajočih več kot zgovoren.

Družina kulturnikov iz Cerkvenjaka — Vlado, Pavla in Rihard Tušak — računajo na boljše čase.

Dandanes temu ni več tako, zato je — če bi sprehod po minulosti prijeten — po sedanjosti toliko bolj bidelek. Čeprav smo lani na rednem letnem občnem zboru društva izvolili novo mlajše vodstvo in si razdelili naloge, ne gre pa ne gre.

Kje so — poleg mrzlega kulturnega doma seveda — glavni razlogi za to, nas je samoumevno zanimalo.

„Dejal bi,“ meni Vlado, pritrčila pa sta tudi Pavla in Rihard, „da je temu krivo potrošništvo, lagodnost, ki sta tudi k nam priromala. Namreč lagodnost, da bi ljudje prišli na vaje. Celó tako da leč je prišlo, da smo bili primorani ukiniti predvajanje filmov v okviru naše kinosekcije, saj je obisk rapidno padel in se nam je obetal finančni krah. Poglejte! Stroški za

elektriko, najemnino, in vsi drugi so namreč izredno visoki in si glede tega ne moremo kaj prida pomagati. Tudi filmi, ki so prišli k nam, so bili dvomljive kvalitete, najraje tretje ali četrtorazredni.“

Pavla je še določnejša: „Manjka mladih moči, ki bi nadeljevale z delom. Ljudje bi se gotovo radi vključevali, pa naj bo to v dramsko ali pevsko sekcijo, nenazadnje pa tudi folkloro, a kaj, ko se ne najdejo organizatorji.“

K vsemu pristavljata Vlado in Rihard: „S sredstvi pravzaprav še ni tolikšen križ, saj smo denimo za glasbeno sekcijo namenili kar 25 tisoč dinarjev za nabavo instrumentov. Toda, kaj se je zgodilo? Ko se je vpeljal, je šel svojo pot. Prav toliko sredstev je šlo za folkloro, za obleke, folklorne skupine, toda spet ni šlo. Skratka, zadrž je ničkoliko in pri najboljši volji ne vemo, kaj še storiti. Mi smo vsekakor pripravljeni pomagati,“ sklene pomenek nekdanji predsednik Zveze kulturnih organizacij v Lenartu Vlado Tušak.

Branko ŽUNEC

kulturni koledar

Proslave ob kulturnem prazniku

Petek, 5. februarja

LJUTOMER — V dvorani kulturnega doma bo ob 19.00 osrednja občinska prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku. KUD Ivan Kaučič organizira literarno-glasbeni večer, na katerem se bodo predstavili Manko Golar, Branka Jurca, Ivan Potrč, Nada Gaborovič in France Filipič (literati) ter učitelji in učenci glasbene šole.

Ponedeljek, 8. februarja

MURSKA SOBOTA — V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo ob 18.00 v dvorani nove galerije koncert moškega pevskega zbora Slava Klavora iz Maribora.

Četrtek, 11. februarja

GORNJA RADGONA — Letošnji kulturni praznik bodo v občini Gornja Radgona povezali s proslavo dneva prosvetnih delavcev. Prireditve bo ob 16.00 v radgonskem kulturnem domu. Obiskovalci si bodo lahko ogledali komedijo Toneta Partljiča Na svidenje nad zvezdami v izvedbi Mestnega gledališča Ljubljana. Vstopnine ne bo.

razstave

MURSKA SOBOTA — V prostorih nove galerije bodo 5. decembra odprli samostojno razstavo Henrika Marchela iz Kranja. Gre za izmenjavo z gorenjskim muzejem iz Kranja. Razstava bo odprta do 28. februarja in je posvečena tudi slovenskemu kulturnemu prazniku.

RADENCI — Prav tako v počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo 7. februarja ob 19.00 v razstavnem salonu hotela Radin odprli razstavo likovne umetnice Szusane Kiraly-Moss iz Lendave. Razstava bo odprta do konca februarja.

LJUTOMER — Občinska matična knjižnica pripravlja razstavo knjižnih del lani umrlih slovenskih književnikov, in sicer dr. Aleša Beblerja, Primoža Kozaka, Franceta Vodnika in Edvarda Kocbeka. Razstava, ki prav tako sodi v okviru prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, bo odprta od 8. do 22. februarja.

LJUTOMER — V galeriji v domu kulture bodo 5. februarja — pred začetkom osrednje proslave v počastitev slovenskega kulturnega praznika — ob 19.00 odprli razstavo likovnih del učencev osnovne šole Ivan Cankar Ljutomer.

V razstavnih prostorih lendavskega gradu vas še vedno pričakujejo na ogled razstave skupine 676. (Na fotografiji je ena izmed slik Ota Jurgeca iz Beltincev).

filmi

RADENCI — Na predvečer slovenskega kulturnega praznika (7. febr.) bodo ob 20.00 v kongresni dvorani hotela Radin predvajali jugoslovanski film Visoka napetost.

Sedanj, način obdavčevanja po katastrskem dohodku je preživel — Prehod na ugotavljanje dohodka in dejanskega dohodka — Izenačiti družbeno-ekonomski položaj kmeta in delavca

Davek od kmetijstva bo pravičnejši

Lahko trdimo, da že dolgo noben zakonski predpis ni naletel na takšno zanimanje in odmev med kmeti kot PREDLOG ZAKONA O DAVKIH OBČANOV, zlasti se tisti njegov del, ki zajema davek od dohodka iz kmetijske dejavnosti. O tem je v zadnjem času tekla med kmeti zelo živahna razprava, žal pa je zaradi nezadostne obveščenosti nemalokrat prišlo do napačnega tolmačenja, vse to pa je vnašalo med kmete določeno zmedo. Med kmetije celo prevladovala miselnost »Več boš delal, večji davek boš plačal«, zato so nekateri začeli razmišljati, da bodo opustili določeno proizvodnjo. Da pa ne bo nesporazuma, je potrebno že uvodoma zapisati, da je namen nove davčne politike predvsem spodbujanje bolj smotrnega obdelovanja zemljišč in pravičnejša razdelitev bremena — ne pa večje dajatve. Prav tako pa je treba tudi zapisati, da nov način obdavčevanja dohodka iz kmetijske dejavnosti ne bo začel veljati v tem letu in najbrž tudi ne prihodnje leto, saj bo za ugotavljanje dohodka potrebno sprejeti posebni zakon in izdelati ustrezna merila. Trenutno nerazpoloženje med nekaterimi kmeti je zato odveč in se ne bi smelo negativno odražati v proizvodnji. Proizvodnja hrane dobiva prednostno mesto v naši družbi, zato gotovo ne bomo sprejemali takih zakonskih predpisov, ki bi vplivali na zmanjševanje proizvodnje.

V Pomurju se zaključuje široka javna razprava, ki je v okviru socialistične zveze tekla o nekaterih kmetijskih zakonih in na teh sestankih so kmetje več ali manj tudi dobili odgovore na vprašanja o novi davčni zakonodaji. Bolje rečeno: dobili so pojasnila o ciljih predlaganega zakona, saj konkretnih odgovorov ne bo mogoče dati vse dotlej, dokler ne bodo sprejeta merila za ugotavljanje in določanje dohodka. Kljub vsemu temu pa ne bo odveč, če v pričujočem prispevku še enkrat pojasnimo nekatera določila predlaganega zakona.

KAKO DOSLEJ?

Po sedaj veljavnem sistemu plačevanja davka iz kmetijstva plačujejo davčni zavezanci davek od katastrskega dohodka, pravtako pa že sedanji zakon dovoljuje, da lahko občinske skupščine za določene zavezance uvedejo progresivno obdavčitev po dejanskem dohodku. V Pomurju se v glavnem odmerja davek od katastrskega dohodka, saj so zelo redki primeri, ko uprave za družbene prihodke odmerjajo davek po dejanskem dohodku (v sobotški občini, kjer je največ davčnih zavezancev, sploh ni bilo takega primera, v radgonski občini pa le eden). Osnovo za odmero davka iz kmetijstva predstavlja torej katastrski dohodek, ki je tudi osnova za odmero dela prispevka za zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov ter še za nekatere druge obveznosti (krajevni samoprisevek, vodni prispevek). Izjema velja le glede obdavčevanja dohodkov iz gozda, kjer se kot davčna osnovna uporablja vrednost lesa določenega za posek (odbije pa se vrednost za lastno uporabo). Ta sistem obdavčevanja velja od leta 1955. V obdobju do leta 1954 pa je osnova za obdavčitev dohodkov iz kmetijstva temeljila na dejansko doseženem dohodku. Dejansko doseženi dohodek je predstavljal denarno vrednost kmetijskih pridelkov in dohodek iz nekmetijskih virov, zmanjšan za stroške, ki so bili potrebni za doseg dohodka. V ta namen se je za vsako gospodarstvo izpolnil poseben obračunski list, ugotavljanje dohodka pa je bilo v veliki meri vezano na normative, poleg tega pa so bili na voljo tudi precej izčrpni podatki o obsegu tržnih presežkov, saj je bila do leta 1951 pod režimom obveznega odkupa vrsta najvažnejših kmetijskih proizvodov. Že takrat pa so ugotovili, da je sistem obdavčevanja po dejanskem dohodku lahko uspešen le, če je na voljo strokovno usposobljena davčna služba, ki tudi stalno spremlja in pozna ekonomsko moč posameznega zavezanca.

RAZLIČNE OBREMENITVE

Z letom 1955 je bil torej sistem obdavčevanja po dejanskem dohodku opuščen in smo prešli na odmero davka od katastrskega dohodka. Ta prehod se je utemeljeval s kmetijsko pospeševalnimi cilji. Katastrski dohodek namreč stimulativno vpliva na večjo proizvodnjo, saj pušča neobdavčene nadpoprečne dosegene dohodke in od možnega poprečnega dohodka obdavčuje zavezance, ki so dosegli nižji dohodek ter tudi zavezance, ki zemljišča sploh ne obdelujejo.

So se pa tudi pri tem načinu, ki je še vedno v veljavi, pojavile nekatere pomanjkljivosti. Zapisali smo že, da katastrski dohodek ne predstavlja le osnove za odmero davka, pač pa tudi osnovo za ostale prispevke (zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov). Podatki, ki jih je zbrala republiška uprava za družbene prihodke, kažejo, da obremenitve za zdravstveno in starostno zavarovanje močno presegajo znesek obremenitve za davkom iz kmetijstva. V skupni obremenitvi predstavlja namreč davek le 17 odstotkov, prispevek za zdravstveno zavarovanje 46 odstotkov, prispevek za starostno zavarovanje 29 odstotkov in ostale obveznosti (vodni prispevek, samoprisevek, davek na posest gozdov) 8 odstotkov (podatki so za leto 1980). Ob tem pa je treba še dodati, da je plačevanje prispevka za zdravstveno zavarovanje v obsegu dobre tretjine določeno v pavšalnih zneskih na gospodarstvo in le 25 odstotkov v odvisnosti od katastrskega dohodka. Iz tega lahko zaključimo, da dajatev za zdravstveno in starostno zavarovanje relativno močnejše zadevajo kmete z nižjim katastrskim dohodkom. Pa še na eno pomanjkljivost sedanjega sistema obdavčevanja po katastrskem dohodku je potrebno opozoriti. Namreč tisti zavezanci davka iz kmetijstva, ki so v delovnem razmerju, so, kljub plačevanju dodatnega davka iz kmetijstva, glede skupnih obremenitev v mnogo ugodnejšem položaju kot čisti kmetje, saj prvi ne plačujejo prispevka za zdravstveno in starostno zavarovanje. Na to opozarja poenostavljen izračun za zavezance s katastrskim dohodkom 70.000 dinarjev. Glede na razvrstitev v skupine (od IV. do I. skupine) znašajo skupne obremenitve za čiste kmete od 14.490 do 33.801 dinarjev, za zavezance, ki so v delovnem razmerju, pa le od 7.700 do 14.700 dinarjev. Da v prihodnje ne bi prihajalo do takš-

nih razlik, naj bi bilo z novim zakonom določeno, da skupna stopnja davka iz kmetijstva za druge zavezance ne more biti manjša, kot je skupna stopnja davkov in prispevkov, po kateri plačujejo davek in prispevke zavezanci, ki so zdravstveno zavarovani kot kmetje oziroma združeni kmetje.

PRAVIČNEJŠA RAZDELITEV BREMEN

Glede na vse te pomanjkljivosti sedanje zakonodaje predlagani zakon predvideva nekatere kvalitativne spremembe, katerih cilj je predvsem pravičnejša porazdelitev bremen, nikakor pa ne večji davki. Predlagane spremembe izhajajo tudi iz ustavnega načela, po katerem ima vsakdo, ki dela na kmetiji in mu je to edini oziroma glavni vir sredstev za preživljanje, na podlagi svojega dela v načelu enak družbenoekonomski položaj in v osnovi enake pravice in obveznosti kot delavec v združenem delu. Seveda bo to možno uveljaviti le takrat, ko bo v postopku ugotavljanja čistega dohodka možno priznati osebne dohodke tistih, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo. To pa zahteva tudi predhodno spremembo in

nji izračun katastrskega dohodka je bil namreč opravljen leta 1977 in ga v poznejših letih niso povečevali sorazmerno z rastjo cen kmetijskih pridelkov. Poenostavljeno rečeno bo torej dohodek predstavljal v nekem smislu sedanji katastrski dohodek, razlika bo le v tem, da je dosednji katastrski dohodek že upšteval kmetovo delo (kot strošek), medtem ko bo obdavčevanje po dohodku nekoliko spremenjeno. Ugotovljeni dohodek se namreč zmanjša za zakonske in pogodbene obveznosti ter druge dajatve, ki se krijejo iz dohodka, tako ugotovljeni čisti dohodek pa se zmanjša še za osebni dohodek zavezanca, osebni dohodek zakonca in drugih družinskih članov, če jim je delo na kmetiji edina zaposlitev in so na tej osnovi zdravstveno in pokojninsko zavarovani. Po tako izvedeni razporeditvi čistega dohodka predstavlja preostali znesek ostanek čistega dohodka, od katerega se bo plačeval davek.

Če nam je uspelo pojasniti smisel tega načina obdavčevanja, potem lahko ovržemo tudi miselnost »Več boš delal, večji davek boš plačal«. Naj zdaj to še ilustriramo s primerom. Na

ku, po dejanskem dohodku pa se bo obdavčevalo le 2 odstotka davčnih zavezancev.

UGOTAVLJANJE DEJANSKEGA DOHODKA

Predlog zakona predvideva tudi sistem obdavčevanja po dejanskem dohodku in sicer bi se le-ta uvedel za tisti krog zavezancev, ki dosegajo višje dohodke iz vrst proizvodnje, ki niso ali pa so le v manjšem obsegu

ljen dohodek. Iz tako opredeljenega čistega dohodka se pokrivajo še osebni dohodki (enako kot pri zavezancih, ki bodo obdavčeni po dohodku) ter sredstva za skupno porabo. Preostali znesek, takimenovani ostanek čistega dohodka, predstavlja davčno osnovo.

Razlika v obdavčevanju po dohodku in v obdavčevanju po dejanskem dohodku je v tem, da se v prvem primeru dohodek izračuna

DAVČNE OLAJŠAVE

Tako kot dosednji zakon tudi predlog novega zakona predvideva nekatere davčne olajšave, ki ji zavezancem priznavajo občinske skupščine. Davčne oprostitve se priznajo zavezancem zaradi elementarnih neizidov in drugih izrednih dogodkov, če je bil zaradi njih dohodek iz kmetijstva manjši. Oprostitve in olajšave veljajo tudi za zavezance iz hribovitih krajev, kjer so pogoji za doseganje proizvodnje slabši, vendar morajo biti zemljišča obdelana v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Prav tako se še naprej priznavajo olajšave za otroke in dela nezmožne člane, vendar le za tiste kmete, ki so na tej osnovi zdravstveno zavarovani. Tudi v tem primeru morajo biti zemljišča obdelana v skladu z zakonom. Novost pa je ta, da so opuščene olajšave iz kmetijstva za kmete — borce NOV ter za lastnike zemljišč, katerih dohodek ne presega 500 dinarjev. Stem naj bi se zagotavljala smotrna obdelava zemlje in osebni status posameznika ne bi smel biti razlog za davčno olajšavo.

vezani na obdelavo zemljišč. Ta način konkretno opredeljuje 45. člen, ki pravi:

Dejanski dohodek se ugotavlja za davčne zave-

po vnaprej določenih merilih, ki upoštevajo tudi poprečne stroške, medtem ko se v drugem primeru dejanski dohodek izračuna na osnovi dejansko doseženega celotnega prihodka in dejanskih stroškov, zato zakon tem tudi nalaga obvezno vodenje evidenc, ki jih predpiše republiška uprava za družbene prihodke.

Sedanji način obdavčevanja kmetijstva je temeljil na lastništvu na zemlji, zato se je uvedba obdavčevanja po dejanskem dohodku pokazala kot nujnost. Nekatere vrste kmetijske proizvodnje (npr. reja perutnine) doslej niso bile vezane na kmetijsko proizvodnjo in kljub doseganju visokih dohodkov niso bile obdavčene. S predlagano rešitvijo glede opredelitve davčnega zavezanca je vzpostavljen tudi postopen prehod od obdavčevanja po lastništvu na obdavčevanje po vloženem delovnem prispevku.

PREDNOSTI IN POMANJLJIVOSTI

Prehod na nov sistem obdavčevanja pa bo seveda terjal določen čas, če pa želimo z njim doseči enak družbenoekonomski položaj kmeta kot ga ima delavec v združenem delu, pa seveda tudi prilagoditev ustreznih drugih predpisov. Za doseg te ciljeve je najbolj primeren in potreben postopen prehod na sistem ugotavljanja in obdavčevanja dohodka. Zato je tudi tistim, ki bodo sicer obdavčeni po dohodku, dana možnost, da se odločijo za prehod na obdavčitev po dejanskem dohodku, seveda pod pogojem, da vodijo ustrezne evidencije, ki jih sicer ni treba voditi.

Poleg naštetih prednosti, ki jih nudi prehod na ugotavljanje dejanskega dohodka, pa se zastavljajo tudi nekatere pomanjkljivosti. Če bi namreč hoteli obdavčitev nasloniti na individualno ugotovljeni dejanski dohodek, potem bi morali vsi davčni zavezanci preiti na letno napoved doseženega dohodka, za kar bi morali voditi najnujnejšo evidenco. Za to pa bi potrebovali tudi močno strokovno usposobljeno davčno službo, ki bi vsaj v globalu spremljala pridobivanje in trošenje dohodkov zavezancev. Je pa še cela vrsta drugih problemov, ki jim ob sedanji organiziranosti ne bi bili kos, zato predlagani zakon predvideva v pretežni meri obdavčenje po dohodku in le v izjemnih primerih obdavčevanje po dejanskem dohodku.

Ludvik Kovač

dopolnitve predpisov s področja zdravstvenega varstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, starostnega zavarovanja, kmetov, zaposlovanja in podobno ter ustrezno dopolnitev družbenega dogovora o merilih in načinu ugotavljanja osebnih dohodkov. Dokler to ne bo urejeno, se bo delo priznavalo med stroške v določenem odstotku od poprečnega čistega osebnega dohodka v kmetijstvu zaposlenih delavcev. Takšna rešitev pa pomeni le znižanje davčne osnove, ne pa tudi priznavanje kakršnihkoli pravic iz naslova vloženega dela.

Predlagane zakonske spremembe predvidevajo dva načina obdavčevanja dohodka od kmetijstva, in sicer: davek po dohodku in davek po dejanskem dohodku.

DAVEK PO DOHODKU

Iz predloga novega zakona sicer ni jasno razvidno, kako se bo ugotavljal dohodek, saj bodo načela in merila za njegovo ugotavljanje določena s posebnim zakonom. Jasno pa je, da bodo davek po dohodku plačevali tisti zavezanci, ki dosežejo dohodek iz kmetijstva s proizvodnjo, vezano na obdelavo zemljišča. Pravzaprav v tem primeru ne bo šlo za neko večjo

spremembo, pač pa v bistvu le za nov izračun dohodka, ki naj bi ga dosegli na kmetijskih zemljiščih. Zad-

enaki površini in ob enakih pogojih bo dohodek, izračunan po določenih merilih, znašal 200.000 dinarjev, izračunani in poprečno določeni stroški (vključno s pokrivanjem priznanih osebnih dohodkov) bodo znašali 150.000 dinarjev, kar pomeni, da bo osnova za odmero davka 50.000 dinarjev. Če bo prvi kmet s smotrno in dobro obdelavo zemlje dosegel dohodek 250.000 dinarjev, bo njegov ostanek čistega dohodka 100.000 dinarjev, davek pa bo plačal le od 50.000 dinarjev (ostanek dohodka nad poprečno določenim ne bo obdavčen). Drugi kmet bo s poprečno obdelavo dosegel dohodek 200.000 dinarjev, kar pomeni, da bo njegov ostanek čistega dohodka 50.000 dinarjev in od tega zneska bo plačal davek. Tretji kmet pa bo s slabo obdelavo dosegel le dohodek 150.000 dinarjev, ker pa so v tej višini priznani tudi poprečni stroški, ne bo imel ostanka čistega dohodka. Kljub temu pa bo moral plačati davek od 50.000 dinarjev, saj je v vseh treh primerih osnova za odmero davka 50.000 dinarjev. Predlagana zakonodaja torej spodbuja bolj smotrno obdelavo kmetijskih zemljišč, saj ostanek čistega dohodka nad poprečno določenim ne bo obdavčen. Bojazen za obdavčevanje pridonosti je torej odveč.

Pretežni del davčnih zavezancev v SR Sloveniji naj bi bil obdavčen po tem sistemu — torej po dohod-

ku, ki se ukvarjajo z naslednjimi vrstami kmetijske proizvodnje:

1. z rejo perutnine,
2. s paitanjem govedi in prašičev na industrijski način, ki ni vezano na doma pridelano krmo, kot tudi v primerih, ko število živine za najmanj eno tretjino presega število, kakršno je mogoče doseči na ustreznih kmetijskih površinah po normativih, ki jih predpiše Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
3. s farmsko rejo drugih živali, razen čebel in ovac,
4. s specializirano proizvodnjo jagodičevja, vrtnin, cvetja, drevesničarstva, trsničarstva in drugih kultur, ki jih določijo občinske skupščine, ter s specializirano proizvodnjo sadja in grozdja, razen organizirane proizvodnje z organizacijami združenega dela.

Opredelitev celotnega prihodka, dohodka in ugotovitev davčne osnove, kolikor pogoji na področju zasebnega kmetijstva dopuščajo, se približuje rešitvam kot so predlagane pri gospodarskih dejavnostih oziroma kot veljajo v združenem delu. Po predlaganem sistemu se celotni prihodek gospodarstva, ki predstavlja vrednost blagovne proizvodnje in vrednost lastne porabe članov gospodarstva zmanjša za materialne stroške in amortizacijo. Tako ostane dohodek, iz katerega se pokrivajo pogodbeni in zakonske obveznosti, za katere je kot vir oprede-

ČEBELARJI ZASKRBLJENI

Čebelarstva zveza občine Gornja Radgona je prejšnjo nedeljo sklicala posvet čebelarjev v Radencih, katerega se je udeležilo večje število čebelarjev, kar je dokaz, da le-ti hočejo vedeti, pod katerimi pogoji bodo v letu 1982 lahko vozili čebele na pašo, s kakimi boleznimi se bodo srečevali in ne nazadnje, kakšna so zakonska določila za čebelarje in razvoj čebelarstva v Sloveniji.

Iz zadnjih podatkov o širjenju živalskih kužnih bolezni je razvidno, da je v SR Sloveniji pri čebelah največ okužb z varroo. Okuženih je čez 5000 panjev. V Jugoslavijo se je bolezen varrooatoza prinesla iz Bolgarije in je prvi primer bil registriran na beograjski veterinarski fakulteti leta 1976. Vzorec zalege je bil poslan iz Dimitrograda, kjer je že bolezen bila tako razširjena, da so čebelje družine propadale, zato se predpostavlja, da je varroa bila prenešana v Jugoslavijo v Dimitrograd v letu 1974. Iz Južne Srbije se je razširila na otok Vis in Hvar 1978. leta, ter naprej po Dalmaciji. V Sloveniji je prvi primer okužbe z varrootozo bil v občini Logatec in Kočevje leta 1980.

Poglejmo, kaj je pravzaprav ta okužba, kateri se veterinarska medicina ne more dokončno zoperstaviti.

Varroa je Jacobsoni klop, viden s prostim očesom, veličine 1,6 mm, temne barve, ima 4 pare nog. Hrani se s hemolimfo (krvjo). Samice, ki se izležajo poleti živijo, 2 do 3 mesece, medtem, ko samice, izležene v jeseni, živijo 6 do 8 mesecev. Celotna razvojna pot od jajčeca do odraslega klopa je pri samicah od 8 do 9 dni pri samcih pa 6 do 7 dni. Ko se samice in samci izležajo, se že parijo v trotovih oziroma čebeljih bubah. Samci po parjenju poginejo, samice pa po rojstvu čebel in trotovalju življenje na odraslih čebelah. Zajemci najprej napadejo trotovalsko zalego in ti izgubijo polovico svojih potencialnih sposobnosti in matice ostanejo neoplojene. Optimalna temperatura za razvoj in življenje klopa je od 33—35° C. Pri temperaturi +45° C in od —10 navzdol klopi masovno poginjajo.

Če hočemo ugotoviti napadeno stojišče, je potrebno v jeseni ali pozimi pregledati drobno na dnu panja ali na bradi panja. To lahko napravi čebelar ali veterinar. Dovolj je, da najdemo na stojišču samo eno napadeno družino, pa že lahko rečemo, da so obtele vse čebele. Izvrstne rezultate daje opazovanje pokrite zalege in to najprej trotovalske zalege.

Preprost način odkrivanja varrooje v čebelni družini je predložil C. Petrov z moskovske poljedelske akademije. Takole pravi: »Na panjski bradi je treba nabrati najmanj 50 čebel in jih dati v steklenico z dolgim grlom (ali v buteljko), naliti na nje vodo in segreti do vrelišča, da se začne kaditi para iz steklenice, iz te posode je potem treba preliti vodo s čebelami vred v ponev. Med segrevanjem se zajedalci ločijo od čebel. Ko izlivamo vsebino iz steklenice na svetel ploščat krožnik ali v široko čašo in sproti pobiramo čebele, lahko vidimo v vodi mrtve zajedavce. Tako lahko določimo stanje v čebelni družini že kar na začetku, ko je zajedavec napadel 2 do 3 % čebel.

Za natančno ugotovitev stopnje varrooznega obolenja zadostuje 10 % gradiva družin na posameznem stojišču. Vzeti se mora na različnih točkah stojišča. Velike obsege v diagnostiki daje uporaba varrooatina. Uradna potrditev bolezni pa je laboratorijski pregled.

Pri pravočasnem preprečevanju te trdovratne zajedavske bolezni pa je čebelar prvi poklican, da prepreči, da do okužbe pride, oziroma da prepreči nevarnost izumiranja družin zaradi okužbe z zajedavci s tem, da se strogo drži pravil o vzdrževanju močnih družin in jih pravočasno oskrbuje z visoko kvaliteto beljakovinske krme, kar je eden od učinkovitih varnostnih ukrepov.

Posamezni čebelarji bolezni ne jemljejo dovolj resno, to pa zato, ker so čebele še leto ali celo dve — tri leta na zunaj zdrave in mukotrpno opravljajo svoje delo. Šele ko začnejo čebelne družine propadati, se lotijo zdravljenja, žal pa je takrat že največkrat prepozno. Vsak čebelar mora zgodaj spomladi najpozneje do 30. 3. v letu dati v laboratorijski pregled zimski drob in vseh panjev. Če je jemanje vzorcev nadvse pomembno pri odkrivanju kužnih bolezni čebel, je nujno, da jemanju vzorcev prisostujejo delavci veterinarske postaje (veterinarski tehnik, bolničar, itd.) Čebelar že v jeseni vloži v panje označene podnice, katere mora prekriti s plastično mrežo, da onemogoči čebelar, da odnašajo drob in omanjenim zajedavcem vrnitev nazaj na čebele.

Pojav bolezni varrooatoze je vsak čebelar obvezen po zakonu prijaviti občinski veterinarski inšpekciji, ki odredi ukrepe za zdravljenje in preseljevanje čebel na pašo. Veterinarska organizacija pa mora preskrbeti zdravila, ki se dobijo pri nas in kontrolirati zdravljenje.

Iz podatkov čebelarstva zveze Slovenije je razvidno, da v zadnjih letih močno narašča število organiziranih čebelarstev in v naslednjih petih letih se predvideva da se bo število čebeljih družin povečalo od 120 na 160 tisoč, s tem pa se bo zvišala proizvodnja medu od 840 ton na 2600 ton medu v satju od 680 kg na 5 ton, cvetnega pratu od 12 na 24 ton, matičnega mlečka od 600 kg na 2 tona, polpolisa od 1,2 na 2,4 tona in voska od 18 na 24 ton. Vsi ti podatki pa narekujejo, da se v srednjeročnem programu spremeni struktura čebelarjev v korist organiziranih, zdravstveno varstvo, ki mora dobiti glede na pomembnost prioriteto mesto predvsem pa organizirana preventivna dejavnost vseh, ki so za to poklicani.

Rozina ŠIMUNDIČ

SEJA SVETA ZA KMETIJSTVO OK SZDL LENDA

Nekateri zakoni so pretogi

Na seji sveta za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL Lendava so pred nedavnim razpravljal o uresničevanju kmetijskih zakonov. Seje so se udeležili tudi predsedniki sekcij za kmetijstvo KK SZDL in predstavniki izvršnega sveta skupščine občine. Ugotovili so da se pri uresničevanju kmetijskih zakonov v praksi pojavljajo težave, ki so plod togosti nekaterih zakonov. Tako so omenili vprašanje preživninskega varstva kmetov, češ da mora le-ta čez odda svojo zemljo skupnosti, imeti privolitve dedičev, če pa jo proda, te privolitve ne potrebuje. Tudi predpisi o zaščitenih kmetijah kažejo na nedoslednost. Po mnenju sveta za kmetijstvo je zakon o davkih kmetovalcev spodbuden za dobre kmetovalce, primogel pa

bi tudi k povečanju tržno usmerjenih kmetij. V današnjem času, ko je pridelovanje hrane dobilo velik pomen, bi bilo potrebno razviti tudi, višje oblike delovanja kmetovalcev z zadrugo, ter poživiti delo sekcij za kmetijstvo, pri krajevnih konferencah SZDL. Veliko nedorečenega je še v kmetijstvu, so menili na seji sveta in sklenili, da bodo o uresničevanju kmetijskih zakonov in vseh razvojnih problemih kmetijstva spregovorili v javni razpravi v krajevnih skupnostih, ki jo bo vodila socialistična zveza. Svet za kmetijstvo pričakuje, da bo razprava tehtna in koristna, saj bodo le tako lahko odpravili tisto, kar ovira hitrejši razvoj te dejavnosti.

Jani D.

Dobri odnosi s kmetijsko zadrugo

Oseminštiridesetletni Franc Horvat iz Beltincev je znan daleč naokrog kot dober kmet, ki že petindvajset let sodeluje s kmetijsko zadrugo kot kooperant in ima tudi veliko izkušenj. Kot naprednega kmeta pa so ga kooperanti tudi izvolili za predsednika zadružnega sveta TZO

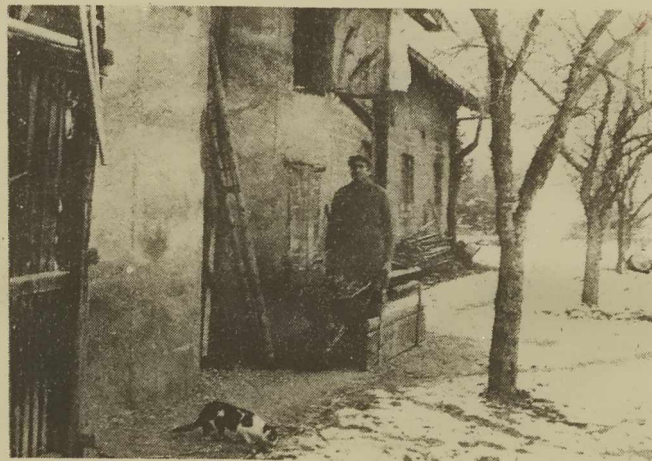
ber, je bila cena nizka, sicer pa višja. To pa je v nasprotju z ekonomskimi zakonitostmi. Pri rastlinski proizvodnji se čisto tudi srečuje s pomanjkanjem škropiva in umetnih gnojil, včasih pa jih dobi tudi prepozno. Še vedno ni rešeno vprašanje odkupa živine, saj to odkupujejo po

Izkušnje kmetovalcev

Beltinci. Zato ni naključje, da sem se obrnil prav nanj in ga povprašal po dosedanjih izkušnjah. Z ženo obdelujeta šest hektarjev zemlje. Že zelo zgodaj je spoznal, da po stari metodi obdelovanja zemlje ni zaželenega dohodka glede na vloženo delo, zato se je preusmeril na proizvodnjo krompirja in živinoreje.

Kombinacija obeh mu sedaj prinaša primeren dohodek.

različnih cenah, kar tudi negativno vpliva na pitanje. Moti ga, da lahko z živino manipuliramo in jo vozimo iz enega konca na drugi po različnih cenah. Dokaj dobro pa je po njegovem rešen odkup mleka in tudi sam letno odda okrog 8.000 litrov. Ves čas, odkar se ukvarja s preusmerjeno kmetijo, pa čuti pomanjkanje ustreznih načrtov za gradnjo potrebnih objektov. Zato bi temu vpra-

Franc Horvat iz Beltincev je uredil tudi silose, ki so pri pitanju živine potrebni.

Na 1,5 hektarju zemlje pridelajo letno okrog 3,5 vagone tržnega krompirja, v hlevu pa ima 14 glav živine, od tega štiri krave, ostalo pa pitance.

Predno pa se je odločil preusmeriti na živinorejo, je moral zgraditi nov hlev za 25 glav živine z ustreznimi silosi, prav tako pa tudi nabaviti potrebno kmetijsko mehanizacijo. Dobil je posojilo, tako da z gradnjo hlevov ni imel težav, ki ga je že skoraj v celoti vrnil. Sicer pa je večina kmetijske mehanizacije v lasti strojne skupnosti.

Zelo je zadovoljen z reorganizacijo kmetijske zadruge Panonka, ki je bila izvedena pred tremi leti, saj v okviru TZE Beltinci kmetje kooperanti lažje samoupravno rešujejo probleme. Prav tako meni, da je za nadaljnjo proizvodnjo krompirja izredno velikega pomena novo skladišče pri železniški postaji v Beltincih, saj bodo z uskladiščenjem krompirja lažje obvladovali trg po stalnejši ceni, kar bo kmetovalce tudi spodbujalo k večji proizvodnji krompirja.

Kmetje namreč prejšnja leta nismo bili zadovoljni s stalnim nihanjem cen krompirja, tako je bila cena odvisna od letine. Če je bil pridelek do-

šanju morale projektantne organizacije posvetiti več pozornosti. Ima težave s krmiljenjem krav, ker v hlevu nima urejenega odplakovanja in tako mora živina nekaj let stati na rešetkah. Moral bi si tudi urediti tekalnice za živino, vendar zato nima primernega dvorišča.

Franc Horvat iz Beltincev že petindvajset let tesno sodeluje s kmetijsko zadrugo in ji proda vse tržne viške. S sodelovanjem je zadovoljen in meni, da mu je družba omogočila, da danes lahko na kmetiji z družino primer- no živi. Žal pa ima malo prostega časa, saj mora delati tudi ob sobotah in nedeljah.

Zelo je zainteresiran, da bi kmetom čimprej v celoti uredili socialno in pokojninsko zavarovanje, prav tako pa tudi vprašanje davčne politike. Meni, da davek od dohodka brez rešenega pokojninsko-invalidskega zavarovanja ne rešuje te problematike.

Naš sogovornik je tudi velik ljubitelj čebel, saj ima kar 130 panjev, vendar zadnje čase zanje ni dovolj hrane doma in jih mora prevažati v druge kraje.

F. Maučec

zanimalo vas bo

Z NOVOSADSKÉ BORZE

Prašiči že po 75 dinarjev

V zadnjem času je močno prisotna rast cen nekaterih kmetijskih proizvodov, kar je posledica porasta cen reprodukcijskega materiala. Ta težnja je močno prisotna predvsem v živinorejski in prašičerejski proizvodnji, saj so na jugoslovanskem trgu v zadnjih mesecih močno narasle cene krmil. Sicer pa so se cene posameznih proizvodov prejšnji teden gibale takole:

ŽITARICE: Pšenica, letnik 1981, dogovorjene kvalitete, v vrečah — 14,00 din za kg; rž, letnik 1981 — 15,40 din za kg; ječmen za

industrijsko predelavo v vrečah — 15,50 din za kg; oves, letnik 1981, v vrečah — 12,80 din za kg. Semenski ječmen, provrzdreni »union« je veljal 18,50 din po kilogramu.

ZIVINSKA KRMA: Živinska sol — 4,90 din za kg; krmilo za prašice na 50 kg z 12 odstotki beljakovin — 12,50 din za kg; krmilo za molznice z 12 odstotki beljakovin 11,35 do 11,40 din za kg.

ZIVINA: Prašiči, mesnati beli, iz kooperacije, teže 90 do 130 kg — 74,50 do 75,00 din za kg žive teže; pujski za nadaljnjo rejo, teže 20 do 30 kg — 96,00 din za kg; pitano govedo, teže 450 do 600 kg — 82,00 do 84,00 din za kg žive teže (z obračunanim 5-odstotnim kalom).

Zbor delavcev VETERINARSKE POSTAJE p. o. LENDA

razpisuje prosta dela in naloge

DIPLOMIRANEGA VETERINARJA

iz splošne smeri veterinarstva.

Posebna delovna pogoja sta: nočno delo v izmenjavah in pasivno znanje madžarščine.

Delovno razmerje se sklenu za nedoločen čas.

Stanovanje ni na razpolago.

Pismo prijavo s potrebnimi dokazili je treba poslati Veterinarski postaji p. o. Lendava, Kolodvorska 37 v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidate obvestimo o izbiri v 30 dneh po poteku roka za objavo.

ARCOMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT RADGONA n.sol.o.

Delovna skupnost skupnih služb Gornja Radgona

Prodaja na javni licitaciji

naslednja osnovna sredstva:

	izključna cena din
1 kom osebni avto fiat 132 v voznem stanju	100.000.—
1 kom fakturirni stroj TRS 711/64	
dolžina valja 46 cm	317.000.—
1 kom fakturirni stroj soemetron EMEVS 3/III	
dolžina valja 46 cm	82.500.—
1 kom fakturirni stroj soemetron 372/4	
dolžina valja 30 cm	74.500.—

Licitacija bo v nedeljo, dne 7/2 1982 na upravi Kmetijskega kombinata Radgona s pričetkom ob 10. uri.

Ogled osnovnih sredstev je možen uro pred pričetkom licitacije. Interesenti za pozicijo 1 morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 10 % od izključne cene, kupljeno osnovno sredstvo pa takoj plačati s prometnim davkom in odpeljati.

Vse informacije v zvezi s prodajo lahko dobite po telefonu na št. (069) 74-321 int. 54.

Razpet med naravna nasprotja in različne interese

Precej nestvaren se nam zdi kraj, ki ga predstavljamo tokrat. Saj, GRABONOŠ, vas v krajevni skupnosti Spodnji Ivanjci, vasi sploh ni podoben. Takole razdrobljen na več delov: spodnji ravniški del, ki ga sestavlja deseti- na trdnih kmečkih hiš in leži ob cesti Spodnji Ivanjci—Vi- dem ob Ščavnici, na drugi del, ki ga tvori par kmetij ob krajevni cesti, ki se počasi vzpenja proti vrhu vasi kot ga imenujejo domačini — tu prebiva večina Grabonošanov — se bolj dozeva kot več nepovezanih zaselkov. Kako pa tudi ne, saj jih ta edini element, ki bi jih naj združeval — krajevna cesta, ki jo uporabljajo vsi — bolj ločuje kot povezuje.

NAJSLABŠA CESTA V OBČINI

V tej vasi imajo vaščani najslabšo krajevno cesto, ki povezuje posamezne dele vasi in vodi dalje proti Cerkenjaku v sosednjo lenarško občino. Vse do lani je bila še sploh neprevozna. Zato so tudi vsi načrti in želje vaščanov vezani na njeno asfaltiranje.

In kaj je storilo okrog dvesto petdeset vaščanov za posodobitev ceste in boljše povezavo z okoliškimi kraji? Leta 1979 so kot v ostalih vaseh v krajevni skupnosti razpisali vaški referendum, s katerim bi naj pridobili polovico od potrebne pol stare milijarde dinarjev — v času petih let seveda — za ostalo pa se je zavzela občinska komunalna skupnost. Prispevek je odvisen od materialnih možnosti posameznih domačij in ni bojazni, da ga ne bi zmogli zbrati. Če bi bili enotni! Tu pa se je zataknilo. In to začuda pri najpremožnejših.

Ti v večini stanujejo v ravninskem delu in imajo tako lažji dostop do krajevne- nega pa tudi občinskega središča. Za krajevno cesto jim ni mar, kljub temu da imajo vsi v vrhu vinograde in jo uporabljajo.

Kako bo s cesto, ki kaže precej klavrn videz, kljub temu da so za njeno gramoziranje lani porabili več kot milijon dinarjev, ostaja precej negotovo. Zatrtili so nam sicer, da jo bodo pričeli asfaltirati prihodnje leto, toda po izkušnjah sodeč...

— Sporna cesta, ki loči in povezuje dve občini. Gornjeradgonsko in Grabonoš (na sliki desno) in lenarško oz. Grabonoški vrh.

— Če se uskladijo interesi, ne izostanejo rezultati. Posodobljen gasilski dom v Grabonošu.

RAZPETI MED DVE OBČINI

Pri vsem tem se vrinja misel, da je vzrok za to precej globlji in temelji še na starih posestniških časih, ko so posestniki še izkoriščali in odirali bajtarje. Ta miselnost v nekaterih glavah še danes ni presežena, saj dobro stoječi kmetje manjšim, ki se komaj prebijajo na svoji borni zemlji, še kako drago zaračunavajo strojne storitve, ali pa jih v

zameno uporabljajo za ceno- nen delovno silo v času obilnih kmečkih opravil.

Pa so vendarle ti z »vrha«, čeprav revnejši, složnejši, kar dokazuje njihov skupni vaški vodovod.

Sicer pa kaže prav zgornji del vasi precej paradokso sliko. Cesta namreč ločuje sosede na občane dveh občin. Na eni strani so vaščani Grabonoša, ki sodijo v KS Spodnji Ivanjci in tako v gornjeradgonsko občino, na drugi pa prebivalci Grabonoškega vrha — vasi iz KS Cerkenjak v lenarški občini. Tudi to, kljub temu, da to ne vpliva na dobre sosed- ske odnose, je v preteklosti vplivalo na komunalno ure- jenost kraja. Le da so vaščani Grabonoša razpeti med več središč. Eni na središče krajeve skupnosti Spodnje Ivanjce, drugi se odpravljajo češče po nakupih v Cer- kvenjak, prebivalci spodnje- ga dela pa tudi v sosednji Videm ob Ščavnici.

To lego pa najbolj občuti- jo delavci, ki imajo okrog pol ure hoda do najbližje avtobusne postaje, ko se odpravljajo na delo v Gor- njo Radgono, Radence, Len- nart pa tudi v Maribor. In seveda najmlajši — šolarji. Saj je do Vidma, kjer jih obiskuje osnovno šolo naj- več, z vrha okrog štiri kilo- metre.

Zato bi bilo potrebno cesto urediti tudi zaradi otrok. Da pa se vaščani Grabonoša vendarle znajo dogovoriti, so dokazali lani, ko so posodobili gasilski dom in zgradili novo zbiral- nico mleka. Včasih jim manjka samo dobra volja in trohica medsebojnega razu- mevanja.

Tekst in foto: V. Paveo

BODONČARJI PONOSNI NA PRIDOBITVE

Krajevna skupnost Bodonci, ki vključuje naselji Vadarci in Bodonci, je v preteklem srednjeročnem obdobju dosegla nekaj pomembnih pridobitev za nadaljnji razvoj kraja. To še posebej velja za naselje Bodonci, ki leži ob vzhodni Goričkem. Na te pridobitve so ponosni, zlasti še, ker sami veliko prispevajo za razreševanje nekate- rih problemov. V krajevni skupnosti Bodonci, kjer živi 1056 prebival- cev, letno zberejo okrog 200.000 dinarjev samoprispevka. Veliko pa naredijo tudi s prostovoljnim delom ob raznih akcijah. Sicer pa je za krajevno skupnost Bodonci značilno, da ima kar 37 kilometrov vaških cest, ki jih je potrebno vzdrževati, in dobro razvito koopera- cijsko proizvodnjo, saj kar 290 kmetov že vrsto let sodeluje s kmetij- sko zadrugo Panonka. Kmetje se predvsem ukvarjajo z živinorejo in poljedelstvom, v zadnjem času pa gojijo veliko jagodičevja.

ŠOLA, VRTEC, PGŠTA IN KRAJEVNI URAD

To so prav gotovo velike pridobitve, ki so jih dosegli v preteklem srednjeročnem ob- dobju. Nova štirirazredna šola, vrtec, pošta in prostori krajev- nega urada dajejo kraju tudi lepši videz. Poleg tega so v Bodoncih tudi uredili fasado na

priključkov, ki si jih delijo s krajevno skupnostjo Zenkovi. Novo telefonsko centralo naj bi dobili leta 1984. V načrtu imajo tudi zgraditev nove mrliške veže v Bodoncih, kar bo predvi- doma stalo 500.000 dinarjev. V Vadarcih je že bila zgrajena nova mrliška veža. Poleg tega pa KZ Panonka namerava zgraditi novo skladišče, pri čemer bodo krajani opravili tudi veliko prostovoljnega dela.

Nova šola in vrtec v Bodoncih.

Nova pošta in krajevni urad v Bodoncih.

gasilskem domu, zbiralnico mleka in bazen z vodo proti požarom. Skupaj s krajevno skupnostjo Grad so razširili cesto Bodonci—Radovci, uredi- li vaške ceste, na katere so navozili okrog 700 kubikov gramoza. V zadnjem času na- menjajo posebno skrb tudi športni rekreaciji občanov, zato so se vključili v igre krajevnih skupnosti. Sicer pa je nosilec športne rekreacije strelska dru- žina, ki aktivno deluje.

Ob skladišču pa nameravajo zgraditi tudi hladilnico. Če bo šlo vse po načrtu, bi morala biti skladišče in hladilnica zgrajena že do prvega maja. Krajani Vadarec pa imajo akcijo za zbiranje potrebnega denarja za nakup novega gasilskega avto- mobila.

ZA ASFALT NI DENARJA

V načrtu so imeli tudi asfalti- ranje ceste v spodnjem delu Bodonci in pa cesto v Vadarce, vendar so to investicijo morali črtati iz tega srednjeročnega obdobja, kajti ni denarja, pravi predsednik skupščine krajeve skupnosti Bodonci Ludvik No- vak. Zato ostaja to vprašanje še naprej nerešeno, vendar upajo, da ga bodo morali rešiti, ko bo mogoče. V zgornjem delu Bo- donec so že leta 1976 asfaltirali cesto. Pogrešajo tudi železnino, ki so jo morali zapreti, ker je lastnik odpovedal lokal. Upajo pa, da bodo ta problem morda rešili z izgradnjo novega skladi- šča kmetijske zadruge. Sicer pa imajo v Bodoncih samopostrež- no trgovino, s katero so zado- voljni.

Feri Maučec

Podvig Vojnika '81

Borbin nagrajenec Franc Špindler

V jugoslovanskem diplomatsko-konzularnem predstavništvu v Bruslju je 14. julija lani ob okrog pol enajstih dopoldne po belgij- skem času odjeknilo šest revol- verskih strelcev. V analih medna- rnega terorizma in protijugo- slovanske gonje bo to teroristično dejanje, ki tokrat k sreči ni terjalo smrtnih žrtev, zabeleženo kot eden od številnih poskusov so- vražne emigracije, da bi se znesla

in odstranila naše predstavnike na tujem.

»Sedel sem za dežurnim pul- tom v sprejemni sobi predstavi- štvu in držal v rokah telefonsko slušalko, ko je vstopil neznanec. Bil je nižje rasti, temnejše polti, star še ne trideset let. Mirno se mi je približal — mislim, da na manj kot dva metra — in pozdravil sem ga z dobar dan in izvolite. Brez da bi karkoli odvrnil, je znenada

Lanski nagrajenec Borbe Franc Špindler iz postaje milice Gornja Radgona.

dvignil roko in oglušujoč pok je prepral oči. V desnem ra- menu sem začutil ostro, pekočo bolečino in vrglo me je s stola na tla. Počilo je še dvakrat — ena od krogel je preluknjala telefonsko slušalko, druga pa končala v zidu — in nato še trikrat zapored. Ne- znanec je namreč streljal na ko- lega iz Makedonije Blagoja Ana- kioskega, ki je v tem času prišel po stopnicah iz vrhnjega nadstropja. Bil je namenjen k meni po tele- fonski imenik. Vsi trije strelji so ga zadeli in huje ranili.

Ko je neznanec izstrelil vseh šest nabojev, je zbežal iz predstavi- štvu. Kljub slabosti in krva- vitvi sem stekel za njim, vendar pa po kakih 150 metrih omagal.

Tako se usodnega dne — »na- tanko dve leti je minilo, odkar sem

prišel v Bruselj« — spominja 24- letni delavec milice s postaje mi- lice Gornja Radgona Franc Špindler, poprej vodil službenega psa in nato s soglasjem zveznega sekretariata za notranje zadeve SFRJ dodeljen med administra- tivno-tehnično osebje našega dip- lomatsko-konzularnega pred- stavništva v Bruslju.

»V bruseljski bolnišnici sem bil enajst dni in potlej še na okrevan- ju vse do 7. avgusta, ko sem se vrnil domov.« pravi Špindler, ki je zdaj stalni dežurni na gornjerad- gonski postaji milice. Sicer pa se pomenjuje hladno in zadržano in bolj mimogrede zvemo, kako je pravzaprav prišlo do tega, da mu je časopis Borba s politično upravo zveznega sekretariata za narodno obrambo 12. decembra lani v Beogradu podelila plaketo Podvig Vojnika '81. Med 17 tovrstnimi nagrajenci v Jugosla- viji je bil namreč Franc Špindler, doma sicer iz Radoslavca, lani edini iz Slovenije.

»Vsekakor je to zame izredno priznanje in v trajen spomin mi ostaja plaketa s pozlačeno stranjo Uličke Borbe.« meni Borbin na- grajenec, čeprav je bil kot žrtev terorističnega dejanja 14. julija lani v jugoslovanskem diplomatsko-konzularnem predstavništvu v Bruslju v hudi življenjski ne- varnosti in preizkušnji.

»Pozabiti se tega seveda ne da, a čas bo vendarle tudi to zabrisal.« dodaja Špindler, ki ga na jesen čaka začetek šolanja na višji upravni šoli v Ljubljani v okviru Republiškega sekretariata za no- tranje zadeve SR Slovenije.

Branko ZUNEC

UNIVERZAL BO GRADIL

Trgovsko podjetje Merkator — Univerzal Lendava je nosilec razvoja trgovske mreže v lendavski občini in torej odgovoren za nemoteno preskrbo prebivalstva z živili in drugim blagom. V zadnjih desetih letih so veliko postorili za posodobitev trgovske mreže, v letošnjem letu pa bodo s tem delom nadaljevali, saj nameravajo v gradnjo prodajnega skladišča v Lendavi vložiti okoli 29 milijonov dinarjev in 16 milijonov dinarjev za gradnjo marketa v Veliki Polani. Gradnja prodajnega skladišča v Lendavi je prednostna naloga, saj pomanjkanje takega objekta že ovira razvoj trgovine, stara trgovina v Veliki Polani pa je že leta ozko grlo v preskrbi občanov. Trgovsko podjetje se je v zadnjih letih dobro uveljavilo tudi v maloobmejni blagovni menjavi s sosednjo Madžarsko. Letos naj bi ta menjava dosegla okoli 19 milijonov dinarjev. Ob maloobmejni blagovni men- javi pa bi bilo potrebno povedati to, da bi le-ta morala biti naravnana tako, da bi naše gospodarstvo dobilo potrebno blago in surovine in ne kot pred leti, ko je bila blagovna lista polna takih izdelkov, ki jih doma ne potrebujemo, ali pa jih imamo. Pa še na nekaj bi veljalo opozoriti: Pozornost trgovcev naj bi bila usmerjena v pestro ponudbo, saj bi tako lahko zajezili še vedno premočan odliv denarja iz občine.

Jani D.

Uspehi brigadirjev spodbujajo

V murskosoboški občini namenijo posebno skrb pripravi mladink in mladincev za razne mladinske delovne akcije širom naše domovine in zunaj nje. O tem priča tudi podatek, da so se že v teh dneh intenzivno lotili evidentiranja bodočih brigadirjev, ki bodo v letu 1982 sodelovali na številnih delovnih akcijah. V zvezi s to nalogo se je posebej angažiral center za mladinske delovne akcije pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti. Z njegovim vodjem Milanom Fujsom smo zato poskušali razgrniti problematiko na področju prostovoljnega dela mladih.

VESTNIK: Kako bi ocenili minulo brigadirsko leto?

MILAN FUJS: To brigadirsko leto bi lahko ocenili kot zelo uspešno, kajti vse naloge, ki smo si jih zadali, smo dokaj dobro uresničili. Vendar moram takoj povedati, da smo imeli velike probleme z ustreznim številom brigadirjev, kar pa na koncu vendarle ni vplivalo na uspeh posameznih mladinskih delovnih brigad, kajti vse brigade, ki smo jih organizirali letos, so

dosegle vsa možna priznanja in pohvale. Tako bi lahko rekli, da smo s prostovoljnim delom mladih iz murskosoboške občine dokaj zadovoljni. To pa ne pomeni, da smo povsem zadovoljni, saj bi resnično lahko naredili še več kot smo.

VESTNIK: Na nedavnem srečanju brigadirjev iz murskosoboške občine pa ste si zadali dokaj smel program za delo vnaprej?

MILAN FUJS: V okviru našega centra nameravamo v kratkem izvesti predavanja po vseh srednjih in osnovnih šolah, da bi se nam ne pripetilo, kot se nam je, da bi primanjkovalo brigadirjev. S tem se hočemo zavarovati, ker je to tudi predpogoj za dobro pripravo brigad, ki dosega vedno boljše rezultate kot tiste, ki so slabo pripravljene. Zato so ta predavanja prvo dejanje v sklopu nalog, ki jih imamo v programu dela centra za mladinske delovne akcije pri občinski konferenci zveze socialistične mladine. Zlasti dajemo velik pomen evidentiranju brigadirjev, ki je že v

teku, pri čemer morajo posebno vlogo odigrati vodstva osnovnih organizacij ZSMS. V letošnjem letu smo namreč ugotovili, da le-ta niso naredila vsega, kar bi lahko; to pa je tudi eden od razlogov, da smo imeli določene težave s polnoštevilnostjo brigad. Kljub težavam pa se je raznih akcij po domovini in zunaj nje udeležilo okrog 140 brigadirjev.

Milan JURŠE

VESTNIK: Kakšne pa so konkretne možnosti za nadaljnje brigadirsko delo?

MILAN FUJS: Prej navedene akcije, kot so predavanja, srečanja, enodnevnne mladinske delovne akcije, razgovori in podobno, bodo po mojem mnenju vsekakor prispevale svoj delež k večjemu interesu mladih za prostovoljno delo. Zato pričakujem, da se bo v prihodnjem letu vključilo v naše brigade še več mladih, s čimer bodo prispevali k igradnji naše samoupravne socialistične skupnosti.

Naša skupna želja je, da bi se prihodnje leto ena od brigad udeležila republiške mladinske delovne akcije v Istri v prvi izmeni, ena brigada pa zvezne akcije v Nišu ali na Kozari, in sicer v tretji izmeni. Poleg tega pa imamo še bratsko brigado »Bratstvo in enotnost« skupno z mladimi iz pobratene občine Paračin. Hkrati pa nameravamo ustanoviti tudi pionirsko delovno brigado, ki bi vključevala pionirje iz pomurske regije. O slednjem pa se še dogovarjamo.

(PRE)ZAPOSLOVANJE IN ADMINISTRIRANJE

IZJEME POTRJUJEJO PRAVILO

Da republiški izvršni svet vnovič zahteva zmanjšanje zaposlovanja v državni upravi — tokrat za 8 odstotkov — ni nobeno naključje. Očitno je namreč akcija, ki se je začela v prvih mesecih lani, zaspala in je tedaj zdajšnja „injekcija od zgoraj“ prišla ob pravem času. Še posebej, ker po eni strani narašča število iskalev zaposlitve, po drugi strani pa se množi število nadurnega, pogodbenega in dela upokoencev, da na bohotenje administrativnih moči in družbene režije, zlasti v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, posebej ne opozarjamo.

Zadnji podatki kažejo, da imamo v vseh štirih občinskih upravah v Pomurju zaposlenih 459 delavcev, od tega v Gornji Radgoni 82, Murski Soboti 188, Lendavi 108 in Ljutomeru 91. V primerjavi s lani se število zaposlenih ni bistveno povečalo, kar pa je pri tem najbolj spodbudno je dejstvo, da honorarnih, pogodbenih in zaposlitev upokoencev ne beležijo. Imeli so le nekaj nadomeščanj: v Gornji Radgoni lani v krajevnih uradih Apače in Negova po 14 dni, v Ljutomeru troje nadomeščanj za opravljanje strokovnih del v občinski upravi in v Murski Soboti dvoje nadomeščanj, prav tako v občinski upravi.

Zanimivo bi se bilo prepričati, kako je z zaposlitvenimi gibanji v strokovnih službah samoupravnih interesnih skupnosti, vendar tod točnejših podatkov, spričo reorganizacij, ki povsod še niso opravljene, še nimajo na voljo.

Toliko bolj dajo misliti podatki o delu prek polnega delovnega časa, pogodbenem delu in delu upokoencev v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih. Kot ugotavlja družbeni pravobranilec samoupravljanja v Murski Soboti je bilo samo v lanskih devetih mesecih opravljenih nad 860 tisoč nadur, skoraj 359 tisoč ur po pogodbah, skupno 155 upokoencev pa je opravilo nad 39 tisoč delovnih ur. Čeprav se tovrstno zaposlovanje dovoljuje le izjemoma, se pravi v primerih in pogojih, ki jih dovoljuje zakon oziroma samoupravni splošni akt, se v teh okolišjih tega očitno ne pridržujejo.

Za to, da je bilo toliko nadurnega dela — v lanskem devetmesečju so denimo v vseh štirih občinah opravili v gospodarstvu nad 672 tisoč nadur, v negospodarstvu pa okrog 186 tisoč nadur — pojasnjujejo z več razlogi. V kovinsko-predelovalni industriji, elektroindustriji, prometnih dejavnostih in gradbeništvu, kjer se jih je nabralo največ, krivijo za nadure kratke pogodbene roke, izvozne obveznosti, neredno dobavo reprovromaterialov, ozka grla v proizvodnji spričo omejitve uvoza opreme, dela, ki jih — na primer v gradbeništvu — ni moč prekiniti, terenska dela in podobno. V strokovnih službah in delovnih skupnostih organizacij združenega dela jim je prekomeren čas zelo pripravljanje periodičnih in zaključnih računov ter inventure. V šolstvu jim manjka ustreznih pedagoških delavcev za posamezne predmete — posredi so namreč najraje neuspeli razpisi — veliko pa je bilo tudi nadomeščanj odsotnih delavcev, največ zaradi bolniških in porodniških dopustov. V zdravstvu tičijo razlogi za tolikšno doseganje nadur v dežurstvu in opravljanju 24-urnega turnusnega dela.

Pri sklepanju pogodbenih del so na prvem mestu kmetijske organizacije — gre za spravlila poljskih pridelkov in druga sezonska kmetijska opravila — gozdarstvo, kjer so sklepali pogodbe o delu za pogozdovanje in spravilo lesa, in srednje šole. Pri slednjih imamo v mislih pedagoško delo zunanjih sodelavcev in pogodbeno delo izogniti s smotnejšo organizacijo dela, večjo izkoriščenostjo delovnih sredstev, prerazporeditvijo delavcev in seveda boljše izrabo delovnega časa. Poleg tega bi kazalo marsikje vpeljati različne oblike delovnega razmerja, na primer: delovno razmerje za določen čas, delovno razmerje za krajši delovni čas in nenazadnje delovno razmerje delavca, ki dosega poln delovni čas v več organizacijah združenega dela. To bi bila hkrati ena od poti, po kateri bi zlagoma prišlo na vrsto vseh tistih 1500 in še nekaj, večidel mladih in usposobljenih, kolikor jih v tem času išče zaposlitev v Pomurju.

Banko ŽUNEČ

PREJELI SMO

Pojasnilo o delu komisije za oceno investicij v Pomurju

V zadnjem času se v sredstvih javnega obveščanja pojavljajo kritike na račun dela Komisije za oceno investicij v Pomurju. Z namenom, da javnost pravilno in objektivno seznanimo o namenu ustanovitve te komisije in o njenem dosedanjem delu, objavljamo naslednje pojasnilo:

Komisijo sestavljajo na osnovi Dogovora o družbeni in strokovni aktivnosti na področju investicij in o ustanovitvi regionalne komisije za oceno investicij v Pomurju priznani in uveljavljeni gospodarstveniki in družbeno politični delavci iz vseh štirih pomurskih občin, s čimer je zagotovljena strokovnost in objektivnost pri njenem delu. Komisijo sestavljajo:

1. Zelko Emil, IMP Panonija M. Sobota — predsednik komisije
2. Sever Matija, Ljutomerčan Ljutomer — podpredsednik komisije
3. Farič Jože, DO Radenska Radenci — član
4. Hajdinjak Štefan, MGZ za Pomurje M. Sobota — član
5. Hanc Emerik, SDK M. Sobota — član
6. Jerebic Ludvik, IS SO Lendava — član
7. Kovač Janez, ZGEP Pomurski Tisk M. Sobota — član
8. Kuharič Božo, DO Mura Mura M. Sobota — član
9. Kuzma Tibor, INA Nafta Lendava — član
10. Likar Oskar, IS SO Ljutomer — član
11. Režonja Štefan, LB Pomurska vabka M. Sobota — član
12. Štraki Franc, SOZD ABC KK Radgona G. Radgona — član

Osnovni namen komisije ni zaviranje ali odbijanje investicijskih naložb v Pomurju, saj ugotavljamo, da je slednjih tako ali tako premalo, ampak predvsem selekcija teh naložb v skladu z Dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—85, upoštevajoč pri tem specifične razmere v Pomurju. Z željo, da bi komisija vplivala na strategijo investiranja v Pomurju, je komisija zaprosila pomursko združeno delo, da slednje pošlje v obravnavo tudi investicijske zasnove, to je zametke novih investicijskih naložb, za katere se ni izdelana investicijska dokumentacija. Tako bi imela komisija možnost, da že v začetku prepreči morebitne nerealne investicijske želje, delovnim organizacijam pa prihrani čas in denar za pripravo investicijske dokumentacije. Na žalost je odziv na to prošnjo komisije majhen, saj je komisija do sedaj dobila (in obravnavala) komaj 5 investicijskih zasnov.

Ni manj pomembna naloga komisije je tudi preprečevanje podvajanja investicijskih naložb v Pomurju, saj je komisija do sedaj sklenila, da ne bo obravnavala novih investicij s področja gradbeništva, vinarstva in proizvodnje močnih krmil, dokler se delovne organizacije na tem področju ne sporazumejo o delitvi dela in nadaljnjem razvoju. Podobne sporazume bo komisija v prihodnje zahtevala tudi v drugih gospodarskih panogah.

Res je, da je do sedaj komisija vse vloge ocenila pozitivno, vendar so vse vloge izpolnjevale minimalne zahteve uspešnosti po kriterijih za prestrukturiranje gospodarstva, ki jih vsebuje Dogovor o temeljih družbenega plana SRS 1981—85. Pozitivno oceno dobijo po teh kriterijih investicije, ki zberejo minimalno vsoto 60 točk. Obravnavane pomurske investicije pa so zbrale od 79 do 108,7 točk in torej ni komisija nikomur ničesar podarila. Da ima komisija pri svojem delu čisto vest priča tudi dejstvo, da so vse vloge, ki so zaradi višje predračunske vrednosti morale tudi na republiško komisijo za oceno investicij, tudi tam dobile zeleno luč (razen ene, ki je odložena zaradi dopolnitve dokumentacije in bo verjetno tudi dobila pozitivno mnenje). Razen tega je komisija dosedaj obravnavala največ naložb s področja kmetijstva, ki ima v tem srednjeročnem obdobju prioriteto.

Seveda komisija ne daje pozitivne ocene na osnovi nepopolnih in nerealnih podatkov, kot je bilo objavljeno v nekaterih sredstvih javnega obveščanja. Zaradi nepopolnih in nerealnih podatkov je komisija več vlog zavrnila oz. odložila in zahtevala ustrezne dopolnitve in popravke. Pred vsako obravnavo zahteva komisija tudi mnenje LB Pomurske banke. Da člani komisije vestno in odgovorno sodelujejo pri izoblikovanju končne naložbe priča tudi maratonska dolžina sej (posamezna seja traja 4—5 ur). Vsakomur pa mora biti jasno, da člani komisije (volonterji) ne bodo izgubljali časa zaradi golih formalnosti, saj jih na njihovih delovnih mestih čakajo številni nereseni problemi in dolžnosti.

Ob koncu želimo poudariti še naslednje:

Komisija bi bila srečna, če bi dobila v obravnavo več kvalitetnih investicijskih vlog. Da ni temu tako, ni kriva komisija, ampak to, da ima v Pomurju malo DO razvojno-raziskovalne službe in, da so strokovnjaki, ki jih v Pomurju ni malo, razkropljeni in premalo funkcionalno izkoriščeni. Vsi pa moramo imeti pred očmi dejstvo, da smo imeli v Pomurju že ob koncu leta 1981 okrog 1500 nezaposlenih (od tega okrog 32 % strokovno usposobljenih!) in da se bo v letu 1982 ta številka dvignila najmanj na 1700. Komisija bo hvaležna vsem, ki ji lahko pri delu pomagajo s konkretnimi nasveti in sugestijami. Pripravljeni je sprejeti tudi kritiko, če je le ta opravljena. Vendar pa meni, da je bil dosedani način seznanjanja javnosti z delom komisije milo rečeno nekorekten in senzacionalističen.

KOMISIJA ZA OCENO INVESTICIJ V POMURJU

Ljutomerska turistična pota

Ugotovitev, da so turistična pota v občini Ljutomer dokaj čudna, se bo zdela posameznikom morebiti zanimiva ali celo pretirana, a podatki in dejstva kažejo, da je tako. Ljutomer se ne more pohvaliti s kakšnim svetovnim slovesom kot nekatera pomembna turistična središča pri nas. Čeprav ima možnosti za razvoj, in da se vsaj približa nekaterim takšnim imenom.

TRI POTI TURIZMA

Razvoj v zadnjih nekaj letih je pokazal, da se turizem usmerja na tri različna področja. Na prvo mesto vsekakor lahko postavimo zdraviliško-kopališki turizem, ki je (seveda na račun nekaterih drugih panog) dosegel največji razvoj doslej. Središče le-tega je v majhni vasi nedaleč od Ljutomera — v Banovcih. Nosilec te veje turizma je Zdravilišče Radenska s svojo TOZD Hotel Jeruzalem v Ljutomeru. Do danes so v Banovcih naredili precej, pa tudi nji-

gre res v občini Ljutomer, a to je tudi vse. Nedaleč — dober kilometer v stran — pa sameva in propada Vinški hram, ki ga še vedno upravlja TOZD Hotel Jeruzalem Ljutomer. Namenjen je redkim zaključenim skupinam, ki se v borni sobici (če je slabo vreme) ali pa zunaj okrepcajo z raznjiči, čevapčiči, pleskavico ...

Ker se je Zdravilišče Radenska usmerila v bolj komercialni turizem v Banovcih, je seveda Jeruzalem še dolgo nezanimiv, in bo vsaj še tako dolgo, dokler Banovci ne dosežejo določene stopnje razvoja. Do takrat

Kam vodijo pota ljutomerskega turizma? Naprej, nazaj ali pa se vrtijo celo v krogu? Jasno je samo eno. Brez pametnega dogovora in odrekanja na račun skupnih interesov še ne bo tako hitro prišlo do pestrejšje ponudbe. Foto: D. L.

hovi apetiti v bodoče so precej veliki: poleg že obstoječih bazenov in objektov nameravajo v prihodnjih letih zgraditi in urediti še naturistični kamp, pokriti bazen in hotel. S tem bi se Banovci prebili visoko proti vrhu v turistični ponudbi Pomurja in Slovenije. Načrt, ki je obetaven.

Druga pot je tako imenovani lovni turizem. Ta je nekako na sredi. Lovska družina Ljutomer in ribiči si prizadevajo, da bi tudi v mrtvi turistični sezoni prinesli kak (devizni) dinarček. Najzanimivejša pa je tretja pot: lahko bi jo imenovali tudi

pa bo Vinski hram verjetno že ruševina.

GOSTINSKA PONUDBA

Poleg Hotela Jeruzalem so v Ljutomeru v družbenem sektorju še gostišče Priek (last DO Ljutomerčan), bife Ljutomerska klet ter pivnica Jagoda (last TP Vesna), bifejev in ostalih gostinskih objektov v zasebni lasti tu ne bom omenjal, ker jih je preveč. Osrednjo ponudbo tvori hotel, ki s svojimi visokimi cenami ne opravičuje kvalitete gostinske ponudbe. Če v višku poletne turistične sezone v hotelu Jeruzalem piješ pivo (na katerega čakaš do 30 minut) za 24 din, v primorskih turističnih mestih pa samo za 20, potem tu nekaj ni v redu. Hotel mogoče poizkusa popestriti ponudbo z dnevi srbske kuhinje, a to je le dvakrat po tri dni v letu. Tako da ostane mnenje, da je to le presneto draga »oštarja«, ki nima dosti posluha za trgovanje. Verjetno je boljše lagodno živeti ob nekoliko višjih cenah, kot pa z delom privabiti goste in nekoliko znižati cene.

OSTALE GOSTINSKA PONUDBA

Zadnja leta precej govori o turistično usmerjenih kmetijah. Ljutomerske gorice kar kličejo po njih. A žal samo kličejo, kajti ni jih. In vinski hrami in stare viničarije, ki bi se dale preurediti, nudijo kaj pestre možnosti za takšen razvoj. Če že tam ne, pa v nižinskem delu pri rejcih konj, kjer bi gostu poleg domače hrane lahko ponudili tudi kakšno urico jahanja. Možnosti, ki jih iščemo z lučjo pri belem dnevu (pa jih ne najdemo).

Tudi kakšna osrednja turistična prireditve v Ljutomeru ali okolici (izvzamem naj mesec narcis v Veržemju) ne bi škodovala turističnemu ugledu Ljutomera. A kaj, ko se ideje tako težko realizirajo, čeprav bi bilo potrebno vložiti le malo dela. O tem, da Ljutomer že dolgo nima turističnega prospekta, ni vredno izgubljati besed. Sicer pa — kaj bi ponudili gostu v njem?

Dušan Loparnik

KADAR IMAJO NORCI DENAR ...

Ustvarite si raj na zemlji!

Slobodana Spirovskega (36), ki začasno dela v Švici, je medobčinski sodnik za prekrške v Skopju obsodil na 30 dni zapora, ker se je prekršil proti javnemu redu in ker je širil lažne vesti: posredoval je prodajo parcel na Cape Coralu, jugozahodnem delu sončne Floride, polotoku ob Mehiskem zalivu v ZDA.

Ob Novem letu so se v nekaterih listih v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Skopju pojavili mali oglasi o prodaji gradbenih parcel na Floridi (12 tisoč kilometrov od Jugoslavije, v ZDA). In to na »prelepem Cape Coralu, ki ima več kanalov kot Benetke.«

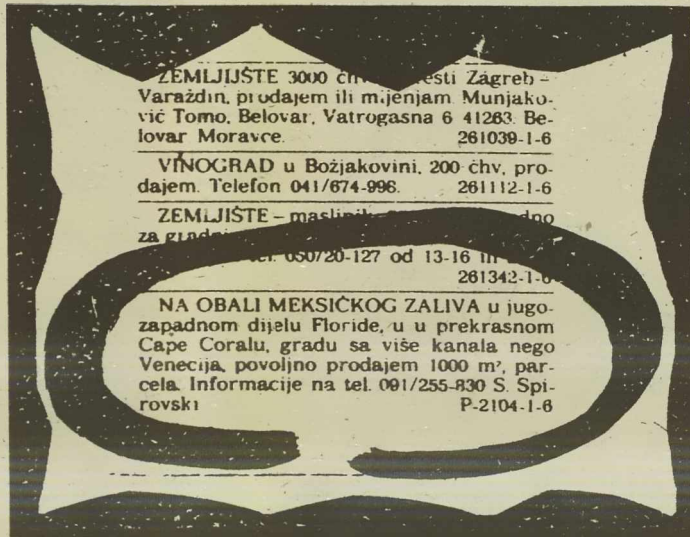
Približno 400 kupcev iz Jugoslavije, pretežno obrtnikov iz Beograda, Sarajeva, Zagreba, Niša, Novega Sada, Splita in drugih krajev se je prijavilo. Cena parcele, ki meri tisoč kvadratnih metrov se je gibala od 4500 do 45.000 dolarjev, odvisno pač od lege parcele: čisto ob morju, ali pa nekoliko vstran. Poleg tega bi moral kupec plačati še 1700 dolarjev komunalne takse. Vendar:

plačati je mogoče v več obrokih, v prvem najmanj deset odstotkov celotne cene ...

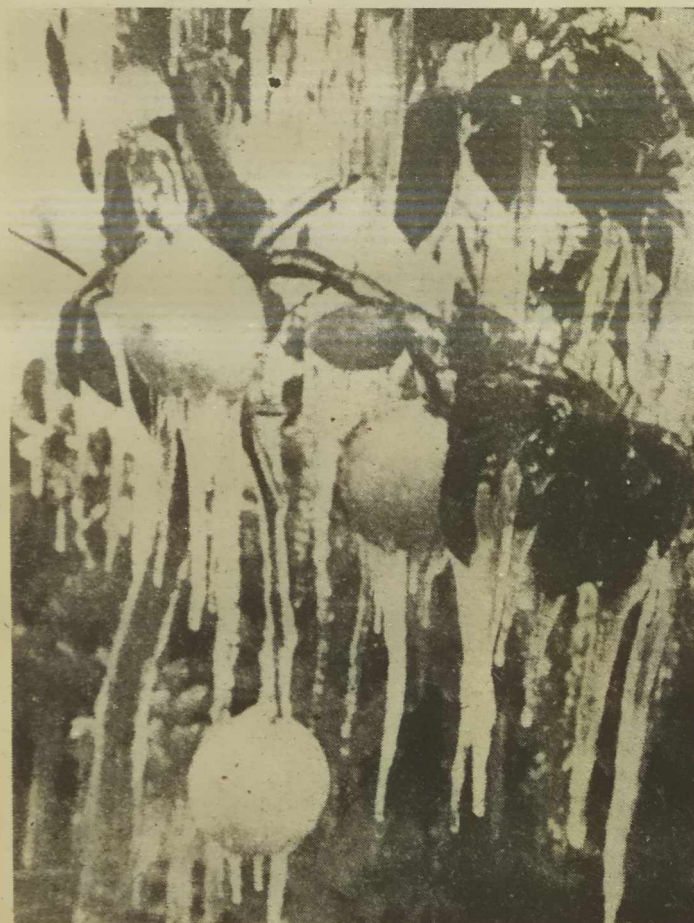
Spirovski se je izdal za jugoslovanskega zastopnika ameriške kompanije za prodajo nepremičnin »Craw Property«. Pravzaprav, neki Goran Brandin naj bi bil glavni zastopnik firme in ta naj bi v ZR

Nemčiji »organiziral« kupce. Sicer pa, med solastniki firme naj bi bil tudi neki Jugoslovian. Spirovski je bil — razumljivo — med prvimi, ki so »kupili« parcelo na Floridi.

Panika je nastala, ko sta Radio Köln in Hamburg v oddajah v naših jezikih opozorila na prevaro.

Takšni in podobni oglasi so se pojavili v nekaterih jugoslovanskih časopisih ob novoletnih praznikih.

Letošnja zima je prizadela tudi sicer sončno Florido. Snežni meteži in nizke temperature so spremenile drevje — kot kaže slika — v nekakšne novoletne jelke.

Neki Slobodan Petrovič iz Smedereva, ki je bil prav tako med »kupci«, je kupil letalsko karto in se odpeljal na Florido. Zaskrbelo ga je, kaj bo z njegovimi 2500 dolarji, ki jih je že predal kot akontacijo Goranu Brandinu. Kaj je videl, ko je prispel na Florido? »Navadno močvirje, kakšnih 17 kilometrov od morja, ki ni za nobeno gradnjo. Ni elektrike, ni cest. Američani so se mi smejali, ko sem jih povedal zakaj sem prišel na Florido, saj nihče niti ne pomisli, da bi v tem močvirnem kraju, polnem komarjev, kdajkoli gradili«, je povedal Petrovič, ko se je vrnil s Floride. Takoj je seveda poiskal Brandina in zahteval denar nazaj.

Nihče pač ni pomislil na to, da v ZDA ni mogoče kar tako kupiti parcelo in graditi vikend — če nisi državljan ZDA, seveda. Nihče tudi ni ugotovil, ali firma »Craw Property« sploh obstaja.

Se dobro, da Spirovski od tistih 400 »srečnežev«, ki so si nameravali zgraditi raj na zemlji, ni pobral akontacije in izginil (morda pa prav takšna lekcija ne bi bila odveč). Zgodba o parcelah na Floridi ponovno potrjuje kako trdoživ je pregovor: kadar imajo norci denar, pametni tržijo.

Naj se več ne zgodi...

Če ne bi bila dva Kennedyja ameriška predsednika — John in Robert Bob, svet verjetno ne bi vedel za Kennedyje. Kot vemo so oba ubili. Od takrat pa, ko je bil John izvoljen za predsednika, se Kennedy pogostokrat pojavljajo na straneh časopisja po vsem svetu. Nekakšen vrhovni vodja Kennedyjevskoga klana je 91-letna Rose Kennedy, Johnova, Bobova in Edvardova mati, ki bedi nad 29 vnuki obeh spolov.

Pa se ji je menda pred kratkim »razpočil žolč«. K sebi je poklicala svojega edinega sina Edvarda in mu povedala: »Če se vnuki ne bodo lepše obnašali in če bodo še naprej blatili Kennedyjevo ime, ne bodo dobili dote po meni!«

Babičino sporočilo je mlade Kennedyje močno vznemirilo, saj vejo, da bo zapustila 40 milijonov dolarjev. In ne bo niti tako dolgo, ko bo prišel čas, za doto, saj je Rose v bolnici zaradi srčnega napada, pa še 91 let ima.

Potem je šlo kar po vrsti. Edvard Kennedy je najprej poklical na odgovornost svojega sina Teddyja, ki je na vrhu babičine »črne liste«. Dejal mu je, da ne bo dobil niti centa, če bo šlo tako naprej. Teddyja so namreč aretirali zaradi mamil. Nič boljši pa ni niti Robertov sin David, ki se je spoprijateljil s harlemskim podzemljem, poleg tega pa sta z bratom Joejem vozila neko deklico, v divjaški vožnji povzročila prometno nesrečo, po kateri je deklica ostala hroma. Babica se tudi ne striinja, da bi se Marija, hčerka Eunice Kennedy poročila z nekim graškim frajerjem Arnoldom Schwarzeneggerjem. Tudi sedanji kavalir Johnove hčerke Caroline babici ne ugajajo, kakor tudi ne to, da se njen brat John druži s punkovci. Babica je torej rekla — naj se ne zgodi več ...

OPROSTITUTE — RAZPRODANO

Londonska blagovnica Harrold's je po vsem svetu zaslovela zato, ker lahko v njej kupite vse — od šivanke do lokomotive. Zadnje čase pa v tretjem nadstropju te velike viktorijanske zgradbe v Knightsbridgeu kupce vljučno odpravljajo s še bolj vpludnim: »Oprostite, razprodano je!«

Predmet, po katerem kupci vprašujejo je pas nedolžnosti, ki ga izdeluje (menda edini na svetu) upokojeni 58-letni oficir Robin Hugessen, ki se je odločil, da ga bo pošiljal odslej naročnikom le po pošti in to po sedem in pol funtov za kos. V devetih letih je Hugessen prodal blizu 30 tisoč pasov v tridesetih različnih deželah po svetu, »razen v Vatikanu«, kot se rad pošali.

Šele »četrti generacija« pasov je bila toliko izpopolnjena, da je predstavljala pravo remek delo iz kovanega železa.

Pa ni šlo najprej preveč po maslu. Zataknilo se je namreč pri davkarji, ki mu je odredila 14 odstotni davek na promet, tako pač kot pri vseh oblačilih. Hugessen je ugovarjal, češ, ne gre za oblačilo, temveč za zaščitno sredstvo, po-

Pas nedolžnosti v izložbi butika »Lady Jane« na londonskem Carnaby Streetu.

Pred desetimi leti, ko je bil upokojen, se je Hugessen oprijel obrti, ki se je je izučil še kot mladenič: tapetarstvo z usnjem. Uredil si je delavnico, naredil nekaj izdelkov in jih razstavil v Londonu. Toda ni šlo ...

Potem se je njegova žena spomnila ... Ko je bil Hugessen še vojak v Indiji, je imel doma psico, s katero je imel veliko preglavic. Smilili so se mu mladi psički, ki jih je radodarna psica prinašala na svet, saj jih je moral na nekakšen način odstraniti. Izdelal je za svojo psico poseben pas, ki ji ga je nadel, ko je prišel čas snubljenja. »Vidiš,« je rekla žena, »če nam je pas pomagal takrat, nam lahko tudi danes!« Tako je Hugessen pričel izdelovati pasove nedolžnosti.

dobno kot so čelade za motoriste ali pa zaščitne rokavice. Po dveh letih prepiranja z davkarjo je zadeva prišla celo pred parlament.

Ideje za obliko svojega izdelka je Hugessen iskal po muzejih. Prvi pasovi nedolžnosti so se pojavili v 13. stol., najboljši pa so izdelovali Italijani in Francozi. Pas je imel dva ključa, enega je odnesel mož, ki je odšel, recimo na vojno, drugega pa je shranil pri domačem župniku, za primer pač, če bi bila žena noseča že pred moževim odhodom.

In zakaj kupujejo ljudje Hugessenove pasove nedolžnosti? Izključno za šaljivo darilo. Ampak Hugessen se je vendarle dal pri Lloydju zavarovati za visoko ceno — boji se britanskih feministkinj.

za razvedrilo

POZNO, NE ZGODAJ
— Predčera pa si šel zgodaj na pot. Luči so bile prižgane že pred četrto zjutraj.

— Nisem šel na pot, le luči sem pozabil ugasniti, ko sem se ob treh vrnil iz bara.

ZAVIDANJE S POMISLEKI

— Verjemi, Mariška, prav zavidam ti!

— Zakaj?

— Ne popiva, ne kadi, ne ponočuje... Čudovitega moža imaš.

— Veš, Marjan, on je takšen čudak že vse od takrat, ko sva se spoznala...

PROMETNA KONTROLA

— Tovariš, imate vso zimsko opremo? Gume so v redu. Kaj pa ostalo?

— Vse imam v prtljajniku, le na dolge gate sem pozabil...

PRAVICA PRVEGA
— Adam je bil srečen.
— Zakaj?
— Nihče ga ni gnjavil vse do takrat, ko je zaradi sobesednice izgubil rebro...

OB JUBILEJU
— Dedek, ob devetdesetletnici vam odkrito čestitam. Upam, da se bova čez leto spet videla.
— Zakaj? Se tako slabo počutiš?

stare koprive najbolj pečejo

»Sobota z nekaj manj kot deset tisoč duš je manjše mesto, z razkopenimi cestami, neurejenimi dvorišči, nedokončano kanalizacijo, s pitno vodo samo za močne želodce in z nezdavnimi ambicijami ob mogočnih poslovnih in stanovanjskih stavbah, skoraj palačah, ostati zanikrno gnezdo malomarnih meščanov. Sobočanci, zamera gor ali dol, toda kar je res, je res! Clovek, ki ni navajen soboške premajhne skrbi za red in snago v krajšem sprehodu po ulicah tega panonskega mesteca zaključiti: tod pa že dolgo niso pometali. Zadeva pa je prav nasprotna: pomete se vsak dan, se pa tudi močno smeti vsak dan! Da bi bila Sobota lepo snažno mesto, je občinska skupščina

Halo, zakaj pri vas smrdi?

sprejela odlok o zunanjem videzu in komunalni ureditvi mesta že 1965 leta. Kako izvajajo odlok občani?

Papirji in druge smeti so na pločnikih, večje kose prenaša veter z ene strani ceste na drugo, iz dvorišča v dvorišče. Pokriti smetnjaki, tipske posode so kupljeni in posebni avti smeti tudi odvažajo. S ceste pometajo smeti pometalci komunalnega podjetja, pred trgovinami pa vajenci. Kaj je torej pri vsem tem narobe? Narobe je to, da je kljub naštetemu še vedno vseh povsod veliko smeti. Po dvorišču hotela Diana in okrog, na avtobusni postaji, v parku in poleg košaric za smeti. Najhujša nesnaga pa je v in ob kanalu, ki teče vzporedno z Ledavo na severnem koncu mesta. Temna sivkasta brozga se lepo pomika mimo dvorišč zasebnikov in nekaterih delovnih organizacij. Oba bregova kanala sta zložena z najrazličnejšo ropotijo in smetmi, vsake vrste. V teh kupih lahko najdete vse od sta-

rega stedišnika, praznih konzervnih škafel, starih registrskih tablic za avtomobile do crknjenih vran; največ je sedaj papirja. Vsa ta zbirka predmetov in stvari ob nizkem zračnem pritisku zasmarjuje polovico mesta. Kje so zdaj urejena smetišča in »za to določeni prostori«?

Stanovalci ob kanalu pravijo, da slišijo ropotati samokolnice in druge priprave, ko neznanci pripeljejo smeti. In to so gotovo Sobočanci!

Kako izvajajo odlok inšpekcijske službe?

Halo, je tam sanitarni inšpektor? Prosim ste že koga kaznovali zaradi kršenja občinskega odloka o komunalni ureditvi in zunanjem videzu mesta? Doslej še nismo nikogar. Veste, nekatere stvari je težko čez noč spraviti v življenje. Opozarjali pa smo in je tudi zaleglo.

Za leto 1981 oziroma leto 1982 se bomo raje vsakega komentiranja glede čistoče v mestu Murska Sobota vzdržali. (brž—

ZA AVTOMOBILISTE

Renault 9 — avto leta

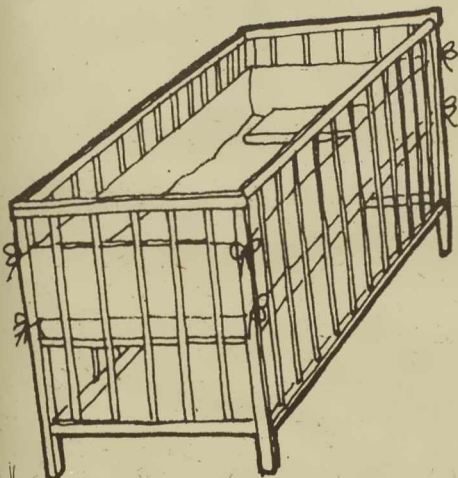

RENAULT 9 — AVTO LETA. Novinarji avtomobilističnih revij vsako leto izberejo »avto leta«. Lani si je to la-skavo priznanje prislužil nov Renaultov model R-9. Gre za resnično lep (in za naše razmere drag) avto. Priznanje, ki ga je dobil R-9, je zelo pospešilo kupčijo. Pa ne le doma, ampak tudi v mnogih evropskih državah se zelo zanimajo za nakup tega lepota. In kdaj ga bomo lahko kupili pri nas? Ne tako kmalu.

NARAŠČAJ V DRUŽINI

OTROŠKA POSTELJA

Za počitek in zdravo spanje potrebujemo praktično, udobno in higiensko posteljo. Le v takšni postelji bo spanje koristilo razvijajočemu se, rastočemu in dozrevalajočemu organizmu. Manjši je otrok, več časa preživi v postelji in

bolj dolgo spi. Majhen otrok tudi menjuje postelje, kot jih potrebuje glede na svojo rast.

Prva postelja je košarica ali zibelka, ki jo skoraj praviloma namestimo ob materini postelji. To ležišče bo otroku zadostovalo do njegovega četrtega meseca. Potem pa se otrok seli v svojo prvo pravo posteljo, ograjeno sprva z nizko, nato pa z višjo ograjico. Ta postelja ima tudi že blazino, posteljnino, vse skrbno izbrano z upoštevanjem higienskih in zdravstvenih načel.

Ko pa otrok preraste tudi to fazo, je čas, da dobi svojo normalno posteljo, ki jo bo uporabljal od otroštva pa do zrelosti. Dobro zamišljeno posteljo, s čvrstim dnom, elastično vzmetnico, enostavnih oblik in brez nepotrebnih okraskov, bo otrok lahko uporabljal tudi več kot deset let.

Pogosto se dogaja, da mora otrok spati na ležišču, ki ne ustreza vsem zdravstvenim vidikom. To se zgodi takrat, kadar živi družina v zelo utesnjem okolju, majhnem stanovanju ali pa celo v eni sami sobi. V teh primerih načrtujemo postelje, ki jih zlagamo in raztezamo na vse mogoče načine in jih pač moramo trpeti kot nujno zlo.

za razvedrilo

PRI SODNICI ZA PREKRŠKE

— Sosedje so vas prijavili zato, ker ste trinajstega januarja skoraj zlomili vhodna vrata v stanovanje, tako ste razbijali po njih in kričali vmes.

— Nisem bil sam. Lačen sem se vrnil z dolgočasnega sestanka, pa sem — ključ sem nekam zataknil — kar vdrl. Žena, ki je razbijala in kričala z druge strani, je sicer malo poškovodovana, vendar je rekla: „Sreča, da si prišel, drugače bi zamudila sestanek...“ Tudi ona je namreč nekam založila ključ.

SKRAJNI ČUDAK

— Tinec je na sinočnji zabavi, odkrito priznam, izpadel kot bela vrana.

— Zakaj?

— Šest nas je bilo in vsi smo na račun tašč povedali vse kar jim gre, le on je svojo hvalil...

— Poskrbite za njo, za taščo namreč!

MIRNA KRI

— Razbijam po vratih, pa se nobeden ne oglasi. Ne vidite, da vam gori hlev?!

— Oprosti, jaz sem najprej mislil, da gori le drvarnica...

REŽISERJEVA NESTRPNOST

— Daj, fant, skoči že vendar z mostne ograje, drugače bomo s snemanjem filma v zamudi.

— Saj bi skočil v to globino, vendar, veste, plavati ne vem.

— Ne skrbi — na ta kader bomo ujeli le tvoj odskok.

POJASNILO

— Priznavam, odkrito priznavam, da sem zaradi nejevolje in hudih besed vaši kolegici predvčeraj vrgel v obraz skodelico od kave. Tudi plačal sem jo, ko se je na tleh razbila.

— Kaj pa krožnik?

— Ostal je na mizi, čisto pomotoma. Ga bom vrgel in plačal kdaj drugič. Mogoče bodo vmes kakšni popusti.

PELA JE NA TELEVIIZIJI

— Dragi, zamudil si edinstveno prilžnost. Sinoči sem pela na televiziji.

— Pela? Saj nimaš posluha!

— To že, sedeti na pokvarjenem televizorju pa za današnje čase več ni nobena umetnost.

POJASNILO VDOVI

— Gospod zdravnik, neke sem prebrala, da živijo ženske dalj časa kot možiki. Je to mogoče?

— V vašem primeru je!

NA PROSTOSTI

— Si že odsedel kazeno za tisto poneverbo?

— Sem, kot vidiš. Poneveril sem stari milijon in dvesto tisočakov, vendar so bili pošteni in so me dali za rešetke po starem — za vsakih sto tisoč en mesec...

V DILEMI

— Si že vprašal delovodjo, kaj misli o tebi?

— Bi ga že, vendar se bojim odgovora...

Jedilni pribor

Prav gotovo se vam je že zgodilo, da ste bili povabljeni na kako pojedino, vendar se niste najbolje „znašli“ z jedilnim priborom, ko pa ga je bilo toliko na mizi. Nasvet, ki vam ga posredujemo, ne bo odveč in

Z malo žlico si pomagamo: pri pitju čaja, kave, kakaa in kislega mleka, prav tako uporabljamo malo žlico, kadar bo na mizi mehko kuhano jajce, kompoti, kreme, sladoledi,

DOBRO JE VEDETI

torej preberite, s kakšne vrste priborom si pomagamo pri jedi.

Z roko (torej brez vilic ali žlice) prinašamo k ustom: kruh, sendvič, žemljo s salamo ali šunko, razne vrste kolačev (npr. makovke ali orehovi kolači, vrtanki ipd.), raka, suho pecivo, krofe, sadje in jagodičevje, npr. jagode.

Z žlico jemo: juhe in nekatere prikuhe.

kremna torta, maline, gozdne jagode, robidnice itd.

Vilice: solata, prikuha, rezanci, makaroni, špageti, krompir, meso v kosih, paprikaš, pljučka, ribe (pomagamo si lahko z dvema vilicama). Z veliko vilico jemo tudi pite in burek.

Z malo vilico: predjedi, jajce na oko, palačinke in druge vrste podobnih zvтков, torta in razne slaščice.

Nož: uporabljamo ga za razkosanje mesnih jedi, pri rezanju sadja, rezanju sira... Z nožem nobenega jedila ne nosimo k ustom. Z njim tudi ne režemo solate ali rib. Nož je le pomožni pribor pri jedi, z njim ne jemo.

BONTON

Smrt v družini

Ob smrti katerega od družinskih članov bo družina poslala sorodnikom, prijateljem in znancem kratko osmrtno naznani-lo, v katerem bosta navedena tudi čas in kraj pogreba.

Sorodniki, prijatelji in znanci naj se udeležijo pogreba; to ni le znak žalovanja za umrlim, temveč tudi izraz sožalja z njegovimi najbližjimi.

Pred pogrebom izrazimo sožalje najbližjim sorodnikom, če jim ga nismo izrekli že pisмено. Po pogrebu naj obišče družino umrlega le najbližje sorodstvo, seveda, če je povabljen.

Za pogreb se moramo primerno obleči. Ne potrebujemo žalne obleke, a na pokopališče ne prihajamo v svetlih oblačilih, pisanih srajcah ali kričečih oblekah. Isto velja tudi za obiske pri družini umrlega.

Sorodniki, prijatelji in znanci lahko pošljejo k mrtvaškemu odru vence ali šopke cvetja z ustreznim besedilom na črtnih trakovih. Cvetje moramo poslati v mrtvašnico vsaj uro pred pogrebom.

Pri pogrebu je prostor tik ob grobu namenjen le najbližji družini umrlega. Vsi drugi, ki se udeležijo pogreba, naj stoje malo stran. Med pogrebnim obredom se ni dovoljeno pogovarjati.

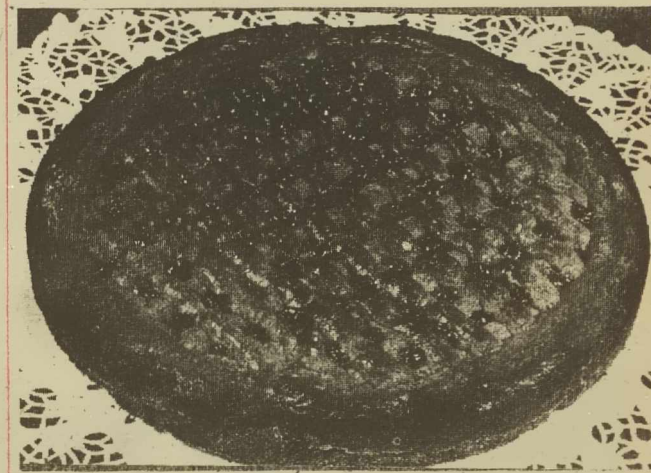
Čas žalovanja ožje družine danes ni več strogo določen. Torej ni več predpisano, koliko časa družina ne sme obiskovati gledaliških predstav, kinematografov, veselice in drugih prireditvev.

Čeprav danes opuščamo formalne znake žalovanja za pokojnikom, pa se ožja družina tudi takim zunanjim znakom ne bo odrekla. Žalovanje je seveda odvisno od samih družinskih članov, od njihove povezave z umrlim in še marsičesa drugega.

RECEPT

Linške rezine

SESTAVINE: 30 dekagramov moke, pol zavitka pecilnega praška, 15 dekagramov margarine, 7 dekagramov sesekljanih orehov, 12 dekagramov sladkorne moke (mleti sladkor), 1 zavitek vanilina, 3 dekagrame naribane čokolade, 2 jajci, limonina lupina, malo cimeta in zmletih klinčkov, 15 dekagramov ribezove marmelade za nadev; pol beljaka za mazanje.

PRIPRAVA: Naredimo testo iz vseh naštetih sestavin. Testo naj počiva pol ure. Dobro polovico testa nato razvaljamo en centimeter debelo in položimo v p. kač. Večkrat ga prebodem (testo namreč) z vilicami. Namažemo ga z ribezovo marmelado. Iz ostale polovice testa naredimo tanke svaljke in jih v obliki mreže zložimo na marmelado. Pomažemo z beljakom in spečemo v zmerno topli pečici.

Sestavi Marko Napast	Menjava nje predrugečevanje	Mesto v Makedoniji	Delavec v ledarni	Bivši ugarski diktator (Idi)	Diapozitiv	Najvišja gora v Veliki Britaniji	Glavna telesna žila odvodnica
Glasbena stvaritev, kompozicija							
Ministrski predsednik							
Točka, iz katere izhajajo zarčanje							
Zemeljski plin na naftnih poljih					Nikalnica		
Madžarski pisatelj lokal					Kvocient		
Rimska številka 4			Jaski	Podredni veznik			
Kemična prvina (znak No)			Angleški dramatik Jonson	Ostanek			
Jug		Ladijski vijak					
Slovenski skladatelj (Blaz)		Politik Roa				Pesnik Sopov	Usnjen trak
Natrij			Rudar				
Državno sodstvo			Sarajevo				
Pisateljica Peroci				Rumeno-kljuna ptica pevka			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: smodnik, toaleta, arzenal, Nias, Li, il, Enij, skunk, Lah, osa, A, Osman, VS, tori, spor, TI, Konakri, ilinden.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

Vsem poznanim nekdanjim kazelnikom soboške glesbande Joži Grlec je tak kak preminovca ležla tudi zdaj bio v inventurnoj komisiji. Gor so pisali tudi inventar v grajskoj dvorani. Na oudri so sefele feranki na kulise z blaga. Eden je gor griso, ka ji lrbes odgijati ka vse naravno ido, zatou, ka so ji, moli vse razgrizli. Kazelnik je na pravo: Skoda, ka so nej, duri bilij, se ferankof več ne bi bilou, pa administracije tudi mene.

Prešeren – poet

Prešeren bil je tak mož,
da v času njegovem
kultura razcvetela se kot šopek rož.

Pisal je pesmi,
romance, gazele,
a visoke družbe
tega niso hotele.

V tistem času ni bil tako znan,
mi pa danes vsi vemo,
da bil je največji naš poet,
od narave in ljubezni prevzet.

Toda ljubezen in bolezen
ga strla sta,
ko ustvarjal bi lahko
najlepše pesmi še.

Dragica Granfol, 8. raz.
OŠ Bakovci

Obisk pri ostarelih v Rakičanu

Tudi letos smo se na sestanku Rdečega križa zmenili, da bomo obiskali ostarele ljudi. Predlagali smo, da bi obiskali dom ostarelih v Rakičanu. Ta predlog je bil sprejet.

Bil je četrtek, ko smo se zbrali na avtobusni postaji in se odpeljali proti Rakičanu. Z nami so šli mentorica Rdečega križa, člani RK ter tamburaši. V domu smo imeli kratek program. Peli smo jim domače narodne in zabavne pesmi ob spremljavi tamburašev. Na obrazih starčkov se je videlo njihovo zadovoljstvo.

Povabili so nas naslednje leto ob dnevu žena, da jih spet obiščemo s šopkom zvončkov.

Povabilo smo z veseljem sprejeli in obljubili, da bomo izpolnili njihovo željo.

Liljana Kohek in
Dragica Gruškovnjak
8. r. OŠ Črenšovci

Počitnice

Počitnice naše začele so se spet,
šolska vrata treba za tri tedne zapret'.
Kdor se pridno je učil,
dobre ocene je dobil.
Kdor pa lenobo je pasel,
doma na ušesa bo zrasel.

Darinka Golob
OŠ Spodnja Ščavnica

Moja pot pozimi

V šolo moram hoditi po gozdu, travnikih in po asfaltni cesti. Najbolj težko je hoditi v šolo pozimi. Takrat si moram narediti gaz, da lahko hodim. Večkrat pridem v šolo mokra. Kljub temu imam rada snežno zimo.

Darinka Golob
OŠ Sp. Ščavnica

IZBRANA GRAFIKA: „Kako preživljam prosti čas“ — Narisal Peter Pörš, 6. a OŠ Dane Šumenjak Murska Sobota.

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Lutkovni krožek

Na šoli imamo lutkovni krožek. Obiskujem ga že tretje leto. Vodi ga tovarišica Marija Brumen.

Vaje imamo enkrat na teden. Krožek šteje okrog deset članov. Naučimo se več igrice in z njimi nastopamo na proslavah v šoli, kino dvorani in v drugih krajih. Povsod nas lepo sprejmejo in nam navdušeno ploskajo.

Zelo rada se ukvarjam z lutkami. Najraje igram z zajčkom, miško in ježkom. Moja želja je, da bi z nastopom lutkovne igrice razveselili male nadobudneže v vrtcih.

Marica Duh
OŠ Gornja Radgona

Moja pot v šolo

Doma sem v majhni vasi Markišavci blizu Murske Sobotice. V šolo hodim v Mursko Soboto na osnovno šolo Edvard Kardelj. Pot me najprej vodi skozi gozd. V njem vidim veliko zanimivega.

V šoli smo se učili o verici. Ko sem šla domov, sem videla majhno verico, ki je plezala in krmarila s košatim repom. Videla sem tudi srno, kako je skakljala po travniku, zajca in še druge gozdne živali.

Potem pridem v Kopalniško ulico, kjer je kopalnišče, kamor se hodi mo poleti kopat. Tudi jaz se grem rada kopat. Ko grem poleti iz šole, me privablja vrišč iz kopalnišča in tako bi tudi jaz rada šla v kopalnišče in plavala po vodi. Ko pa je Kopalniške ulice konec, pridem v ulico, ki se imenuje Trubarjev drevored. Ob cesti stojijo zgradbe, ki so namenjene zdravljenju občanov. Iz ulice Trubarjev drevored pridem na ulico, ki se imenuje Titova ulica. Tam vidim dve veliki blagovni hiši, semenarno, slaščičarno... Privabljajo me trgovine s slaščičami; najraje bi jih vzela in jedla, namesto da bi šla v šolo. Na koncu ulice stoji hotel DIANA. Ko se Titova ulica konča, prečkam Kidričevo in pridem v Mladinsko ulico. Tam je telovadna dom Partizan. Potem prečkam Cankarjevo ulico in pridem v ulico Borisa Kraigherja. Na koncu ulice je naša šola.

Nekega jesenskega dne sem se s kolesom peljala v šolo. Z mano so bili prijatelji in prijateljice. Ponoči je bilo zelo hladno in ker je deževalo, je bila cesta zaledenela. Peljali smo se po cesti in naenkrat je nekdo izmed nas padel, ker je zaradi prehitre vožnje zaviral. Mi smo se takoj na ves glas smejali in nekateri so nalašč padali. Niso pomislili, da se lahko težko poškodujejo. Ko smo jih na to opozorili, se niso več norčevali. Nadaljevali smo pot in tekmovali, kdo ne bo padel. Jaz na srečo nisem padla.

Moja pot je dolga in tudi prometna, saj vodi po glavni cesti, kjer se odvija največ prometa in delček poti še ni asfaltiran.

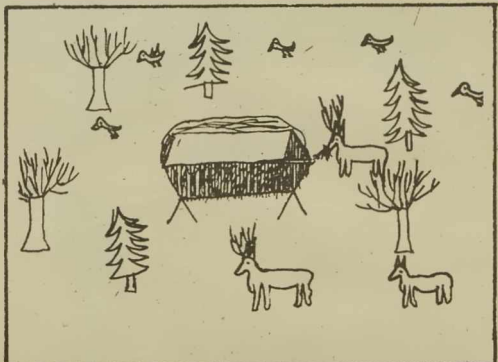
Rada hodim po tej poti, ker vidim veliko zanimivega. Na stara leta mi bodo ostali lepi spomini.

Karmen Erjavec
OŠ Edvard Kardelj

Zeblo nas je

V ponedeljek smo se zopet zbrali v šoli. Učencu Dušanu je bilo zelo mrzlo. Tovarišici je povedal, da ga zebe. Ona je rekla: »Komur je mrzlo, naj se obleče«. Večina učencev tega ni storilo. Napravili so nekaj telovadnih vaj. V razredu je bilo oblečenih šest učencev. To so bili: Tadeja, Terezija, Martin, Dušan, Vinko in jaz. Bilo nam je topleje. Tudi tovarišica je bila oblečena v dolg zimski plašč. Kurili smo, a peč ni dajala dovolj toplote, da bi se ogreli. Četrto uro je bilo že topleje. Tega dogodka ne bom nikoli pozabila.

DARJA MARKOJA, 3. raz.
OŠ ODRANCI

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Nikoli nisem videla ječe od znotraj, vendar sem bila prepričana, da obsojeni na smrt preživijo zadnje trenutke v prijetnejšem bivališču. Stene iz kamna, strop visok, da sem ga komaj razločevala. Tla iz starih, sprhnelih desk.

Kljub temu je bila le ta soba mesto, kjer sem našla zatočišče in Helena človek, ki me razume in me je s toplino sprejel. Pravzaprav drugega nisem potrebovala. Pri njej nisem našla samo zatočišča, ampak sem čutila, da sem našla človeka, ki mi bo pomagal, ko bodo prišle moje najhujše ure. Njena širina, iznajdljivost in pogum so mi dajali upanje, da se bo vse dobro izteklo. Smešno sem razmislila svoj čas: Najvažnejše je bilo preživeti do poroda, po porodu, ko bo otrok na svetu, se bo svet čisto spremenil.

Da bi se vse moje želje in predstave prekucnile, bi bilo treba samo, da mene in Heleno aretirajo. Najino življenje bi potem veljalo le toliko, kolikor podatkov bi imeli o naju. O usodi otroka si v takem primeru sploh nisem upala razmišljati.

O usodi otroka? O njem sem lahko več premišljevala, ko me je Helena namestila v luknji nad pekarno in odšla. Ni vedela, ali se bo vrnila pred policijsko uro ali šele naslednjega dne.

Nekaj hrane, ki jo je imela na stolu, mi je ponudila: precejšen kos kruha, odprto govejo konzervo in nekaj jabolka. Brž ko sem ostala sama, sem vse pojedla. Nato sem legla na posteljo s pogreznjeno mrežo, postlano s posteljinino, ki je imela duh po trohnbu, kakor zidovi in pod.

Kljub vsemu sem se le sprostila. Za Heleno nisem vedela, v kaki nevarnosti je bila na vsakem koraku. Nisem slutila, da je skoraj nemogoče, da je ne bodo prej ali slej aretirali. Mnogo obveščevalcev so v Ljubljani ujeli in mnoge izmed njih pobili. A Helena se mi je v tistih časih, ko mi je tu omogočila življenje, zdela vsemogočna.

Potrebovala sem tako lažno predstavo o njej.

V tem zatišju sem laže zaživela z otrokom in Darkom. Približala sta se v tej tesni zatohli kamri čista in velika. Prinesla sta mi radost, ki me je v duhu prestavila v drugo življenje, v družinsko, polno ljubezni, miru, lepe prihodnosti.

Moje stanje je te predstave do kraja poglobilo, poplemenitilo in bila sem na meji prepričanja, da je ni sile na svetu, ki bi nas tri ločila ali bi katerega ugonobila. Toliko smrti vsak dan. V mestu so umirali, streljali so jih v gramozni jami, padali so vsak dan v hribih. Slepo sem verjela, da sreče nas treh ni mogoče izpodkopati.

Nekaj let po vojni, ko sva z Darkom skušala do potankosti obnoviti najine poti s Krima, njegovo pot v Prekmurje in mojo v Ljubljano, sva ugotovila, da je najbrž prav v tej moji prvi noči pri Heleni on doživljal reči, ki so še kako ogrožale prihodnost nas treh. Prihodnost, o kateri sem tisto noč sanjnila.

Darko je namreč odšel s Krima nekaj dni pred menoj, a prišel je samo na Pugled nad Vevčami. Tu je moral na kurirski javki čakati deset dni na zvezo čez Savo, ki je bila meja med Nemčijo in Italijo in zastražena na obeh straneh. Dolgčas mu je bilo v tistih dneh čakanja in nekega večera se je pridružil kurirjem, ki so šli v Zgornji Kašelj po dva brata belogardista. Ko so hoteli s silo v hišo, so iz prvega nadstropja začele deževati bombe in spodaj pred vrati je nastal pekel.

V tem peklu je eden izmed kurirjev padel, nekaj pa je bilo ranjenih. Darko se je izvlekel, a je bil precej razmrčarjen. Še isto noč so ranjence z Darkom vred spravili v gozdu nad Sostrim v bunker, skopan v zemljo, ki je služil za bolnico. In Darkova pot na Štajersko se je končala že na Pugledu.

Tisto noč sem ostala sama. Nestrpno sem pričakovala policijsko uro, a Helena se ni vrnila. Čumnato sem zapustila le takrat, ko sem šla na stranišče na hodniku. A bolje bi bilo, da ne bi šla, saj je čarovnik še vedno sedel za mizo v kuhinji in njegova glava je grozeče žarela pod lučjo.

Zdelo se mi je, da je čarovnik malo pred policijsko uro odšel. Gotovo ne stanuje daleč, ali pa je agent, da je lahko po policijski uri na ulici.

Edino, kar je bilo tisto noč prijetnega, so bile moje misli o otroku in Darku. Vsaka ločitev od njega v tem vojnem času je bila boleča, a zadnja ločitev na Krimu je bila posebne vrste. Rekla sem mu:

„Ko se bova spet srečala, bomo trije.“

Moram priznati, da tedaj v to nisem povsem verjela, a tudi nisem hotela pomisliti, da se ne bomo nazadnje vsi trije srečali. Na poseben način je vdiral čas v najina čustva, katerim je dajal otrok prabitno težo. Neprestano naju je potiskal v neko prirodno stanje, v katerem naj bi človek moral misliti nase, čas pa naju je trgal od tega. Ta neprestana razdvojenost je bila težka in otrok, ki se je ponujal na svet, je bil novo breme. Izločili so me iz vsakdanjega vojnega življenja, v katerega je bil vpet sleherni, ki se je prepustil tej vihri. Vsak izmed nas je bil nepogrešljiv. Jaz do sedaj tudi.

Zdaj pa sem postala vsem odveč. Z menoj si ni mogel nihče nič pomagati in zato me je bilo treba nekam spraviti. A kam, ko ni bilo pravega prostora zame nikjer na zemlji.

Na drugi strani ceste od mojega brloga teče v globokem betoniranem koritu Ljubljanka. Poznam vsak kvadratni meter tega korita. Lestve iz kovinskih palic so vzdane v beton, ob koritu rasejo divji kostanji, ki jim je skoraj že odpadlo rumeno listje. Ob kostanjih teče ulica, na obeh straneh Ljubljance so stisnjene starodavne hiše, kjer žive ljudje, spijo, jedo, se smejejo, kvartajo, hodijo v kino, v gledališče, na sprehode; vse to teče zunaj mojih zidov, med katere sem prinesla svoje pogubno partizanstvo, zaradi katerega streljajo ali ginevajo ljudje na Rabu, v Gonarsu ali Trevisi.

Se bi kaj pojedla; premalo mi je bilo tisto, kar mi je pustila Helena. Ne bo je, ker je že policijska ura. Kaj če je sploh ne bo več? Nazaj k Jerebicu? Ne bom šla. Kako nesrečen bi bil, ko bi me spet zagledal.

V tej popolni temi in gluhi tihoti sem živo videla Darka pred menoj. Lasje so mu med roško ofenzivo zrastle; v očeh sem mu opazala nenavadno skrb. Večkrat je obmolnil sredi razgovora, kakor da bi se nečesa spomnil in kar ne bi rad povedal. Ob tem pa se nisva mogla izogniti mnogim globokim nesporazumom, ko se je edinica dan in noč premikala. Bili smo brez hrane, brez zadostne obleke, s premalo orožja. Mnogi so se predali Italijanom, ki so jih potem razkazovali po Ljubljani kot trofeje, nato pa ponavadi postrelili.

Nikoli nisem mogla razumeti, zakaj so nama spomini na čas, ko sva se spoznala, prav v tem težkem času grenili življenje. Črv ljubosumnosti se je nezadržno oglašal v njem in vsaka moja najbolj neznatna ljubezen, še preden sem Darka spoznala, je prihajala na dan z nenavadno grenkobo, ki se je ni mogel znebiti. Dobro sem poznala vsak odtenek v njegovem molku, po katerem sem lahko zmerila globino ljubosumnosti.

Včasih se mi je zdelo, da to ni več ljubosumnost, ampak nekaj hujšega, bolj nerazumljivega, bolj nesmiselnega. Moja preteklost ga je od časa do časa v celoti bolela, in ko je minilo, je bil dober, mehak in zdelo se mi je, da mu je vsega žal in bi vse, kar mi je storil s tem, rad popravil.

(nadaljevanje prihodnjič)

USMERITEV TELESNE KULTURE V RADGONSKI OBČINI

Športna društva v večjih delovnih organizacijah

V radgonski občini so v zadnjih letih dosegli na področju telesne kulture višjo raven, čeprav se pri svojem delu srečujejo s finančnimi težavami. Sicer pa tokrat ne bomo govorili o doseženih rezultatih, temveč o nadaljnji usmeritvi telesne kulture v občini. O tem smo se pogovarjali s predsednikom IO TKS Gornja Radgona Tonetom Žnidaričem.

— Kakšna je torej usmeritev telesne kulture v občini?

»Naša osnovna usmeritev je množičnost. Zato mislimo nadaljevati z akcijo ustanavljanja delavskih športnih društev v vseh večjih delovnih organizacijah. V minulem obdobju je to delo dobro zaživel v Avtoradgoni. V teh naših prizadevanjih se bomo povezovali tudi s SZDL in mladino ter se skupno dogovarjali za množični razvoj telesne kulture. Prav tako bomo nadaljevali z akcijami kot so, hoja, kolesarjenje, plavanje, smučanje in trimske akcije. Posebna akcija v naši občini je »maraton treh src«, ki smo ga uvedli lansko leto in bo letos že na sporedu meseca aprila v Radencih. Zatem pa bosta maratona v Bovcu in Kranju. Razširiti nameravamo tudi število panog in ekip v občinskih rekreacijskih ligah. Mislim predvsem na odbojko, košarko, mali nogomet, rokomet, namizni tenis. Poseben poudarek bomo dajali tudi razvoju telesne kulture z vidika splošne ljudske obrambe, v društvih Partizan in v okviru akcije »iščemo najboljše krajevno skupnost«.

— Kako pa je z vrhunskim športom v radgonski občini?

»Moram reči, da na tem področju ne dosegamo vidnejših rezultatov, če izvajamo avto-moto šport, kjer je Gornja Radgona med najboljšimi v državi. Prizadevali si bomo, da tudi na tem področju dosežemo več, in sicer z načrtnim delom v selekcijah v tistih panogah, ki imajo pri nas že tradicijo. To velja zlasti za rokomet, košarko, namizni tenis, v zadnjem času pa tudi za borilne športe.«

— V radgonski občini imate dobro razvito dejavnost šolskih športnih društev. Kakšno pozornost pa boste njim namenili?

»Moram povedati, da so šolska športna društva v naši občini nosilec dejavnosti telesne kulture med mladino. V

naši občini ni šole, ki ne bi imela šolskega športnega društva. Zato imajo prav gotovo veliko zaslug učitelji telesne vzgoje. Dosledno bomo tudi nadaljevali s tekmovanjem za športno značko I. in II. stopnje, letos pa se bomo tudi pripravljali za osvojitve športne značke III. stopnje. Prav tako bomo organizirali tudi smučarske in plavalne tečaje, za kar

imamo vse možnosti. Prizadevali si bomo, da v okviru teh akcij naučimo čimveč otrok smučati in plavati. Nadaljevali bomo s tekmovanji za atletske šolske pokale in razvijali delavsko športno igro.«

— Kako pa je z vrhunskim športom v radgonski občini?

»Moram reči, da na tem področju ne dosegamo vidnejših rezultatov, če izvajamo avto-moto šport, kjer je Gornja Radgona med najboljšimi v državi. Prizadevali si bomo, da tudi na tem področju dosežemo več, in sicer z načrtnim delom v selekcijah v tistih panogah, ki imajo pri nas že tradicijo. To velja zlasti za rokomet, košarko, namizni tenis, v zadnjem času pa tudi za borilne športe.«

Feri Maučec

Krznar občinski prvak

V Ljutomeru je bilo občinsko prvenstvo članov v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. Nastopilo je 20 tekmovalcev. Med posamezniki je zmagal Krznar (Partizan) pred Rajnarjem (Partizan). Tretje do četrto mesto pa si delita Tone Ficko (Partizan) in Vargazon (Cven). V tekmovalstvu parov sta zmagala Novak — Tone Ficko (Branoslavci—Partizan) pred Krznar-Rajnar (Partizan), 3—4. Magdič—M. Ficko (Kamenščak) in Vargazon—Babič (Cven—Cezanjevci).

T. Ficko

NAMIZNI TENIS — PION. PRVENSTVO ZAGREBA

Tretje mesto ekipe

Tradicionalno, že 29. odprto pionirsko prvenstvo Zagreba, najmnogostopnejše tekmovalstvo v namiznem tenisu v Jugoslaviji — letos je nastopilo nad 600 igralcev in igralk iz 99 jugoslovanskih klubov vseh republik in pokrajin — je zbralo ves najboljši mladi naraščaj Jugoslavije. Po nekaj letih je Sobočanom spet preneslo nekaj dobrih uvrstitev, ki kažejo, da se Sobočani s to generacijo počasi prebujajo proti jugoslovanskemu vrhu.

Svojo najboljšo uvrstitev so dosegli v ekipni konkurenci, ko je prva ekipa, za katero sta igrala Dušana Kovač in Vlado Veren med 150 ekipami osvojila zelo dobro 3. mesto. Po številnih zmagah v predtekmovalstvu sta v osmini finala premagala Ibar s 3:0, v četrtfinalu Ado prav tako s 3:0 in v polfinalu izgubila z zmagovalcem turnirja državnimi pionirskimi prvaki — ekipo Unirea iz Uzdina z 1:3.

V posamezni konkurenci se je Kovač uvrstil med osmerico, potem pa za vstop v polfinale nekoliko nepričakovano izgubil s Čularjem (Sibenik) z 0:2. Med najboljših 16 sta se uvrstila Veren, ter mladi Benko, ki mu je to največji uspeh, saj je za vstop med osmerico izgubil s svojim soigralcem Kovačem. V tej konkurenci je nastopilo 200 pionirjev. Med mlajšimi pionirji, kjer je nastopilo 215 igralcev, sta solidno uvrstitev dosegla Mirko Unger in Ivan Kuzma, ki sta se uvrstila med najboljših 16 in pri tem imela tudi precej smole pri žrebu, saj je prvi izgubil z zmagovalcem turnirja Kožuharjem (Unirea) po veliki borbi, drugi pa s finalistom Jakšičem (Vinkovci). Med najboljših 32 se je uvrstil še Smiljan Mekicar ter pri pionirkah Tanja Sinic.

M. U.

JUDO

Horvatova in Krančič zmagovalca

V Mariboru je bil prvi pozivni turnir v judo za članice Slovenije, na katerem sta sodelovali tudi članice soboškega Partizana in še lepo odrezali. Najboljša je bila Joža Horvat, ki je v kategoriji do 56 kg osvojila prvo mesto. Vse svoje nasprotnice je premagala gladko z 10:0 in tako dokazala, da je najboljša v tej kategoriji v Sloveniji. Uspešna je bila tudi Milena Dokl, ki je v kategoriji do 62 kg osvojila drugo mesto. To je za mlado tekmovalko izreden uspeh, saj se s to športno zvrstjo ukvarja komaj dve leti in je prvič nastopila v konkurenci članic.

V Ptujju je bilo odprto prvenstvo članov v judo, na katerem so nastopili tudi Sobočani in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. To še posebej velja za Gezo Krančiča, ki je v kategoriji do 95 kg osvojil prvo mesto. V finalni borbi je gladko z 10:0 premagal reprezentanta Mesariča iz Slovenske Bistrice. Izkazal se je tudi Vinko Apšner, ki je v kategoriji do 78 kg zasedel tretje mesto. V polfinalu ga je po hudi borbi izločil reprezentant Imanovič iz Celja. Solidna pa sta bila tudi Marjan Slak in Dario Šemen, ki sta v kategoriji do 86 kg zasedla peto oziroma šesto mesto.

V soboto, 6. februarja bo v Tacnu republiško prvenstvo članov. Na tekmovalstvo bo nastopilo 13 pomurskih tekmovalcev: Mihalič, Kavčič, Apšner, Šemen, Slak in Krančič iz Murske Sobotice, Kovač, Vnuk Varga in Firman iz Lendave ter Klemenčič, Magdič in Čirič iz Ljutomerja.

O. Šooš

ANDREJCI

Ustanovili novo strelsko društvo

Te dni so v Ajdrejcih ustanovili novo strelsko družino »Strelec«. Že sama udeležba na ustanovnem občnem zboru je pokazala, da med krajanji, zlasti pa med mladino, vlada veliko zanimanje za strelsko dejavnost in da je bila ustanovitev družine potrebna. Sprejeli so ustrezne akte in se dogovorili za pester program dela. Tako si nameravajo urediti strelšči za zračno in malokalibersko puško, si nabaviti potrebno opremo in organizirati družinska tekmovanja, hkrati pa se tudi vključevati v program tekmovalni občinske strelske zveze Murska Sobotica.

Mladi iz Andrejca so se tudi odločili, da bodo istočasno pristopili k izgradnji večnamenskega igrišča. Tako se nadejajo, da bo tudi v Andrejcih zaživel športno-rekreacijska dejavnost. Za predsednika SD »Strelec« so izvolili Emila Vučkica.

Sodelovalo 52 rekreativcev

Športno društvo Mura iz Murske Sobotice je v telovadnici Mure pripravilo odprto prvenstvo društva v namiznem tenisu, na katerem je nastopilo 52 tekmovalcev — rekreativcev. Zmagal je Jože Žekš pred Sašom Kolarjem, Marjanom Žekšom, Sinicom, Bankičem, Horvatom, Martinuzijem in B. Kolarjem. Zmagovalac je prejel pokal, prvih osem pa tudi priznanja in praktične nagrade. Tekmovalje je lepo uspelo.

SMUČANJE

Avtobusni izleti

Smučarski klub Pomurje iz Murske Sobotice organizira v soboto, 6. in 13. februarja 1982 smučarska izleta na Pohorje ali Roglo, odvisno od snežnih razmer. Obakrat bo odhod avtobusa izpred Doma Partizana v Murski Soboti ob 7.00 uri. Prijave zbira poslovalnica Kompassa v Murski Soboti. Pri prevozu imajo starejši 25, mladina pa 50 odstotkov popusta.

RADENCI

Smučarski tek 20. februarja

Zaradi slabih snežnih razmer je bil odpovedan I. smučarski tek treh src, ki bi moral biti na Arehu. 30. januarja. Organizator Partizan Radenci bo v vseh razpisanih kategorijah pripravil tekmovalstvo v soboto, 20. februarja 1982 ob isti uri.

NAMIZNI TENIS

Prijateljsko srečanje

V prijateljskem namiznoteniskem srečanju sta se pomerili ekipi Gornje Radgone in Ljutomerja. Rezultati: Radgona I: Ljutomer I. 6:3 in Radgona II: Ljutomer I. 2:7. Povratno srečanje bo v Ljutomeru.

T. F.

KEGLJANJE

Podvig Čarde v Celju

V Celju je bilo finalno kvalifikacijsko tekmovalstvo v kegljanju za vstop v prvo slovensko ligo. Nastopile so štiri ekipe: Gradis iz Ljubljane in Rudar iz Trbovelj, ki sta lansko leto izpadla ter prvaka vzhodne in zahodne skupine Tekstina iz Ajdovščine in Čarda iz Murske Sobotice. Pravi podvig so tokrat pripravili kegljači Čarde, ki so nadoknadili precejšnjo prednost prvih dveh ekip in podri 10.777 kegljev, kar je bilo dovolj za drugo mesto in uvrstitev v prvo slovensko ligo. Junak srečanja je bil zopet Miro Steržaj, ki je podri 946 in 941 kegljev ali skupaj 1.905 in bil najboljši tekmovalac ter Smodiš, ki je podri 934 in 913 kegljev ali skupaj 1.847 kegljev in bil drugi najboljši tekmovalac. Zadnji dan tekmovalja pa so ostali kegljači Čarde dosegli naslednje rezultate: Prelog 888, Drvarič 879, Hari Steržaj 874 in Kovačič 872. Skupni vrstni red kvalifikacij: Gradis 21.327, Čarda 20.928, Tekstina 20.876 in Rudar 20.648 podrtih kegljev. V slovensko ligo sta se tako uvrstili moštvi Gradisa in Čarde, tekmovalstvo bo 13. februarja. Izmed šestih ekip pa se bo pet uvrstilo na državno prvenstvo.

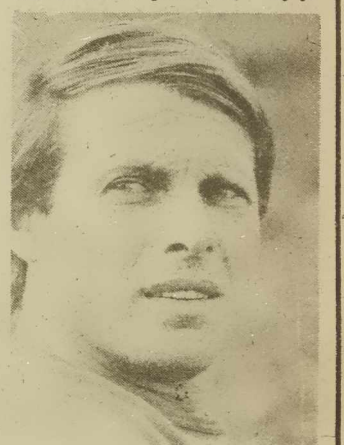
Nogometni klub MURA

OBDRŽATI TRETJE MESTO

Nogometaši Mure so začeli s pripravami za spomladanski del tekmovalja v slovenski ligi 12. januarja in trenirajo petkrat tedensko, izmenjave v dvorani in na prostem. Dvakrat trenirajo v dvorani in trikrat na igrišču. Treninge vodi Zoran Cirkvenič ob pomoči tehničnega vodje Slavka Zoreca. Udeležbana treningih je dobra, tako da priprave potekajo po programu. Zelja tehničnega vodstva je, da bi se dobro pripravili za drugi del tekmovalja in obdržali tretje mesto, ki so ga osvojili jeseni. Zato imajo vsekakor vse možnosti, saj z najmočnejšimi nasprotniki večinoma igrajo doma kot je Maribor, Šmartno, Izola, Slovan in Rudar. Poleg tega pa spomladi tudi igrajo eno tekmo več doma. Že v nedeljo so nogometaši Mure na zasneženem igrišču v Murski Soboti odigrali prvo prijateljsko tekmo z mariborskimi Kovinarjem in prepričljivo zmagali s 6:0. Zlasti v prvem delu so Sobočani pokazali dopadljivo igro.

šče. K Muri pa se namerava ponovno vrniti Sebjan.

Za obiskovalce nogometnih tekem v Murski Soboti pa bo zanimiva tudi tale novica. Začeli so z gradnjo nove tribune na nogometnem igrišču Mure, ki je bila vsekakor potrebna, saj je

Zoran Cirkvenič — trener Mure iz Murske Sobotice.

V spomladanskem delu tekmovalja bo pri Muri prišlo do nekaterih sprememb v moštvi. Kot vse kaže ne bo igral eden najboljših igralcev Fridrajh, ki je bolan in pa Slavic, ki spomladi odhaja na odsluženje vojaškega roka v JLA. Z aktivnim igranjem je prenehal Horvat. Moštvo pa sta okrepila Mertük in NK Beltinke in Ternar iz NK Turni-

stara že zdavnaj dotrajala.

V času priprav bo Mura odigrala naslednje dogovorjene prijateljske tekme: Ljutomer : Mura (7.2.), Kovinar : Mura (14.2.), Varteks : Mura (20.2.), Mura : Flavia Solva (21.2. MTC : Mura (28.2.). V programu imajo še tekme z varazdinsko Slobodo in pa nekaterimi pomurskimi klubi.

F. M.

Nogometni klub NAFTA

IZBOLJŠATI PLASMAN

Te dni so člani nogometnega kluba Nafta na občnem zboru ocenjevali delo v preteklem obdobju in ugotovili, da kljub prizadevanjem delu članov upravnega odbora tekmovalni rezultati niso bili temu primerni.

Milan Balantič. Peto selekcijo Nafta, ki nastopa v slovenski ligi, bo vodil kot trener Milivoj Matičič, tehnični vodja pa je Jože Varga. Trener četrte selekcije je Štefan Vidak, tehnični vodja pa Rudi Krampač. Za tretjo selekcijo bo kot trener skrbel Karel Kapun, tehnični vodja pa Jože Pal. S prvo in drugo selekcijo pa bo delal Feri Horvat.

Nogometaši Nafta so začeli s pripravami za spomladanski del tekmovalja 10. januarja. Trenirajo trikrat tedensko, v programu imajo 29 treningov in 14 prijateljskih tekem. Že v nedeljo so odigrali prvo prijateljsko tekmo z Vartekom v Varaždinu. Nastopili so oslabiljeni in izgubili z 0:6. V času priprav pa imajo dogovorjene še naslednje tekme: Nafta : Udarnik (7. 2.), Nafta : MTC (14. 2.), Nafta : Varteks (17. 2.), Sloga : Nafta (21. 2.), Udarnik : Nafta (24. 2.), Nafta : Bakovci (28. 2.), Nafta : Sloga (7. 3.), Nafta : Ljutomer (14. 3.). Predvidoma bodo še dve tekmi odigrali s Slobodo iz Varaždina.

Po besedah trenerja pete selekcije Milivoja Matičiča si bodo prizadevali izboljšati plasman, saj bi po kvaliteti sodili vsaj v sredino lestvice slovenske lige. V spomladanskem delu bo tehnično vodstvo razpolagalo s širšim krogom igralcev. Iz JLA sta se vrnila Gorza in Farkaš, iz MTC je prišel Slamek, ki je zaposlen pri Nafti in Ternar iz NK Turnišče. Ponovno pa so se aktivirali Pal, Kasaš, Drg in Balazic.

F. M.

HOKEJ NA LEDU V MARKIŠAVCIH — Mrzle zimske dneve in ledeno ploskev so koristno izkoristili mladi iz Markišavci pri Murski Soboti za igranje hokeja na ledu. Njihovo igranje se z velikim zanimanjem spremljali številni krajanji.

Foto: A. Abrahám

dopisniki so zabeležili

KAMOVCI

Ustanovili bodo gasilsko društvo

V krajevni skupnosti Kamovci do sedaj niso imeli gasilskega društva, ki bi aktivno delovalo. Mladi v Kamovcih pa snujejo nove načrte in predlagajo, da bodo tudi v tej vasi na spomlad ustanovili gasilsko društvo. V vasi pač imajo dobro mladinsko organizacijo in tudi aktivne člane. Kot smo zvedeli, hočejo ustanoviti dve desetini — moško in žensko desetino, saj imajo v vasi toliko aktivnih članov.

Mladi gasilci bodo sami in s prostovoljnimi delom preuredili vaško-gasilski dom ter nabavili najnujnejšo gasilsko opremo. F. Feher

MURSKA SOBOTA

Glasilo bo še bolj zanimivo

Na sestanku sekcije za informiranje in propagando Kluba mladih v Murski Soboti so se dogovorili o delu uredniškega odbora glasila kluba »Mlada jelšnica«. Glasilo bo izhajalo mesečno in bo pripomoglo k boljši informiranosti, saj bodo v njem poročila o bogati dejavnosti sekcij, razna obvestila, razpisi natečajev, literarni prispevki in še več drugega zanimivega branja. Otok

JANŽEV VRH

Informirati tudi krajane

Mladi v OO ZSMS Janžev vrh že štiri leta zapored izdajajo tri do štirikrat letno svoje informativne liste. V letošnji prvi številki Informacij so zapisali rezultate iz preteklega leta in navedli glavne probleme in zastavljene naloge za prvo polletje. Razmišljajo pa tudi o tem, da bi Informacije dobili tudi drugi krajani. -sása-

V teh zimskih dneh na prenekaterih pomurskih dvoriščih prijetno diši. Čas kolin, tistih — ta pravih. Otok

G. RADGONA

V štirih gasilskih društvih 100-letnice

V letošnjem letu bodo v občini Gornja Radgona kar v štirih gasilskih društvih praznovali 100 let delovanja. Najstarejša gasilska društva v občini so v Gornji Radgoni, Apačah, Orehovcih in Žibercih. Vsako društvo bo ta jubilej praznovalo na svojstven način. Za društvo v Gornji Radgoni in Orehovcih pa bo to leto posebno pomembno, saj bi obe radi dokončno uredili nove gasilske domove. Franci Klemenčič

Dovolj dela za mlade

V mladinsko organizacijo v Bolehnečicah je, kot poroča dopisnik Srečko, vključenih 36 mladih. Kar pridni so na kulturnem in športnem področju, pa tudi delovnih akcij ne zanemarjajo. Dogovorili so se, da bodo uredili sanitarne prostore v vaškem gasilskem domu, nogometno igrišče in v dvorani zagotovili najnujnejše za tenis.

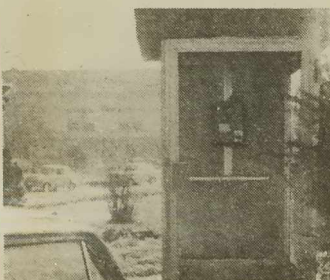
Pripravljajo se na dan žena, ko bo v kraju primerna kulturna prireditev, precej pa se jih ogreva za organiziranje plesnega tečaja.

GANČANI

Številne naloge

Pred dnevi so mladi v OO ZSMS Gančani ocenili delo v preteklem obdobju in si začrtali okvirni delovni program. Kot so ugotavljali, so v preteklem letu precej pozornosti posvetili prostovoljnemu delu, ohranjanju revolucionarnih tradicij, prirejanju kulturnih programov, športnim prireditvam...

Med najpomembnejše naloge, ki so jih zapisali v program dela, sodijo prav gotovo priprave na skupščinske volitve in na 11. kongres ZSMS. Ker pa je v Gančanih premalo mladih vključenih v gasilsko društvo in strelsko družino, bodo morali mlade v čimvečjem številu vključiti v omenjeni društvi. Tudi v prihodnje želijo sodelovati s sosednjimi mladinskimi organizacijami in navezati prijateljske stike z nekaterimi OO ZSMS iz lendavske občine in z mladimi iz združenega dela. Več pozornosti bodo posvetili tudi idejnopoličnemu usposabljanju. T. Horvat

V Pomurju smo v zadnjih letih zgradili nekaj javnih telefonskih govornic. Za nje skrbijo Podjetje za PTT promet iz Murske Sobotice in krajevne skupnosti, nekatere pa samevajo. Dokaj klavna slika že nekaj mesecev buri duhove v Ljutomeru. Na glavnem trgu je javna telefonska govornica, na kateri so brezbrizneži polomili steklo, pa tudi telefonskega imenika ni več. Pa še to: pred vhodom v govornico vozniki parkirajo avtomobile: J. Ž.

LENDAVA

Poglabljena srečanja

Osnovna organizacija zveze sindikatov Gidos iz Lendave je pred dvema letoma navezala stike s podjetjem za distribucijo vode in kanalizacije iz Nagykanizse na Madžarskem. Sodelovanje med delavci teh dveh sorodnih organizacij združenega dela se iz leta v leto krepi. Predstavniki Gidos iz Lendave so obiskali madžarske prijatelje, le-ti so jim v lanskem letu obisk vrnili. V Lendavi so se srečali na športnem področju, govorili pa so tudi o težavah in problemih. Ob koncu srečanja so jim člani Gidos za spomin podarili Bilten lendavske občine. Letos bodo ta srečanja še poglobili na drugih področjih. J. Žerdin

GRADIŠČE V SLOV. GORICAH

Prvo šahovsko društvo

V Gradišču v Slovenskih goricah so takoj po ustanovitvi prvega šahovskega društva v lenarški občini začeli z aktivnim delom. V društvu imajo že 20 članov, ki so predvsem iz Gradišča in Lenarta. Pred kratkim so se dogovorili o krajšem delovnem programu, razpravljali pa so tudi o pravilih društva, ki ki jih bodo sprejeli na občnem zboru. V programu dela so predvsem tedenske šahovske vaje.

Predsednik društva dr. Marjan Kancler, ki je bil med glavnimi pobudniki za ustanovitev društva, si prizadeva, da bi bilo vanj vključenih več mlajših šahistov, za katere bodo pripravili tudi krajša predavanja o šahovskih pravilih in različnih sistemih šahovskega tekmovanja. J. Lorber

GORNJA RADGONA

OBISK NA ISTI RAVNI

V preteklem letu so v Kanu Gornja Radgona, ki deluje v okviru DPD Svoboda Radgona, predvajali 156 filmov, od tega le petnajst domačih. Vseh kino predstav je bilo 336, katere si je ogledalo 25.713 obiskovalcev. Upravitelj kina ugotavlja, da je obisk z ozirom na število gledalcev ostal na enaki ravni kot leto prej, čeprav tudi v preteklem letu ni bilo Tedna domačega filma, ki so ga v preteklih letih že organizirali. Ta je odpadel zaradi pomanjkanja sredstev.

Radgonski kino oskrbuje s filmi tudi kino, ki deluje v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih. Tod si je 53 predvajanih filmov ogledalo 4.087 gledalcev. Ob začetku obratovanja je omenjeni kino deloval le za goste zdravilišča, dočim si sedaj lahko predstave ogledajo tudi krajani Radenec, kar je za ta kraj velika pridobitev. Ludvik KRAMBERGER

ŽIBERCI

GASILCI SE USPOSABLJAJO

Žiberci so eden tistih krajev v Apaški dolini, kjer se odvija glavno gibalo družbenega življenja skozi gasilske vrste. Veliko skrb posvečajo tudi pri izobraževanju gasilcev. Ker je zimski čas najprimernejši za tovrstno izobraževanje, te dni poteka pri gasilskem društvu tečaj za pridobivanje znanja iz gasilskih veščin, kakor tudi iz področja požarne varnosti. Kot nam je povedal tajnik društva Jože Stelcer, tečaj obiskuje 20 članov društva, kar je za ta mali kraj kar veliko. L. K.

CENTER ZA SOCIALNO DELO MURSKA SOBOTA

Objavlja prosta dela in naloge

PSIHOLOGA

Pogoji:

- diplomirani psiholog
- dve leti delovnih izkušenj
- dva meseca preizkusnega dela na ostalih delovnih mestih Centra
- nastop dela 1. 4. 1982.

Prijave sprejema 15 dni od dneva objave CENTER ZA SOCIALNO DELO MURSKA SOBOTA, Alija Kardoša 2.

POMURSKA ZALOŽBA opozarja na knjižne novosti

DOMAČI AVTORJI

Evald Flisar: **Južno od severa**, potopis
Branko Šomen: **Panonsko morje**, roman
Lainšček — Perger — Vincetič: **Kot slutnja radovedno**, pesniška zbirka

PREVODI

G. M. Gilbert: **Nürnberški dnevnik**, roman
Mercé Rodoreda: **Demantni trg**, roman
Alvin Bennett: **Bog kamnosek**, roman

V KRATKEM IZIDE

Joan in Clay Blair: **Zbogom, reka Kwai**, roman
D. H. Lawrence: **Beli pav**, roman
Kurt Vonnegut: **Jetniški tič**, roman
Ron Kovic: **Generacija nasilja**, roman
Sandra Parette: **Odmev tvojega glasu**, roman
Victoria Holt: **Hiša ob močvirju**, roman

Posebej opozarjamo na znanstveno delo Ivana Zelka Topografija Prekmurja do leta 1500

servis

MARIBORSKE LIVARNE

ZA RADIATORJE
aklimat®

TEL. (062) 20-680

IN SANITARNE ARMATURE
armal®

v Mariboru na Koroški 7 ponuja:
— rezervne dele,
— daje nasvete o vgradnji
in vzdrževanju.

OSUMLJENCA ZA ZAPAH

V zadnjih dveh mesecih je bilo na območju Pomurja več vlomov, ki so občane upravičeno vznemirili. Iskanje storilca je bilo sicer naporno, saj je z vplomi v eni noči na več različnih krajih hotel zakriti sledi, vendar so nepridiprava naposled prijeli. Aretacija je pokazala, da gre za povratnika, torej storilca, ki mu tokratne »operacije« niso bile prve. V preiskovalnem zaporu je 33-letni Stanislav Mrzaj iz Koprivnice na Hrvaškem. Mladenec je namreč tudi na območju hrvaških občin vladal.

Pa pogledajmo, kje vse po Pomurju je stikal! Od 7. decembra do 11. decembra 1981 je vlomil v prostore osnovne šole in vrta v Križevcih pri Ljutomeru, v osnovno šolo in bencinski servis v Beltincih, v osnovno šolo in vzgojno-varstveni zavod v Lendavi, na-

zadnje pa še v prostore TZO Črenšovci, v tamkajšnje trgovino s tekstilnim blagom in v ekspozituro Ljubljanske banke v Črenšovcih. Osumljeni Mrzaj je, kot vse kaže, iskal denar. Ker je v glavnem naletel na prazne mize, je bil »izkupiček« bolj slab, večja je škoda, ki jo je povzročil na objektih, ko jih je s silo odpiral. Mrzaj je v preiskovalnem zaporu v Varaždinu.

Na temelju odredbe preiskovalnega sodnika v Murski Soboti pa se nahaja v preiskovalnem zaporu tudi 21-letni Janez Peterko iz Bakovca. Osumljen je kaznivega dejanja prisvojitve tujega premoženja in vlomov. Tako naj bi ponoči 18. januarja 1982 v Mariboru protipravno vzel osebni avto Jožeta Korošca in še isto noč vlomil v bencinski servis v Križevcih pri Ljutomeru, nato pa še v samopostrežno trgovino v Bakovcih. Očitajo mu

tudi vlom v tovorni avto in v stanovanje Herte Weingerl v Murski Soboti. Povsod naj bi stikal po denarju in tehničnih predmetih.

Sedaj pa pogledajmo stanje v prometu! Kaže, da so nekateri vozniki motornih vozil ne prilagodljivi na spremembe voznih pogojev. Na upravi za notranje zadeve namreč ugotavljajo, da je prometnih nesreč v času slabih voznih pogojev, ki trajajo dalj časa, manj. Po drugi strani pa število nesreč naraste, ko je nekaj časa lepo vreme, naenkrat pa se poslabša, torej pade sneg ali pa je poledica. Tedaj število nesreč naglo poraste. Izteka joča se zima, z njo pa različni vozniki pogoji, lahko še marsikoga zepeljejo v svoje štrane. Pazljivost je torej še naprej potrebna in seveda prilagoditev vožnje stanju cestišča.

Da zapisana trditev drži, dokazujejo tudi nesreče, ki jih

bomo opisali zdaj. 27. januarja ob 17.00 se je zgodila na regionalni cesti izven Gederovec prometna nesreča. Tedaj se je voznica osebnega avta Jelka Šoštaric iz Murske Sobotice peljala proti Gederovcem. Na spolzki in zasneženem cestišču je avto zaneslo v jarek, nastala je gmotna škoda za 20 tisočakov, voznica in njena sopotnica Cecilija Šoštaric pa sta se lažje poškodovali.

28. januarja se je pripetila prometna nesreča na Plitviškem vrhu. Kot vzrok zanjo omenjajo neprimerno hitrost na zasneženem vozišču. Michael Krečembaher iz Selnice ob Dravi se je peljal s tovornim avtom po magistralni cesti Gornja Radgona-Lenart. V levem blagem ovinku se mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Viljem Kovač od Grada. Zaradi težke vozne ceste in nje neustrezne hitrosti je osebni avto zaneslo v tovorni avto, od katerega se je odbil in obtičal v jarku. Iz vozila sta padla Kovač in sopotnik Andrej Zrim z Doliča in se hudo poškodovala. Materialna škoda na vozilih znaša 60 tisočakov.

Tudi prometni nesreči iste dne ob 8.15 uri je botrovala neustrezna hitrost na slabem cestišču. Na regionalni cesti izven Radomerja je namreč voznik osebnega avta Milan Hergula iz Mihovca med božjo iz Ormoža proti Ljutomeru zapeljal s ceste v grmovje in se z vozilom večkrat prevrnil. Avto je skoraj popolnoma uničen, sicer pa je škoda za 90 tisoč dinarjev.

30. januarja ob 14.00 se je Miroslav Janžekovič iz Moravca pri Bučkovcih peljal iz Ljutomera proti Bučkovcem. Med vožnjo je spregledal v levem ovinku stoječi osebni avto, ki ga je tam zaustavil Karel Pušnik iz Ptuja. Janžekovič se je z osebnim avtom zaletel v Pušnikovo vozilo in tako povzročil za 80 tisočakov škodo.

Pa še vest iz Rakičana. 31. januarja ob 16.45 uri se je Alojz Tratnjek iz Rankovca peljal z osebnim avtom iz Rakičana proti letališču. Tam ni uspel izpeljati desnega ovinka in je trčil v zgradbo. V nesreči se je hudo poškodoval sopotnik Franc Toplak iz Rankovca. Škode je za 10 tisoč dinarjev.

S. S.

SD tudi v G. Petrovcih

Prejšnji teden so na pobudo krajanov Gornjih Petrovcev ustanovili strelsko društvo »Tromejnik«. V vasi je zadnja leta bilo veliko zanimanje za ustanovitev tega društva, predvsem med mladino, kajti na OS deluje strelski krožek. Na ustanovnem zboru so izvolili vodstvo in izdelali program delovanja za leto 1982. Za predsednika je bil izvoljen Milan Horvat, društvo pa že šteje 49 članov, od tega je kar 15 žensk.

Za začetek bodo streljali z zračno in malokalibersko puško. Za treninge z zračno puško so jim na razpolago prostori OS, za streljanje z malokalibersko puško pa imajo v načrtu z lastnimi močmi preurediti prostor v bližini gozda. Začeli so se dogovarjati tudi za izgradnjo sodobnega strelišča, katero bi gradili ob pomoči krajanov. V svoje vrste nameravajo vključiti tudi pionirsko ekipo in to učence OS, kateri delujejo v strelskem krožku.

V tem letu nameravajo izvesti eno tekmovanje, na katero bodo povabili okoliške strelske družine in vse občane, da bodo lahko streljali z zračno puško. Udeležili pa se bodo tudi vseh strelskih tekmovanj v občini.

S. Abraham

poroke

MATIČNI URAD LJUTOMER — Josip Sedmak, vodovodni inštalater, Banfi 191, in Tatjana Županec, trgovska pomočnica, Globoka 43/a; Srečko Babič, študent, Mota 8, in Tatjana Lajovic, medicinska sestra, Mota 63; Alojz Slavič, mesarski pomočnik, Križevci pri Ljutomeru 56/E, in Irena Slokan, kuharica, Križevci pri Ljutomeru 56/E; Anton Holc, trgovec, Kuršinci 4, in Marija Černjavič, gospodinja, Kuršinci 4; Anton Kšela, strojni ključavničar, Berkovci 19, in Anica Ranca, trgovska pomočnica, Spodnji Kamenščak 65; Ivan Pušenjak, kmetovalec, Spodnji Kamenščak 33, in Angela Feuš, trgovska pomočnica, Spodnji Kamenščak 68; Miroslav Nežič, kuhar, Lukavci 8, in Dragica Skuhala, natakara, Bunčani 9; Milan Govedič, trgovski delavec, Mekotnjak 36/A, in Nevenka Kosi, gimnazijska maturantka, Stara cesta 45; Miroslav Rauter, študent, Cezanjenci 36, in Danica Abunar, študentka, Čemošnjice pri Stopičah 12; Andrej Pučko, kmetijski tehnik, Maribor, in Jelislava Makovec, medicinska sestra, Ljutomer, Zacherlova 6; Andrej Bohinec, strojni ključavničar, Cven 28, in Zdenka Rajh, absolventka PA, Pristava 9; Martin Žabot, kmetovalec, Veščica 7, in Lučka Zanjekovič, šivilja, Razkrižje 27; Aleksander Rozman, strojni ključavničar, Titovo Velenje, in Majda Cmagar, krojaška delavka, Presika 23; Dušan Zadravec, strojni ključavničar, Plešivica 34, in Metka Golob, administratorka, Podgradje n. h.; Stanislav Lihtenvalner, strojni delovodja, Illovi 15, in Cecilija Golob, krojaška delavka, Nunska graba 20; Tomislav Črnjavič, taracer, Desnjak 15, in Zdenka Gasparič, administratorka, Kokorič 16; Bojan Plohl, miličnik, Veržej 90, in Hilda Hladnjak, administrativni tehnik, Veržej 30; Milan Rudolf, avtoelektrikar, Radoslavci 27, in Avgustina Kšela, krojačica, Godemarci 3; Janez Špringer, farmacevt, Trate, in Ivka Marsič, administratorka, Trate pri Gornji Radgoni; Boro Savič, mizar, Mota 61, in Veronika Vuk, delavka, Mota 61.

ČESTITAMO!

prispevki za kirurgijo

ZA IZGRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI:

MURA TOZD Ženska oblačila — sodelavke 315. brigade (namesto venca na grob pok. očeta Gerič Matilde, Hotiza 124 a) — din 1.500,00; AOP „MURA“ M. Sobota (namesto venca, materi Sadi Jožeta iz Krupivnika) — din 500,00; Družina Bencik iz Seberorec, družini Kerčmar in Šiplič iz M. Sobotice (namesto venca na grob sorodnice Kukoja Gizele iz Krnec) — din 1.000,00; Gasilsko društvo Adrijanci (namesto venca za preminule tovariše ob priliki 50. obletnice) — din 2.000,00; Skupne službe SIS občine M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta naše bivše sodelavke Džuban Štefke iz Gederovca) — din 500,00; Tanacek Herman, M. Sobota, Cvetkova — (namesto venca pok. Hujs Jožetu) — din 600,00; Možir Katarina, Tolmin (namesto venca na grob pok. Kuhar Terezije iz Markišavca) — din 500,00; OOS Vzgojnovarstveni zavod Murska Sobota (namesto venca za pok. očeta Kouter Marjete) — din 500,00; OOS Vzgojnovarstveni zavod M. Sobota (namesto venca za pok. očeta Dietner Angele) — din 500,00; Luk — Nečak, Murska Sobota, Ciril Metodova 3 (namesto cvetja na grob Rehn Pavle, Ciril Metodova 24, M. Sobota) — din 300,00; Sodelavci tov. Beznec Marjane (namesto venca na grob pok. očeta) — din 1.900,00; Delavci Ginekološko-porodniškega oddelka Splošne bolnišnice Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Apatič Andreja iz Šoštanja) — din 1.000,00; Organizacija Rdečega križa Rakičan (namesto venca na grob pok. Gyerek Kolomana, Rakičan) — din 1.000,00; Družine Pintaričevih iz Ljubljane, Ravničevih iz Murske Sobotice in Jesenic (namesto venca na grob pok. ing. Ficko Stefana iz Murske Sobotice) — din 5.000,00; Družina Perhavec iz M. Sobotice (namesto venca na grob pok. dipl. ing. arh. Stefana Ficka) — din 1.000,00;

Darovalcem se zahvalujemo.

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

objavlja prosta sezonska dela

in naloge za določen čas v počitniških domovih UMAG, SAVUDRIJA in DEBELI RTIČ:

- 1. VODJA KUHINJE** — vodi delo v kuhinji, kuha in skrbi za kvaliteto hrane ter sodeluje pri pripravi jedilnikov
- 2. SKLADIŠČNIKA ŽIVIL** — vodi skladišče živil
- 3. SKLADIŠČNIKA INVENTARJA** — vodi skladišče inventarja
- 4. EKONOMA — ŠOFERJA** — skrbi za nabavo živil, pijač in pomaga pri drugih delih
- 5. FINANČNEGA MANIPULANTA — RECEPTORJA** — vodi evidenco o izdanih blokih za prehrano, sodeluje z vodstvom glede zasedenosti kapacitet, vodi pomožno blagajno
- 6. KUHINJSKE POMOČNICE** — pomaga pri pripravi, kuhanju, delitvi hrane in pomivanju posode
- 7. TOČAJKE** — prodaja pijačo in vodi obračun opravljenega prometa
- 8. SERVIRKE** — servira hrano gostom in pomaga pri pripravi hrane v kuhinji
- 9. PERICE** — pere in lika perilo
- 10. DELAVCA — VZDRŽEVALCA** — opravlja razna vzdrževalna dela
- 11. SNAŽILKE** — pospravlja in čisti skupne prostore, sanitarije ter pomaga pri drugih pomožnih delih

Poleg splošnih pogojev, ki jih morajo kandidati izpolnjevati po zakonu o delovnih razmerjih se zahteva, da izpolnjujejo še pogoje 84. člena zakona o notranjih zadevah (da niso v kazenskem postopku, da niso bili obsojeni za kakršnokoli kaznivno dejanje iz nečastnih nagibov).

Pisne ponudbe z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh od objave republiškega sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije, upravi za organizacijo in kadre, Ljubljana, Kidričeva 2, telefon št. 327-290.

DELOZA Zagorje ob Savi TOZD Konfekcija Velika Polana

RAZPISUJE

po sklepu delavskega sveta TOZD in v skladu s statutom, dela in naloge

VODJE TOZD KONFEKCIJE VELIKA POLANA

POGOJI:

1. dokončana visoka ali višja strokovna izobrazba tekstilne, konfekcijske, ekonomske ali druge ustrezne smeri ter najmanj pet let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših del in nalog;
2. pasivno znanje enega tujega jezika;
3. moralno-politične kvalifikacije;
4. organizacijske in vodstvene sposobnosti;
5. predložitev referenc o svoji dotedanji dejavnosti.

Na razpisana dela in naloge se imenuje kandidata za dobo 4 let.

Pismene vloge z dokazili se pošljejo v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: DELOZA — TOZD Konfekcija Velika Polana, Velika Polana 106, z navedbo: razpisna komisija za imenovanje vodje TOZD.

O izidu imenovanja bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa.

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

Alkoholizem in združeno delo

II. del

Vrsto možnosti, ki jih ima delovna organizacija, da prisili alkoholika na zdravljenje, smo povzeli po knjigi dr. Janeza Ruglja Alkoholizem in združeno delo in knjigi Alkoholno omamljen I. Jožeta Ramovša. O drugi razpoložljivi literaturi o alkoholizmu pa boste lahko prebrali v enem od naših prispevkov.

Alkoholik bo prej ali slej začel kršiti svoje delovne obveznosti. V začetku bodo to le manjše nerodnosti in zamujanje v službo, kmalu pa bo napravil tudi večje napake ter povzročil škodo. Zakon o združenem delu in vsi samoupravni akti, ki izhajajo iz njega, nam jasno določajo kaj so hude kršitve delovnih obveznosti ter zanje predvidevajo tudi prenehanje delovnega razmerja. Med hujše kršitve delovnih obveznosti sodi prihajanje na delo v vinjenem stanju, uživanje alkohola med delom, neopravičen izostanek z dela najmanj 5 delovnih dni v obdobju treh mesecev, povzročanje nerada in še bi lahko naštevali. Dobro vemo, da alkoholiki počno navedene kršitve skoraj vsakodnevno. Kako naj torej ukrepamo?

Najprej se skušamo z delavcem — alkoholikom, ko bo trezen, pogovoriti o njegovi boleznii in mu predlagati zdravljenje. Če to ne zaleže, začnemo sistematično beležiti njegove napake in kršitve delovnih obveznosti (kdaj, kje, kako) in proti njemu uvedemo disciplinski postopek. Na obravnavi pred komisijo mu ponudimo na izbiro kazen (t. j. prenehanje

delovnega razmerja) ali zdravljenje. Če se bo uspešno zdravil, ga delovna organizacija sprejme nazaj. Če ima alkoholik družino, ki mu je (še) pripravljena pomagati, se bo verjetno odločil za zdravljenje.

Pri zdravljenju mora razen družine sodelovati tudi delovna organizacija in zdravljencu omogočiti, da se čimprej znova vključi v delovno okolje. S potekom zdravljenja morajo biti sodelavci alkoholika dobro seznanjeni in mu pri zdravljenju pomagati. Pomembno vlogo ima socialna služba delovne organizacije, predvsem pri povezavi z alkoholikovo družino in pri rehabilitaciji po zdravljenju.

Alkoholizem v delovni organizaciji je predvsem vprašanje reda in delovne discipline, pa tudi humanih socialističnih samoupravnih odnosov v njej, poudarja dr. Rugelj. Pri razvoju teh odnosov imajo odločilno besedo družbenopolitične organizacije in vodstveni delavci. Dr. Rugelj celo predlaga, naj bi razpisi za direktorje vsebovali kot pogoj — razčiščen odnos do alkoholizma.

Preberimo še, kaj o tem problemu misli uspešno zdravljeni alkoholik ti leta po zdravljenju: „Približno pred petimi leti sem pod vplivom alkohola začel delati površno, izostajal sem z dela, prihajal na delo pijan in kljuboval predpostavljanim, vendar sem bil prepričan, da je vse, kar delam, v redu in da ne delam nobenih napak. Zgodilo se je, da sem namesto na delovnem mestu dan preživel v gostilni. Pijan sem

se pozno ponoči vrnil domov, tudi drugi dan nisem bil sposoben za delo. Mučila me je mora. Vedel sem, da za svoje dejanje nimam opravičila, da so sodelavci delali namesto mene. Bilo me je sram in strah hkrati. Počutil sem se ničvrednega in ko sem si nabral dovolj poguma (seveda s pomočjo alkohola), sem prišel na delo z lažnimi opravičili in izgovori. Ker je delovodja opazil, da so se moji izhodi v mesto končali s pijanostjo, nisem dobil več dovoljenja. Beg čez ograjo je bil nezanesljiv, zato sem začel alkohol prinašati na delo. V vinjenem stanju nisem mogel dobro delati, oviral sem tudi tiste, ki bi radi delali. Na ta način je padla storilnost posameznika pa tudi cele delovne organizacije.

Ko sem se vrnil z zdravljenja, sem analiziral svoj nekdanji odnos do OZD v kateri delam in ugotovil, koliko več koristi bi imelo združeno delo od mene, če bi bil trezen. Takrat sem se odločil, da si bom z vestnim delom, tovariškimi odnosi in vsestransko aktivnostjo skušal ponovno pridobiti zaupanje sodelavcev in predpostavljanih. Sem na dobri poti, da mi bo to uspelo, zato delam z veseljem, počutim se sproščeno, dvignil sem produktivnost in izboljšal kvaliteto svojega dela.

Nikoli več ne želim nazaj v alkoholizem in živeti na račun drugih. Ostati hočem trezen, pošten in ustvarjalen.

V sodelovanju z zdravljencem K. Š. pripravila dr. Zdenka Čebašek Travnik.

Zbor delovne skupnosti
TOZD OŠ Edvard Kardelj
Kobilje

razpisuje

prosta dela in naloge
učitelja slovenskega in
nemškega jezika.

Pogoj: PRU

Dela in naloge so razpisana
za določen čas od 15/3—
30/6-1982 (nadomeščanje
delavke, ki bo na porod-
niškem dopustu).

Rok za prijavo je 15 dni po
objavi razpisa.

Stanovanje je zagotovljeno

vaš tednik

VESTNIK

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AVTORADGONA
GORNJA RADGONA

Proizvodno transportno podjetje AVTORADGONA n. sol. o.,
Gornja Radgona, TOZD Avtotrgovina-servisi, Ljutomerska 26,
objavlja naslednja prosta dela in naloge:

— 5 AVTOMEHANIČNIKOV III

Pogoji: končana poklicna šola za avtomehanika in eno leto
delovnih izkušenj

— 2 KLEPARJEV III

Pogoji: končana poklicna šola za avtokleparja in eno leto de-
lovnih izkušenj

Za objavljena prosta dela in naloge združujemo delo za ne-
določen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Kandidate
vabimo, da pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjega
dela in z dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne
organizacije v 15 dneh od dneva objave.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v
30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

PRODAJA NA DEBELO
PRODAJA NA DROBNO
IZVOZ IN UVOZ
ZASTOPANJE TUJIH FIRM
INŽENIRING
KOOPERACIJE
SERVISNE STORITVE

Prodajna mesta JEKLO-
TEHNE v Pomurju: MUR-
SKA SOBOTA — KRIŽEV-
CI V PREKMURJU —
LENDAVA

Pomurski zdravstveni center M. Sobota, TOZD
Zdravstveni dom G. Radgona ponovno

RAZPISUJE

dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

direktorja temeljne organizacije združenega dela

Kandidat za razpisana dela oz. naloge mora poleg sploš-
nih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še nasled-
nje:

- da ima visoko izobrazbo medicinske, ekonomske, prav-
ne ali politološke smeri
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj in organizacij-
ske sposobnosti
- da se zavzema za samoupravljanje
- da je moralno in politično neoporečen.

Dela in naloge se razpisujejo za štiri leta.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnje-
vanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski
zdravstveni center M. Sobota, TOZD Zdravstveni dom
G. Radgona, 69250 G. Radgona — za razpisno komisijo.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v
30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

KRIŽEVSKA OPEKARNA
KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

BORECI 36 69242 KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

Razpisna komisija delavskega sveta delovne organizacije Križevske opekarne
Boreci p. o., Križevci pri Ljutomeru

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

RAČUNOVODJA

(reelekcija)

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na vodil-
nih delovnih mestih, ali
- srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na
vodilnih delovnih mestih,
- da je moralnopolitično neoporečen in družbeno aktiven,
- da ni v postopku zaradi gospodarskega prestopka in da nima sodne prepovedi za
opravljanje svojega dela.

Mandat za razpisana dela in naloge traja 4 leta. Osební dohodek po pravilniku o delitvi
sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh
po objavi razpisa na naslov: KRIŽEVSKA OPEKARNA BORECI p. o., KRIŽEVCI PRI
LJUTOMERU — „za razpisno komisijo“.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po končanem razpisnem roku.

Po sklepu Sveta delovne
organizacije Invalidske delav-
nice „Solidarnost“ v usta-
navljanju v Murski Soboti,
Titova 5

razpisujemo

dela in naloge

vodje komercialne službe DO

Kandidat mora izpolnjevati
poleg pogojev po ZZZ še na-
slednje:

- da ima končano višjo šolo
komercialne smeri;
- da ima sposobnosti orga-
nizirati in voditi delo komer-
cialne;
- da ima primeren odnos
do delavcev v ZD in do
samoupravljanja;

Kandidat bo imenovan za
dobo 4 let. Stanovanj ni.

Prošnje z dokazili poslati v
15 dneh od razpisa. Nepo-
polne prošnje ne bodo
obravnavane.

Kandidati bodo o izboru se-
znanjeni v 10 dneh po pre-
teku roka za prijavo.

INA - NAFTA LENDAVA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB.

INA NAFTA LENDAVA

razpisuje javno licitacijo

za sledeča osnovna sredstva:

- Rabljeni poltovorni avtomobil TAM-2000
izklicna cena 15.000.— din
- Rabljena cisterna 10.000 l
- Rabljeni kombi IMV-1600
izklicna cena 5.000.— din

Licitacija bo v četrtek 18. 2. 1982, ob 10.00 uri pri Trimlin-
skem skladišču v Petišovcih.

Možnost udeležbe na licitaciji imajo pravne in fizične
osebe.

Kandidati morajo pred licitacijo položiti 500,00 din kavicje.

CENEJE
DO
ZNANJA!

DE
DELAJSKA ENOTNOST

PAKETNI NAKUP
20% POPUST
OBROČNO ODPLAČEVANJE

Prvi paket:

Več avtorjev: AKTUALNI
PROBLEMI MARKSIZMA 310,— din
A. Bibič: INTERESI IN
POLITIKA 550,— din
P. Alatri: ORIS ZGODOVINE
MODERNE POLITIČNE MISLI
420,— din
B. Kavčič—L. Svetlik:
POGLAVJA IZ SOCIOLOGIJE
DELA 360,— din
V. Sruk: FROMMOVA
HUMANISTIČNA VIZIJA 290,— din
1.930,— din
— 20 % popust — 386,— din
1.544,— din
(v 5 obrokih; 1 obrok 308,— din)

Drugi paket:

A. Kranjc: IZOBRAŽEVANJE
NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA
220,— din
S. Beždanov: ZDRUŽENO DELO
IN IZOBRAŽEVANJE 190,— din
A. Kranjc: METODE
IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH
260,— din
E. Rojc: IZOBRAŽEVANJE ZA
DELO IN SAMOUPRAVLJANJE
360,— din
1.030,— din
— 20 % popust — 206,— din
824,— din
(v 3 obrokih; 1 obrok 274,— din)

Tretji paket:

Več avtorjev: INVENTIVNA
DEJAVNOST V ZDRUŽENEM
DELU 150,— din
G. Devetak: TEHNIČNE
INOVAČIJE 550,— din
L. Sočan: POT V GOSPO-
DARSKO RAZVITOST 360,— din
M. Bunc: MARKETING V
ZDRUŽENEM DELU 390,— din
C. Mlakar: EKONOMSKI
PROBLEMI NAŠE GRADITVE
SOCIALIZMA 250,— din
1.700,— din
— 20 % popust — 340,— din
1.360,— din
(v 5 obrokih; 1 obrok 272,— din)

Četrti paket:

S. Ilič: PSIHOSOCIOLOŠKI
ASPEKT INFORMIRANJA V
ZDRUŽENEM DELU 250,— din
F. Džinič: KOMUNIKOLOGIJA
1868—1980 700,— din
dr. V. Štambuk:
KIBERNETIKA 250,— din
M. Gorjup: SAMOUPRAVNO
NOVINARSTVO 140,— din
L. Šetinc: TEMELJI SAMO-
UPRAVNEGA SISTEMA
INFORMIRANJA 190,— din
1.150,— din
— 20 % popust — 230,— din
920,— din
(v 3 obrokih; 1 obrok 306,— din)

Peti paket:

Več avtorjev: KRONOLOGIJA
NAPREDNEGA DELAVSKEGA
GIBANJA NA SLOVENSKEM
1868—1980 700,— din
P. Alatri: ORIS ZGODOVINE
MODERNE POLITIČNE MISLI
420,— din
dr. M. Stiplošek: RAZMAH
STROKOVNEGA SINDIKALNEGA
GIBANJA NA SLOVENSKEM
1918—1922 650,— din
V. Tomšič: ŽENSKA V RAZVOJU
SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE
JUGOSLAVIJE 240,— din
2.010,— din
— 20 % popust — 402,— din
1.608,— din
(v 5 obrokih; 1 obrok 321,— din)

Šesti paket:

M. Kerševan: RAZREDNA ANALIZA
IN MARKSISTIČNA DRUŽBENA
TEORIJA 300,— din
C. Ribičič: IZVRŠNI SVET V
DELEGATSKEM SKUPŠČINSKEM
SISTEMU JUGOSLAVIJE 300,— din
dr. B. Kavčič—V. Antončič:
SAMOUPRAVNA UREJENOST IN
GOSPODARSKA USPEŠNOST
DELOVNIH ORGANIZACIJ
250,— din
850,— din
— 20 % popust — 170,— din
680,— din
(v 3 obrokih; 1 obrok 226,— din)

Z vplačilom 1. obroka na žiro račun št.: 50100-603-41502 DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalma-
tinova 4 in navedbo željenega paketa vam pošljemo naročen(e) paket(e) in ustrezno dokumentacijo za
obročno odplačevanje.

Podrobnejše informacije zahtevajte na naslov DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4
(telefon 320-403), Knjigarna DE (telefon 317-870) in po vseh knjigarnah v Sloveniji.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XVI

Murska Sobota, dne 4. februarja 1982

št.: 4

36. Resolucija o izvajanju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1981—1985 v letu 1982
37. Popravek odloka o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za leto 1982

36

Na podlagi 156. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu Slovenije ter 265. členu Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti dne 28. 12. 1981 ter družbenopolitični zbor dne 28. 12. 1981 sprejela

RESOLUCIJO

o izvajanju družbenega plana občine za obdobje 1981—85 v letu 1982

I. TEŽIŠČE POLITIKE DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA OBČINE V LETU 1982

Upoštevač dogovor o temeljih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985, dogovorjene cilje skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja občine, sprejete v družbenem planu občine za obdobje 1981—1985 ter ključne probleme razvoja v letu 1981, bo težišče politike družbenoekonomskega razvoja občine v letu 1982 usmerjeno na:

1. nadalnje uveljavljanje socialističnega samoupravljanja kot bistvena predpostavka za uresničitev ciljev in nalog razvojne politike in zlasti ekonomske stabilizacije, kar zahteva:

- uveljavljanje ustavne vloge delavcev na vseh področjih družbenega življenja ter krepitev delegatskih odnosov;
- uveljavljanje dohodkovnih odnosov v procesu družbene reprodukcije na osnovi medsebojne soodvisnosti in povezanosti gospodarskih in družbenih dejavnosti;
- dosledno izvajanje sistema samoupravnega družbenega planiranja.

2. Dosledno uresničevanje zastavljene politike ekonomske stabilizacije, kar zahteva:

- večji obseg proizvodnje na podlagi večje produktivnosti dela ter uveljavljanju drugih kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, kot so: produktivno zaposlovanje; večje varčevanje; boljše in učinkovitejše izkoriščanje delovnega časa; racionalnejša izraba razpoložljivih zmogljivosti in drugih proizvodnih dejavnikov; večje angažiranje znanstvenih potencialov, itd.

- krepitev sposobnosti gospodarstva za večje vključevanje v izvoz, da bi s tem prispevali k izboljševanju razmerja med izvozom in uvozom v republiko in državi, ter k možnostim večje oskrbe s surovinami iz uvoza,

- obvladovanje vseh oblik porabe v okviru razpoložljivega dohodka ter krepitev materialne osnove družbenega dela,

- združevanje sredstev za reševanje prioritarnih razvojnih nalog na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti.

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA V LETU 1982

Na podlagi gospodarskih gibanj, ki se prenašajo iz leta 1981 v leto 1982 ter nadaljevanju intenzivne aktivnosti za stabilizacijo gospodarstva, ocenjujemo, da bo v letu 1982 možno doseči naslednje materialne okvire razvoja:

	stopnja rasti v %
družbeni proizvod (združeno delo)	
— nominalno	23
— realno	3
industrijska proizvodnja	4
kmetijska proizvodnja	4
zaposlenost v zd. izjemnem delu	3
produktivnost v industriji	1
izvoz — realno	13
masa sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu v OZD gospodarstva in negospodarstva (nominalno)	21
masa sredstev za OD v delovnih skupnostih, bank, DPO, DPS, SIS, itd.	19
realni osebni dohodki na zaposlenega	0
povprečni osebni dohodki na zaposlenega (nominalno)	18
sredstva za skupne družbene potrebe (% zaostajanja glede na rast dohodka — brez skupnosti pokojninskega zavarovanja)	— 9

rast skupne porabe za SIS družbenih dejavnosti

17,3

sredstva za splošne družbene potrebe

— 10

(% zaostajanja glede na rast dohodka)

rast splošne porabe (občinskega proračuna)

16,6

življenjski stroški

18

Gospodarska rast občine v letu 1982 ne bo bistveno odstopala od načrtovane za celotno republiko. S ciljem doseganja dinamične gospodarske rasti se mora ustrezno sanirati poslovanje INA Naftne Lendava ter povečati izvoz gospodarstva občine. Možnosti za povečanje izvoza v letu

1982 bodo odvisne predvsem od povečanja konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva na tujih trgih. Osnovni nosilec izvozne aktivnosti v občini bo tudi v prihodnjem letu industrija. Z boljše organiziranostjo bo treba povečati tudi izvoz tistega dela gospodarstva, ki ustvarja devizna sredstva za storitvami, to je zlasti gostinstvo in turizem, gradbeništvo in transport. Investicije v osnovna sredstva gospodarstva, ki so bile v preteklem srednjeročnem obdobju osnovno gibalno pospešenega gospodarskega razvoja občine, bodo tudi v letu 1982 pod vplivom splošnih usmeritev glede zmanjšanja investicijske aktivnosti. Investicijska vlaganja bodo usmerjena na dokončanje že začelih objektov, ter izgradnjo tistih projektov, ki ustrezajo razvojnim usmeritvam družbenega plana SR Slovenije ter kriterijem investiranja.

Zaradi stagnacije investicijske aktivnosti v obdobju 1979—1981 bodo tudi v letu 1982 prisotne manjše možnosti zaposlovanja v primerjavi s srednjeročnim obdobjem 1976—1980. Ocenjujemo, da bo v letu 1982 možno na novih delovnih mestih zaposliti okoli 220 delavcev (predvsem na račun novega obrata LEK Ljubljana) ter okoli 120 delavcev kot nadomestne zaposlitve.

Na ta način bi bilo možno zaposliti celoten generacijski priliv. Zaostriti se mora odgovornost organizacij združenega dela glede obveznega zaposlovanja pripravnikov.

Uresničevanje politike zmanjševanja relativne brezposelnosti v občini bo terjalo izvajanje ustreznih ukrepov: v zvezi z zmanjševanjem obsega pogodbenega dela in nadzornega dela, v zvezi s povečevanjem števila zaposlenih v drobnem gospodarstvu, v zvezi z večjim številom zaposlovanja mladih v kmetijstvu ter usklajevanjem izobraževalnega sistema s potrebami gospodarstva.

Vse oblike porabe bodo morale tudi v letu 1982 naraščati počasneje od rasti dohodka. Projekcija za leto 1982 izhaja iz usmeritve, da bo rast sredstev za osebne dohodke rasla v skladu z rastjo dohodka, upoštevajoč novo amortizacijo.

Sredstva za skupne družbene potrebe (brez sredstev za skupnost pokojninsko invalidkega zavarovanja) bodo zaostajala za 9 % za rastjo dohodka, sredstva za splošne družbene potrebe pa bodo zaostajala za 10 % za rastjo dohodka, upoštevajoč spremembe v obračunu amortizacije.

III. NALOGE NA PODROČJU PROIZVODNJE

Temeljna naloga gospodarstva v naslednjem letu bo povečati obseg industrijske proizvodnje in ostalih dejavnosti ob bistveno večji udeležbi produktivnosti dela.

Da bi lahko dosegli večji obseg proizvodnje kot v letu 1981, bodo morali v organizacijah združenega dela pravočasno izpeljati ustrezne aktivnosti glede zagotovitve kontinuirane oskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom.

TOZD bodo zagotovile rast produktivnosti dela zlasti z usmeritvijo na:

- stimulatивnejše oblike delitve sredstev za osebne dohodke;
- izboljšanje koriščenja delovnega časa in večjo delovno disciplino ter produktivnejše zaposlovanje;
- izboljšanje organizacije dela.

Ta merila produktivnosti veljajo tudi za negospodarstvo.

Organizacije združenega dela bodo:

- pripravile programe investiranja v razširitev in izboljšanje proizvodnje v skladu z novimi kriteriji investiranja;
- dopolnile svoje strukture proizvodnje z novimi tehnološko in dohodkovno ter tržno zanimivimi proizvodi, zlasti za potrebe izvoza;
- dosegle večjo spodbudo za organizirano raziskovalno in inovacijsko dejavnost ter jo vključile v svojo razvojno politiko;

V letu 1982 bomo zagotovili, da se bo rast cen iz občinske pristojnosti gibala v mejah dogovorjenih odstotkov rasti cen na ravni republike.

Politike cen bomo izvajali na temelju programa o spremembah cen, ki ga bo sprejela občinska skupnost za cene. Ob tem bomo vsodbujali samoupravno urejanje cen in dosledno uveljavljanje meril in kriterijev za oblikovanje cen po zakonu o cenah.

V primeru odstopanja od sprejete politike cen bo izvršni svet v skladu s svojimi pristojnostmi sprejel potrebne ukrepe neposredne kontrole cen.

Zaradi stabilnosti na področju preskrbe bomo povečali obseg občinskih blagovnih rezerv. V ta namen bomo pristopili k izgradnji potrebnih skladišnih prostorov za potrebe blagovnih rezerv.

VI. SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Temeljne naloge na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo:

- posodabljanje in razvoj teritorialne obrambe, zagotavljanje sodobne oborožitve in opreme s poudarkom na protizračni in protioleptni obrambi, zadostne količine streliva in minsko-eksplozivnih sredstev z ustreznimi skladiščnim prostorom, izvajanje vzgoje in urejanje enot in štabov teritorialne obrambe,

- organiziranje, usposabljanje in opremljanje narodne zaščite v krajevnih skupnostih in OZD kot najširše oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov za opravljanje določenih nalog družbene samozaščite in za vključevanje v splošni ljudski oboroženi odpor,

- organiziranje, opremljanje in usposabljanje enot in štabov civilne zaščite, povečanje števila v civilno zaščito vključenih delovnih ljudi in občanov in krepitev preventivnega delovanja civilne zaščite,

- izpolnjevanje avtonomnega sistema zvez za organe in organizacije družbenopolitičnih skupnosti ter nadaljnji razvoj sistema za opazovanje, obveščanje in alarmiranje, opremljanje in usposabljanje za to potrebnih kadrov,

- opremljanje, oboroževanje in usposabljanje organov in organizacij družbenopolitičnih skupnosti za delovanje v izrednih in vojnih razmerah in

- vzgoja in izobraževanje delovnih ljudi, občanov in izvenšolske mladine za obrambo in zaščito v skladu s potrebami okolja, kjer delujejo in živijo, pridobivanje mladih za vojaške šole in obrambne poklice ter dodatno usposabljanje delavcev, ki delajo na obrambnih in samozaščitnih nalogah v organizacijah in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

VII. SPREMLJANJE URESNIČEVANJA PLANA IN RESOLUCIJE

Za uspešno izvajanje dogovorjene razvojne politike in tekočih nalog so odgovorni vsi dejavniki, od TOZD, samoupravnih interesnih skupnosti, DPO in organov skupščine.

Izvršni svet skupščine občine bo skupščini občine poročal najmanj dvakrat letno o uresničevanju resolucije.

Vse samoupravne organizacije in skupnosti morajo pričeti s preverjanjem svojih srednjeročnih planskih dokumentov zaradi zaostrenih družbeno-ekonomskih razmer. V tem smislu morajo v smislu kontinuiranega planiranja izpeljati postopke spreminjanja svojih planskih dokumentov, v primeru da zoženi materialni okvirji terjajo večje zamike v dinamiki uresničevanja nalog iz planskih dokumentov.

PRILOGA K RESOLUCIJI IZVAJANJE NALOG IZ DOGOVORA O TEMELJNIH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ZA OBDOBJE 1981—85 V LETU 1982

I. GOSPODARSTVO

OZD bodo v letu 1982 svoja investicijska vlaganja usmerila v veliki meri v rekonstrukcijo in modernizacijo in razširitev obstoječih proizvodnih zmogljivosti s čimer bi zagotovilo nemoteno in večjo proizvodnjo, večji dohodek na delavca in kar je zelo pomembno tudi večji izvoz.

DO INA Nafta TOZD Petrokemija bo vložila 0,8 mio din v izgradnjo rezervoarjev za umetna lepila, TOZD Strojne delavnice v opremo 4 mio din. Na novo bodo zaposlili 8 delavcev, vse v TOZD Strojne dejavnosti. V letu 1982 bodo izvozili 141,2 mio din.

Iz sredstev ISNAP-a bo vloženo v meritve na področju Ormoža, Ptuja in Ljutomera 40,8 mio din, v globoko vrtino PG-6 in PG-5 15 mio din, skupaj torej 399,2 mio din.

DO Gorenje Varstroj bo vložila v modernizacijo obstoječih proizvodnih programov 239 mio din, od tega v osnovna sredstva 180 mio din. Obseg investicij po TOZD je sledeče: TOZD TVO 95 mio din, TOZD Montaža 13 mio din, TOZD Varis 84 mio din in TOZD Purlen 47 mio din. S temi naložbami bodo vsi TOZD bistveno povečali obseg proizvodnje. Izvozili bodo proizvodnjo v vrednosti 158 mio din, in opravili investicijska dela v tujini v vrednosti 40 mio din, na novo pa zaposlili 27 delavcev, tako da bo konec prihodnjega leta zaposlenih 1281 delavec. DO Gorenje Varstroj bo sodeloval v investicijo za proizvodnjo dodatnih materialov za varjenje v Črni gori v Plužinah v višini 70 milijonov din, ker je skupna investicija 640 milijonov. Po končani investiciji bo ta tovarna postala TOZD v okviru Gorenje Varstroj.

SGP Konstruktor TOZD Gradbenik bo naložbe v višini 8 mio din vložil v izgradnjo objektov za nove stranske obrate in 6,8 mio din za nakup gradbene opreme.

Povprečno bo v naslednjem letu zaposlenih 446 delavcev, oz. 10 več kot v letu 1981 od tega bo 86 delavcev delalo v tujini.

ABC Pomurka TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava bo v letu 1982 vložila v nakup zemlje (200 ha) in melioracije (419 ha) 111 mio din, za adaptacijo in izgradnjo hlevov za paitanje živine 51,8 mio din (celotna predračunska vrednost je 103,6 mio din), izgradnja prevzemnega mesta za grozdje kot zaključna faza primarne proizvodnje, za nakup kmetijske me-

hanizacije 10 mio din in ureditev šupe in garaž 4 mio din, ter za trajna obratna sredstva 15 mio din. Število zaposlenih bodo povečali za tri delavce.

ABC Pomurka TOZD Predelava mesa bo vložila 0,6 mio din v toplotovodne instalacije. Število zaposlenih bo ostalo nespremenjeno.

SGP Konstruktor TOZD Opekarna Dolga vas, bo vložila 4,6 mio din za nadomestitev dotrajale opreme. Novih zaposlitev ne bo.

Agromerur TOZD Tovarna močnih krmil bo v letu 1982 zaposlila enega delavca, investicij v osnovna sredstva pa 1,2 mio din, proizvodnjo krmil pa bodo povečali za 3500 ton.

Primat TOZD Tovarna skladiščne opreme bo vložila v izgradnjo proizvodnih prostorov v izmeri 1886 kvadratnih metrov do mio din, v nakup strojne opreme pa 23 mio din. Načrtujejo izvoz v višini 18,6 mio din, število zaposlenih pa bodo povečali za 24 delavcev, tako da bo konec leta zaposlenih 470 delavcev.

Delo za TOZD Konfekcija, Velika Polana za naslednje leto ne načrtuje investicij, število zaposlenih bodo povečali za 5 delavcev, proizvodnjo pa za 13.000 kosov. Izvoziti nameravajo proizvodnjo v vrednosti 5 mio din.

Integral TOZD Promet in delavnice bo vložil 12,8 mio din na nakup 2 specialnih prikolic, 2 vozil Raba in 4 kamione. S prevozom v tujino bodo ustvarili 4 mio din, na novo pa bodo zaposlili 13 delavcev.

Integral TOZD Gostinstvo bo v letu 1982 porabil za dokončanje I. in II. faze hotela 65,5 mio din. V letu 1982 bodo zaposlili 8 delavcev, od tujih gostov pa predvidevajo ustvariti dohodek v višini 5 mio din.

GIDSO bo vložil 4,5 mio din za nabavo opreme in servisnih vozil, zaposlili pa bodo 6 novih delavcev.

ELMA TOZD Elektromaterial bo investiral v nadomestitev dotrajane opreme in v obratna sredstva 10,2 mio din, s čimer bodo povečali proizvodnjo za 126 ton. Izvozili bodo proizvodnjo v vrednosti 5 mio din, novih zaposlitev ne bo.

ABC Pomurka TOZD Primarna predelava leš, bo vložila v ureditev skladiščnega prostora v Lendavi v večje rekonstrukcije žage v Mačkovcih in nakup opreme 15 mio din, izvozili bodo za 11,6 mio din. Število zaposlenih ne bodo povečali.

Mercator Univerzal bo v naslednjem letu vložil v izgradnjo prodajnega skladišča v Lendavi 29,6 mio din in marketa v Veliki Polani 16 mio din. Zaposlili bodo dva delavca. Z maloobmejno blagovno menjavo bo izvozil 18,6 mio din blaga in prav toliko tudi uvozil.

Planika TOZD Tovarna obutve, Turnišče bo vložila 17,9 mio din v modernizacijo proizvodne opreme. Proizvodnjo bodo povečali za 25.000 parov. Na konvertibilno tržišče bodo izvozili na 189 mio din obutve. V kolikor ne bo težav pri preskrbi s surovinami bo izvoz v letu 1982 večji. Na novo bodo zaposlili 10 delavcev.

INTES Maribor bo v letu 1982 začel z izgradnjo pekarnice v Lendavi, ker sedanje ne ustreza sanitarno tehničnim predpisom.

CERTUS TOZD Avtobusni promet Murska Sobota bo v zvezi z izgradnjo nove avtobusne postaje v Lendavi realiziral I. fazo, ki predstavlja ureditev peronov in najnujnejših pokritih prostorov, s čimer bi omogočili preselitev sedanjega postajališča iz središča mesta na bolj ustrezno lokacijo.

INDIP bo v naslednjem letu zaposlil 15 delavcev, izdelali pa bodo za 18 tisoč komov več dežnikov. Investicij v letu 1982 ne predvidevajo.

TOKO TOZD drobna galanterija Žižki bo vložila v modernizacijo proizvodnje 2,3 mio din, zaposlili bodo 9 delavcev, izvozili pa bodo proizvode v vrednosti 38 mio din.

ABC Pomurka Kmetijska zadruga, bo vložila 70 mio din v izgradnjo silosov za žito, 7 mio din v adaptacijo skladišč in 1,8 mio din za deponije za peso. Zaposlili bodo 4 delavce, izvozili pa bodo proizvode v vrednosti 13,8 mio din.

II. RAZVOJNE NALOGE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

1. OTROŠKO VARSTVO

Obseg del in nalog s področja otroškega varstva bo v globalu ostal na ravni letošnjega leta. Iz leta 1981 se prenesejo v leto 1982 planirane investicije kot so: ureditev igrišč v Lendavi (Tomšičeva), Dolgi vasi in Veliki Polani. Te investicije pa bodo izvršene samo v primeru, če bodo zagotovljena sredstva za redno dejavnost.

2. OSNOVNO IZOBRAŽEVANJE

Občinska izobraževalna skupnost bo nadajevala s prizadevanji za izboljšanje kvalitete vzgojno-izobraževalnega dela, poglobljanja marksistične idejnosti pouka in zagotavljanje boljših pogojev izobraževanja. Posebni povdarek bo v letu 1982 dan delovni vzgoji otrok in mladine ter aktivnosti pri ustanavljanju šolskih pionirskih zadrug.

Posebne naloge v letu 1982 bodo zastavljene za doseganje naslednjih ciljev:

- izboljšanje delovnih pogojev vzgojno-izobraževalnega procesa,
- dodatno izobraževanje v okviru aktivov na šolah, DO Vzgojno izobraževalnega zavoda Lendava in Zavoda za šolstvo Ljubljana,
- razširitev sodelovanja s pobratenimi šolami v domovini in tujini,
- realizacija narodnostnega programa v šolah z dvojezičnim programom in razvijanja dvojezičnega srednješolskega izobraževanja,
- izgradnja sistema svobodne menjave dela,
- kvaliteten premik v obračunavanje osebnih dohodkov s prehodom na obračunavanje bruto delovne ure,
- poseben povdarek kontroli pouka, da bi zagotovili večjo učinkovitost izobraževalnega procesa,
- štipendiranje pedagoških kadrov za narodnostno mešano področje,
- za realizacijo navedenih ciljev bodo izvedene investicije kot sledi:

— uveljavile stimulatívnejši sistem materialnega in moralnega priznanja za doseženi uspeh na področju razvojnega in inovacijskega dela, zlasti na področju z energijo in surovinami ter izboljšanjem organizacije dela in uvajanja sodobne proizvodnje na bazi večje produktivnosti dela.

Vsi porabniki si bodo morali prizadevati za racionalnejšo porabo vseh vrst energije ter v ta namen izdelovati konkretne programe varčevanja in racionalizacij. V letu 1982 bomo nadaljevali z raziskovanjem nahajališč nafte, plina in premoga na Petišovskem polju z ustanovitvijo posebne DO za te namene.

Na področju izvoza bodo najpomembnejše naloge naslednje:

— Glede na težave, ki se bodo pojavljale z uvozom opreme in repromateriala, bodo se morala OZD, ki pretežno uvažajo, postopoma preusmeriti na domače surovine, oziroma postopoma preusmeriti svoje proizvodne programe.

— OZD bodo okrepile dohodkovno povezovanje in samoupravno sporazumevanje o skupnem ustvarjenem deviznem prihodku ter o skupnem prihodku, z namenom zagotoviti stabilnejše pogoje v oskrbi s surovinami ter s tem kontinuiteto proizvodnje, zlasti namenjene za izvoz ali v nadaljnjo proizvodnjo za izvoz.

— vse OZD, ki že pridobivajo del celotnega prihodka z izvozom blaga ali storitev, si bodo prizadevale, da ta delež še povečajo.

— vse OZD, ki še ne pridobivajo celotnega prihodka z izvozom, bodo proučile možnosti nastopanja na tujih tržiščih, ter v primeru možnosti, pripravile programe ukrepov za zagotavljanje pogojev za izvoz.

Pomemben predpogoj za povečanje industrijske proizvodnje v občini ter s tem pozitivno gospodarsko rast bo uresničitev oziroma izvajanje sanacijskih ukrepov za izboljšanje poslovanja v INA Nafti Lendava. Med ostalim bo zelo pomembno zagotoviti tudi:

— maksimalno izkoriščanje že izgrajenih proizvodnih zmogljivosti;

— definiranje in začetek uvajanja novih — nadomestnih programov pri INA Nafta Lendava,

— ustanovitev nove delovne organizacije za raziskave in vrtanje nafte, plina in premoga.

Na podlagi analize razvojnih možnosti gospodarstva občine ugotavljamo, da je možno z večjim medsebojnim poslovno tehničnim in proizvodnim sodelovanjem nekaterih industrijskih OZD v občini (kot so INA Nafta, Gorenje — Varstroj, Primat, Elma) razviti nekatere nove vrste proizvodnje, ki bi bile skupnega pomena za te OZD. Zato bomo v letu 1982 konkretizirali te možnosti. Pri tem bomo pritegnili in v večji meri izkoristili šolski kovinarski center Lendava ter njihove proizvodne in kadrovske zmogljivosti.

Zaradi določenih motenj v proizvodnji in zastojev, ki se bodo utegnili pojaviti, bodo organizacije združenega dela okrepile medsebojno sodelovanje ter se dogovarjale o začasnem premeščanju presežka delovne sile na področju, kjer so možnosti za povečevanje proizvodnje.

Z namenom čimvečje proizvodnje hrane in zagotovitev večje stopnje samooskrbe bodo temeljne naloge kmetijske proizvodnje naslednje:

— povečanje tržne usmerjenosti kmetijske proizvodnje;

— nadaljevanje modernizacije proizvodnih zmogljivosti v družbenem sektorju in kooperaciji;

— intenzifikacija rastlinske proizvodnje, z boljšim izkoriščanjem mehanizacije in večjo povprečno uporabo gnojil;

— povečanje proizvodnje kvalitetne osnovne hrane zlasti v zasebnem sektorju;

— nadaljevati z usposabljanjem zemljišč za večjo kmetijsko proizvodnjo (melioracije, komasacije);

— nadaljevati z vključevanjem opuščenih kmetijskih zemljišč v proizvodnjo ter oddajanjem kmetijskih zemljišč (zaradi ostarelosti) preko preživalskega varstva;

Izvršni svet se bo v zvezi z izvajanjem nalog na področju kmetijstva zavzemal:

— da bo v začetku leta 1982 zaživel samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu, za katerega bodo sredstva združevali delavci v organizacijah združenega dela ter občinski proračun;

— da se pripravi takšne interventne ukrepe za pospeševanje kmetijstva, ki bodo spodbujali kooperacijsko proizvodnjo v okviru kmetijske zadruge in večanje družbeno organizirane kmetijske proizvodnje;

— da se bodo pravočasno sprejeli setveni plani, ki bodo vsklajeni s cilji družbenega plana in z družbenimi potrebami;

— da se izdela razvrstitev kmetijskih zemljišč v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih in agrokarte;

— da se v okviru živilsko predelovalne industrije na podlagi delitve dela doseže optimalna proizvodnja in s tem ustvarjanje večjega dohodka in povečanje materialne osnove dela.

Ocenjujemo, da se bo kmetijska proizvodnja povečala približno za 4 %, s čimer bo moč uspešneje zadovoljevati domače potrebe, poleg tega pa se uspešneje vključevati v izvoz hrane. Letos smo pšenico posejali na 3460 ha od tega v družbenem sektorju na 580 ha ter v zasebnem sektorju na 2880 ha. Z organizirano akcijo bomo v letu 1982 zagotovili odkup 3060 ton pšenice.

Proizvodnja koruze in sladkorne pese se bo še nadalje povečevala, po eni strani zaradi povečevanja posejanih površin s temu kulturami, po drugi strani pa zaradi intenziviranja proizvodnje. Ocenjujemo, da bomo v letu 1982 pridelali okrog 21.000 ton koruze ter 20.000 ton sladkorne pese. Na področju živinoreje bo prednostna naloga povečanje osnovne črede, s čimer bi si zagotovili stabilnejšo proizvodnjo v naslednjih letih.

Melioracije bomo izvršili na 420 ha. V letu 1982 bosta Kmetijska zadruga Lendava in Kmetijska zemljiška skupnost vodili intenzivnejše aktivnosti glede melioracij v zasebnem sektorju v letu 1982 bodo se

nadaljevale aktivnosti glede komasacije v Pincah, začeli pa bomo tudi z aktivnostmi glede komasacij na drugih območjih, ki so predvidena v družbenem planu.

V letu 1982 bo družbeni sektor odkupil 250 ha zemljišč, s čimer bo povečana družbena kmetijska proizvodnja.

V letu 1982 bo kmetijska zadruga konkretnije pristopila k uveljavljanju nekaterih oblik kooperacijske proizvodnje kot so skupna obdelava kmetijskih zemljišč, strojne skupnosti, proizvodnja v skupnih hlevih, itd.

Težišče gradbene dejavnosti bo spreminjanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjske in druge gradnje v smislu uveljavljanja dohodkovnih odnosov v celotni verigi od nastajanja urbanistične dokumentacije, projektiranja, gradnje in zaključnih del. Gradbeništvo v občini se bo moralo v večji meri povezovati v smislu delitve dela in skupnega nastopanja pri gradnji objektov. Svojo dejavnost mora še v večji meri usmeriti na opravljanje storitev v tujini. V letu 1982 se bo na osnovi stališč Skupščine občine o razvoju gradbeništva nadaljevalo z iskanjem in uvajanjem novih racionalnejših oblik povezovanja gradbeništva.

Na področju cestnega prometa bo težišče na racionalizaciji pretoka blaga in ljudi.

Trgovina na drobno mora skrbeti za nemoteno oskrbo ljudi in občanov z vsemi življenjskimi potrebami.

V letu 1982 se mora povečati aktivnost na področju obmejnega gospodarskega sodelovanja z Madžarsko, zlasti aktivnosti za razvijanje višjih oblik gospodarskega sodelovanja.

Na področju turizma in gostinstva bo treba doseči večjo izkoriščenost izgrajenih zmogljivosti — z usklajeno akcijo vseh dejavnikov, ki lahko vplivajo na razvoj te dejavnosti.

Podpreti in ustvariti moramo pogoje za večji razvoj drobnega gospodarstva tako v družbenem sektorju in v okviru samostojnega osebnega dela, zlasti razvoj deficitarnih dejavnosti ter kooperacijskih odnosov malega gospodarstva z industrijskimi organizacijami.

Prizadevali si bomo, da bomo naloge in ukrepe za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva v občini določili s posebnim družbenim dogovorom, preko katerega bomo zlasti spodbujali:

— zagotavljanje ustreznih lokacij za potrebe drobnega gospodarstva;

— selektivno davčno politiko in ustrezno politiko cen;

— širjenje proizvodne kooperacije enot drobnega gospodarstva z organizacijami združenega dela v občini;

— usmerjanje mladine v izobraževanje za poklice, ki so značilni za drobno gospodarstvo,

— ustanovitev pogodbenih organizacij združenega dela.

Podpreti bo treba akcije za zbiranje in predelavo odpadnih surovin. Ta naloga mora zajeti vse strukture gospodarstva in negospodarskih dejavnosti.

IV. NALOGE NA PODROČJU RAZPOREJANJA DOHODKA

Nujnost krepitev reproduktivne sposobnosti združenega dela kot osnove za nadaljnji razvoj narekuje:

— relativno zmanjševanje stroškov v primerjavi z rastjo celotnega prihodka, ker omogoča hitrejšo rast bruto dohodka. Hitro naraščanje materialnih stroškov v OZD je eden od razlogov za poslabševanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva;

— racionalnejše razporejanje bruto dohodka v gospodarstvu v korist sredstev akumulacije;

— počasnejša rast vseh oblik porabe, to je osebne, skupne, splošne in investicijske v primerjavi z rastjo dohodka.

Ob upoštevanju pogojev zaostrenega gospodarskega položaja in nujnosti, da se vse oblike porabe vključijo v prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva, bo osebna poraba zaostajala za rastjo dohodka v povprečju za 8 %, skupna poraba SIS družbenih dejavnosti (brez skupnosti pokojninskega zavarovanja) bo zaostajala za rastjo dohodka za 25 % ter splošna poraba za 28 %.

Na osnovi takih razmerij v delitvi dohodka se bo povečal delež dohodka za razširitev materialne osnove dela (ob tem niso upoštevane spremembe zakona o amortizaciji in povečanje sedanjih amortizacijskih stopenj).

Pri razporejanju dohodka se bomo delavci v OZD in delovnih skupnostih držali republiškega dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Vse OZD in delovne skupnosti bodo najkasneje do 28. februarja 1982 ob sprejemanju zaključnih računov za leto 1981 sprejele plane razporejanja dohodka za leto 1982, ki bodo usklajeni z usmeritvami iz resolucije in dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka za leto 1982.

Samoupravne interesne skupnosti in OZD družbenih dejavnosti bodo v okviru stabilizacijskih prizadevanj racionalizirali stroške svojega poslovanja, vodili politiko racionalnega zaposlovanja in skrbele za večjo učinkovitost svojega dela.

Glede zaposlovanja v OZD družbenih dejavnosti bomo izhajali iz omejenih materialnih možnosti, tako da bomo dodatno zaposlovali samo v izjemnih primerih, zaradi razširitev dejavnosti — za katero so se predhodno izvajalci in uporabniki dogovorili v okviru interesnih skupnosti.

Pri sprejemanju odločitev v splošni porabi v letu 1982 mora biti eno od temeljnih izhodišč učinkovitejša vključitev te porabe v napore gospodarske stabilizacije. Zato morajo organi družbenopolitične skupnosti s smotno uporabo sredstev izboljšati kvaliteto v opravljanju svojih funkcij.

V. UKREPI IN NALOGE NA PODROČJU TRŽIŠČA IN CEN

Za zagotovitev večje stabilnosti gospodarstva je nujno, da se vsi nosilci politike in oblikovanja cen zavzemajo za nadaljevanje zaviranja rasti inflacije ter za takšno stopnjo rasti cen, ki bodo bistveno nižje od rasti cen v letu 1981.

1. adaptacija osnovne šole v Odrancih,
2. gradnja prizidka pri OŠ D. Lugačič Lendava,
3. posodobitev ogrevanja na podružničnih šolah Centiba, Gaberje Dolina, obnavljanje šolske opreme v OŠ Dobrovnik in Genterovcih, (prioritetni red določi sk-upščina izobraževalne skupnosti).

3. USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Na področju usmerjenega izobraževanja bo potrebno več pozornosti posvetiti naslednjim nalogam:

- zaposlitev ustreznih pedagoških kadrov na Šolskem kovinarskem centru Lendava,
- v čim krajšem času si morajo zaposleni pedagoški delavci pridobiti zahtevano strokovno izobrazbo,
- usposobitev telovadnice za učinkovit pouk telesne vzgoje in zagotovitev vseh pogojev usmerjenega izobraževanja.

4. KULTURA

Posebno skrb bo občinska kulturna skupnost v letu 1982 namenila kakovosti muzejske in galerijske dejavnosti, knjižničarstvu, spomeniškem varstvu in kinematografiji. Posebna naloga te skupnosti bo tudi zbiranje sredstev za vzdrževanje muzeja Ljudske pravice v Veliki Polani, končana pa bo tudi obnova rojstne hiše Štefana Kovača v Nedelici.

Zveza kulturnih organizacij bo aktivno sodelovala pri aktivnosti kulturnih društev, izpopolnjevanju njihovega članstva, organizirala bo več prireditev v Lendavi in krajevnih središčih, sodelovala pa bo tudi z društvi naših zdomcev.

5. TELESNA KULTURA

Občinska telesnokulturna skupnost bo v letu 1982 nadaljevala z razvojem koncepta množičnosti in racionalnosti v športu in rekreaciji. V krajevnih skupnostih bo aktivno sodelovala s ciljem povezovanja klubov in sekcij v športna društva in si prizadevali da bodo KS in OZD postali središče rekreativne dejavnosti. Povečati bo potrebno število športno rekreativnih prireditev in v telesnokulturne aktivnosti vključiti čim širši krog občanov. Programi selektivnega športa bodo izvajani po sprejetih normativih za prioritete športne panoge in v okviru finančnih možnosti TKS Lendava.

TKS bo nosilec aktivnosti pri uresničevanju naslednjih nalog:

- usposobiti potrebne strokovne delavce, ki bodo nosilci telesnokulturne aktivnosti v klubih in društvih,
- izboljšati uporabnost in izkoriščenost športnih objektov,
- nadaljevati sodelovanje s športnimi kolektivi in društvi naših zdomcev,
- v okviru razpoložljivih finančnih sredstev pomagati pri izgradnji športnih objektov v krajevnih skupnostih in izgradnji trim steze v Lendavi.

6. ZDRAVSTVO

Osnovna naloga zdravstvenega varstva v letu 1982 bo v prizadevanju za enakomerni razvoj te dejavnosti v občini. Stremeti bo treba za nadaljnje izboljšanje kadrovske zasedbe, v ta namen bo potrebno zagotoviti kadrovske štipendije za šolanje na višjih in visokih šolah.

V letu 1982 bo realizirana izgradnja zdravstvene postaje v Turnišču.

Prednost v zdravstvenem varstvu je treba dati medicinskim panogam, ki so kot prioritete obravnave že v resoluciji SRS. Gre za prednostne naloge v dejavnostih, ki so za razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti tudi v naši občini izredno pomembnega značaja.

Eden od osnovnih ciljev zdravstvenega varstva v občini je zadržati obseg pravic izhajajoč iz racionalizacije procesa zdravljenja in zavarovanja rasti cen zdravstvenih storitev.

7. SOCIALNO SKRBTVO

Na podlagi svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci ter združevanja sredstev za socialno-skrbno dejavnost, bo skupnost socialnega skrbstva Lendava v letu 1982 dala prioriteto naslednjim nalogam:

- nadaljnjemu zagotavljanju socialne varnosti občanov v obliki solidarnostnega in dopolnilnega vira za preživljanje,
- zagotavljanje boljših socialnih pogojev invalidnim osebam, njihovega usposabljanja in zaposlovanja,
- v skladu s sprejetim programom o sanaciji življenjskih razmer Romov z večjim vključevanjem otrok v predšolsko varstvo in šolstvo, preventivnim zdravstvenim varstvom, izboljšanjem stanovanjskih razmer v Črenšovcih in Dolgi vasi, večjim zaposlovanjem, predvsem pa s preprečevanjem asocijalnih pojavov Romov kot faktorju njihovega hitrejšega prilagajanja družbenim normam ter z aktivnim sodelovanjem z vsemi nosilci nalog pri izboljšanju njihovega socialnega položaja,
- z ustanovitvijo Centra za socialno delo kot izvajalske organizacije bo v dejavnosti te službe prisotno več strokovnosti in preventivnega dela, boljše sodelovanje s KS, OZD, SIS in strokovnimi službami ter s socialno humanitarnimi organizacijami in društvi.

8. ZAPOSLOVANJE

Zaradi vse večjega razkoraka med potrebami združenega dela glede novih zaposlitev in številom iskalcev zaposlitve bo potrebno intenzivnejše sodelovanje med Skupnostjo za zaposlovanje in združenim delom. Skupnost za zaposlovanje bo v ta namen izdelovala tromesečne bilance zaposlovanja na podlagi bilanc zaposlovanja OZD.

Posebno skrb bo potrebno v letu 1982 posvetiti zaposlovanju priliva mladih iz šol, delavcev, ki so na začasnem delu v tujini ter zaposlovanju

latentne delovne sile v kmetijstvu.

Z stimulatívno štipendijsko politiko in nagrajevanjem po delu bo potrebno pridobiti mlade za proizvodne poklice.

Angažirati se bo potrebno pri izobraževanju kadrov na vseh nivojih usmerjenega izobraževanja, skladno s potrebami OZD, za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, Romov, učencev s posebnim programom ter pri zagotavljanju selektivne štipendijske politike glede na potrebe združene dela.

9. RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Občinska raziskovalna skupnost bo še naprej združevala sredstva iz dohodka organizacij združenega dela. Sredstva bodo usmerjena predvsem za sofinanciranje razvojno — raziskovalnih nalog, ki so skupnega pomena, za področja ki so opredeljena po samoupravnem sporazumu o temeljih plana za obdobje 1980—85. Občinska raziskovalna skupnost se bo aktivno vključevala pri ustanavljanju raziskovalnih enot pri INA Nafti in Gorenje Varstroju ter pri vsodbujanju inovacijske dejavnosti.

III. RAZVOJNE NALOGE SIS MATERIALNE PROIZVODNJE

1. KOMUNALNA DEJAVNOST

Komunalna skupnost Lendava bo nosilec aktivnosti za realizacijo programa pri reševanju problema odpadnih voda v Lendavi in večjih naseljih v občini, ureditvi hudournikov v Lendavskih gorica (Benec) in združevanju cest na območju občine. Za uresničitev teh ciljev bodo v letu 1982 realizirane naslednje naloge:

- pridobitev likacijske in gradbene dokumentacije za čistilno napravo v Lendavi in izgradnjo kolektorja do I. faze,
 - izgradnja hudournikov in vodohrama v Lendavskih gorica, — vzdrževanje cest (najnujnejša dela na makadamskih cestah).
- Modernizacija cest se preloži zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, ki bodo angažirana pri odplačevanju obveznosti za kredite občinskega cestnega sklada, ki je prenešen na komunalno skupnost.

V letu 1982 bodo zaključene aktivnosti glede sklepanja samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za celotni projekt čistilne naprave in kolektorjev v Lendavi ter glede razširitve vodooskrbe iz centralnega vodovoda Lendava še na krajevne skupnosti Orešje — Dolina in Genterovci.

2. STANOVANJSKA GRADNJA

Stanovanjska skupnost bo nadalje uveljavljala družbenoekonomske odnose v stanovanjskem gospodarstvu. V letu 1982 se bodo nadaljevala gradbena dela v centralni coni v Lendavi, tako da bo v 1. polovici leta vseljivih 50 stanovanj. Ostale naloge te skupnosti bodo zajele naslednje aktivnosti:

- priprave na reorganizacijo oblike združevanja sredstev za gradnjo družbenih stanovanj — investitorstvo,
- povečanje števila družbene pomoči (subvencij),
- priprave za dograditev stanovanjske soseske v centralni coni ((107 stanovanj),
- prilagoditev upravljanja in vzdrževanja stanovanjskega fonda v skladu z novim zakonom,
- postopni prehod na ekonomske stanarine.

Vsporedno s potrebami za zasebno gradnjo bo potrebno nadaljevati s komunalnim urejanjem zemljišč.

3. PTT DEJAVNOST

Na področju PTT prometa bo delno realizirana naloga iz leta 1981. Tako bo v letu 1982 razširjena telefonska centrala v Črenšovcih za 100 priključkov in razširjeno telefonsko omrežje v okviru finančnih možnosti.

4. ELEKTROGOSPODARSTVO

V letu 1982 bo aktivnost elektrogospodarstva usmerjena v izgradnjo 110 KW elektrodaljnovega Ljutomer — Lendava. V tem letu bo posebna skrb namenjena zagotavljanju potrebnih finančnih sredstev za izgradnjo daljnovega. Določena je že trasa, izdana so vsa potrebna soglasja.

Izboljšanje oskrbe z električno energijo je sestavni del planov krajevnih skupnosti. V letu 1982 bodo zgrajene transformatorske postaje po prioritetenem redu kot je: Centiba, Staro Mostje, Kobilje, Odranci, Dolnji Lakoš, Dolgovaške gorice Lendavske gorice, Hotiza. V odvisnosti od časa izgradnje 110 KW daljnovega se bo investiralo tudi v izgradnjo 20 KV napajalne mreže v občini (sedaj 10 KV).

5. VODNO GOSPODARSTVO

Na področju ukrepov za izboljšanje vodnega režima bodo izvedeni ukrepi v skladu s prioriteta iz sporazuma o temeljih plana. Območna vodna skupnost bo zagotovila sofinanciranje izgradnje čistilne naprave v Lendavi.

Pri izboljšanju oskrbe s pitno vodo ter gradnji vodooskrbnih objektov zlasti na manjrazvitih obmejnih predelih občine bo Območna vodna skupnost Mura sodelovala z občinsko komunalno skupnostjo.

Številka: 30-2/82

Lendava, dne 26/1-1982

Predsednik
Skupščine občine Lendava

Stanko LEBAR, l. r.

POPRAVEK

37

odloka o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za leto 1982

1. V 2. členu odloka o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za 1. 1982 (Uradne objave, št. 1/82) se pravilno prispevna stopnja glasi:

1. Občinska izobraževalna skupnost 6,25 %

Radijski in televizijski spored od 5. do 11. februarja

ČETRTAK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV kole-
dar, Matematika, Okno v
vesolje, Kakšno vodo pije-
mo. 10.00 Poročila. 10.05
TV v šoli (do 12.00). 15.30
TV v šoli: O dieti (do
16.00). 17.10 Poročila.
17.15 ZBIS — S. Rozman:
Oblaček pohajkač, 1 del.
17.30 Kuhinja pri violin-
skem ključu: Peter in volk.
18.00 Mozaik kratkega fil-
ma: Antun Augstinčič in
Dušan Džamonja, jugoslo-
vanska filma. 18.30 Obzor-
nik. 18.45 Po sledeh
napredka. 19.15 Risanka.
19.20 Cik cak. 19.24 TV in
radio nocoj. 19.26 Zrno do
zrna. 19.30 TV dnevnik.
19.55 Vreme. 19.57 Propa-
gandna oddaja. 20.00 Med
narodna obzorja. 21.30 Le-
la Gluhak — Buneta, odda-
ja TV Zagreb. 22.00 V zna-
menju.

VESTNIK

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v Madžarsčini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Prvi cvetovi, otroška serija TV Skopje. 18.15 Znanost. 18.45 Banatske pripovedi. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Teleskopija. 21.00 Po izbiri. 22.30 24 ur. 22.35 Kronika festa (do 23.20).

TV ZAGREB

Prvi program
8.55 do 12.00 Izobra-
ževalni spored, 15.30 do
16.00 Izobraževalni spored,
17.35 Poročila, 17.45 Prvi
cvetovi, 18.15 TV koledar,
18.25 Kronika občin Splita,
18.45 Banatska pričanja,
19.15 Male tajne velikih
mojstrov - kuhinje, ~ 19.30
Dnevnik, 20.00 Spekter
(politični magazin), 21.20
Kvizkoteka, 22.25 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila,
9.05 Mladinski program,
10.30 Žaba z masko (film),
12.00 Veselje za zabavo,
12.10 Romanca, 13.00
Opoldanska redakcija,
17.00 Mladinski program,
18.30 Družinski magazin,
19.00 Avstrija v sliki, 19.30
Čas v sliki, 20.15 Uhnar
(TV film), 21.10 Ljudje in
človeške opice, 21.55 Večer-
ni šport.

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.10 Šolska TV.
16.35 British Museum.
17.00 Zimska vožnja. 17.10
Poklicna posvetovalnica, zi-
dar. 17.25 TV borza. 17.35
Pred posredovalnico za delo
na zapadu. 18.00 Teleport.
18.25 Pedagoški forum.
19.30 TV dnevnik. 20.00
Neumna Milostljiva. 21.00
Igra. 21.00 Zapojmo! 21.10
Išče se reporter, 1. polfina-
la. 22.40 TV dnevnik.

tedenski koledar

PETEK, 5. februar — Agata SOBOTA, 6. februar — Ljubo NEDELJA, 7. februar — Rihard PONEDELJEK, 8. februar — Janez TOREK, 9. februar — Polona SREDA, 10. februar — Silvan ČETRTEK, 11. februar — Zvezdana

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA 7. februarja ob 15.30 uri ameriški barvni vstavistijski film: »PETER IN NJEGOVI ZMAJI« in ob 17. uri ameriški barvni kinemaskopski film: »RAYA-NOVA HČI«; 8. in 9. februarja ob 17. in 19. uri jugoslovanski barvni vstavistijski film: »Z VLAKOM PROTI JUGU«; 10. in 11. februarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni vstavistijski film: »MORSKA POSAST«.

SALOVCI

6. februarja ameriški barvni film: »VELIKI REVOLVERAŠKI OBRAČUN«.

GORNJA RADGONA

5. februarja ob 19. uri ameriški film: »TOM HORN«;

6. februarja ob 19. uri angleški film: »DAMA, KI IZGINJA«;

7. februarja ob 17. uri ameriški film: »TOM HORN« in ob 19. uri angleški film: »DAMA, KI IZGINJA«;

8. februarja ob 17. uri ob slovenskem kulturnem prazniku jugoslovanski film: »VISOKA NAPETOST« — vstop prost.

10. februarja ob 17. in 19. uri italijanski film: »SERIF V DOLINI NILA«;

11. februarja ob 19. uri italijanski film: »SERIF V DOLINI NILA«.

prodam

KRAVO, brejo osem mesecev, vozno, staro osem let, prodam. Marjeta Serec, Rakičan 39. M-298 RENAULT-4, letnik 1975, ugodno prodam. Bagola, Cankova 17. M-300

10 AKACIJEVIH SOH, primerne za električno napeljavo, po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista. M-301

PEČ NA OLJE UGODNO PRODAM. Moščanci 63, p. Mačkovci. M-302

MOLZNI STROJ WESTFALIA, nov, prodam. Fokovci 37. M-303

VINOGRAD (28 arov) prodam. Informacije: Simon Ivanušič, Banfi 92, p. Štrigova. M-307

NOV PIANINO z garancijo prodam. Informacije: Anica Vogrin, Spodnji Ivanjci 5. M-OP

KREDENCO in mizo in 6 stolov za jedilnico prodam. Sebeborci 44/A. M-279

KOSO ZA URSUS 355 prodam. Naslov v upravi lista. M-281

AUDI 60, generalno popravljen, registriran do 25. maja, letnik 1968, ugodno prodam. Ribič, Grajska 1, Gornja Radgona. M-285

ENODRUŽINSKO HIŠO z garažo (telefon) v centru Murske Sobot, primerno tudi za pisarniške prostore ali obrtno dejavnost, prodam. Ponudbe na upravo lista. M-286

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ 4,5 KW z garancijo, rabljeno samo 40 dni, prodam. Babič, Stara 10, prihičje. M-287

TRAKTOR FERGUSON 35 in ford taunus 15 M, prodam. Jože Kolar, Domanjševci 4, p. Križevci v Prekmurju. M-297

SILAŽNI KOMBAJN HAGEDORN prodam. Gregorčičeva 24, Beltinci. M-319

ZASTAVO 101 (po delih), ugodno prodam. Rogašovci 68. M-323

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Radovci 2. M-324

ZASTAVO 101, obnovljen, registriran, ugodno prodam. Vugler, Veržej 82. M-326

ZASTAVO 750, letnik 1981, zaradi gradnje, prodam. Tišina 35/A. M-327

KRAVO s telenom prodam. Gomilice 31, p. Turnišče. M-329

BREZHIBEN MENJALNIK ZA WARTBURG PRODAM. Rogašovci 75. M-295

KRAVO, staro pet let, tri mesece brejo, prodam. Renkovi 125. M-296

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, prodam. Jože Gerenčer, Kovačeva 9, Lendava, telefon 75-796. Le-41

AVTO TAM 5000, letnik 1972, motor 1977, prodam. Vladimir Lebar, Mursko Središče, b. b. (avto-prevoznik). Le-40

FIAT 1300, letnik 1971, poceni prodam. Veržej 118. In-38

ZASTAVO 101 ZELO UGODNO PRODAM. Ogled je možen v petek, soboto in nedeljo. Jože Tomišek, Ljutomer, Ul. Slavka Osterca 14. In-35

STREŠNO OPEKO BIBER — večjo količino, prodam. Klavniška 15. M-308

HLADILNO SKRINJO in kombinirani štedilnik (plin-elektrika), ugodno prodam. Jože Pertoci, Krog 45. M-309

KOMPLET DIFERENCIALA v ohišju za lado 1200, amortizerje in prage, prodam. Ratnik, Tišina 33/A. M-311

ZAPOROŽEC, registriran do decembra 1982, prevoženih 35.000 km, prodam. Krnci 17, p. Martjanci. M-314

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK PRODAM. Jožefa Bransperger, Korovci 27, p. Cankova. M-315

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, prodam. Franc Raduha, Banovci 29, p. Veržej. M-348

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Kovač, Zorana Velnarja 21, Murska Sobota. M-349

OSTREŠJE 5 x 20 (rabljeno) prodam. Ludvik Kučan, Križevci 105 v Prekmurju. M-350

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 210 l, prodam. Lendavska 4/II., stanovanje 10, M. Sobota. M-351

48 AROV ZEMLJE v Ivanjševskem vrhu, prodam. Franc Petko, Rihtarovci 17, p. Radenci. M-352

DVOBRAZDNI TRAKTORSKI PLUG OLT, 10-colski in tridelno klinasto brano Tehnostroj prodam. Krog 34. M-344

FORD CORTINA, letnik 1974, ugodno naprodaj. Franc Hajdinjak, Tropovci n. h. M-345

1,50 ha zemlje v Poznanovcih, na sončni legi, prodam. Informacije: Predanovci 8. M-346

RENAULT-4 TLS, letnik 1978, prodam. Pečarovi 118. M-347

Dragemu sinu in bratu LUDVIKU MAGYARJU iz Dolnjih Slaveč, ki služi vojaški rok v Subotici, ob praznovanju 20. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo dosti zdravja, dobrega počutja med novimi prijatelji in skorajšnji povratek v domači kraj — oče, mama in brat Jani.

ROBERTU VAŠU, ki živi s starši v Nemčiji, želijo ob praznovanju 6. rojstnega dne vse najboljše, lepih in srečnih trenutkov med svojimi dragimi z željo, da bi se večkrat spomnil navse, ki ga imajo radi v domovini — stara mama, teta, mali Kristjan in Gizi »mama«.

TRAVNIK V LUKAČEVCIH prodam. Informacije: Tešanovci 31. M-316

KARAMBOLIRANO DIANO, letnik 1977, lahko tudi po delih, ugodno prodam. Ogled v popoldanskem času. Janez Časar, Petrovci 59. M-317

TRAKTOR STEYER, 15 KS, registriran do aprila, s priključki, prodam. Pojbič, Križevci 114 v Prekmurju. M-318

HRASTOVE PLOHE (dolgi 4 m, široki 40 cm in 8 cm debeli), prodam. Naslov v upravi lista. M-289

DVE TRAJNOGOREČI PEČI na trda goriva prodam. Žižki 125. M-290

AMI 8, v dobrem stanju, registriran, prodam. Cena 20.000 din. Ogled v petek, soboto in nedeljo. Eva Mlinarič, Velika Polana 106/A, Črenšovci. M-291

KRAVO, staro osem let, osem mesecev brejo, dobro mlekarico, prodam. Ulica ob potoku 11, Bakovci. M-293

OSEBNI AVTO DIANA, letnik 1978, naprodaj. Telefon dopoldne: 74-311, interna 47. M-294

KOMPLETNO POHIŠTVO SPALNICE z garderobno omaro, ugodno prodam. Flisar, Titova 14. Ogled in telefon v popoldanskem času: 22-480. M-MM

SGP KONSTRUKTOR MARIBOR n. sol. o., TOZD GRADBENIŠTVO POMURJE MURSKA SOBOTA, n. sol. o. ŠTEFANA KOVAČA 10

OBJAVA

Obveščamo interesente, da gradimo na stanovanjskem kompleksu Lendavska — sever v Murski Soboti lokale, namenjene za preskrbo in usluge občanov naslednjih ali sličnih dejavnosti:

- pediker, maniker
- ekspres čevljarstvo
- zlatarstvo in gravirstvo
- prodaja časopisov in revij
- knjigovoznica
- urarstvo
- torbarstvo in krznarstvo
- servis radio in TV
- kozmetika in maserstvo
- šiviljstvo, krojaštvo
- prodaja spominkov in časopisa
- izdelava štampiljk in ključev
- ali slične dejavnosti, ki služijo za preskrbo in usluge občanov.

Za nakup oziroma pridobitev lokálov je dana možnost najetja kredita pri LB — Pomurski banki M. Sobota na osnovi veljavnega pravilnika za kreditiranje občanov za razvoj malega gospodarstva.

Vsi zainteresenti, ki so zainteresirani za nakup, naj se prijavijo na sedežu podjetja do 15. II. 1982, kjer dobijo podrobnejše informacije.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Lavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Mau, ec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Góntér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

KVALITETNO SENO in otavo prodam. Polana 24, p. Puconci. M-353

RENAULT 4 TLS, letnik 1978, prevoženih 32.000 km, prodam. Štefan Jankovič, Budinci 5, p. Salovci. M-354

BIKCA, starega 7 tednov, za nadaljnjo rejo, prodam. Partizanska 49, Murska Sobota. M-355

TROSED, dva fotelja z mizico in omaro v mahagoni furnirju za dnevno sobo prodam. Ogled od 14. do 17. ure. Čör, Košičeva 5 (pri parku), M. Sobota. M-359

GUME 7.00—14, 8—P.R. (6 kom.), za tovorni avto, prodam. Jože Vaš, Moravci 70, p. Martjanci. M-360

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in plinsko peč prodam. Titova 1/B, IV/17 — popoldne. M-361

PARCELO ZA VIKEND v bližini Radgone prodam. Naslov v upravi lista. M-362

TRAKTOR IMT de lux, mlin-kladivar, kapaciteta 3000—5000 kg/h, skupaj z vertikalnim mešalcem (primeren za mletje sveže koruze za siliranje) in enoosno prikolico prodam. Informacije v nedeljo: Osojnik, Cankova 15, telefon 76-629. M-366

TOVORNI AVTO, ZASTAVA 619 N, star eno leto, registriran do 14. XI. 1982, kasko zavarovan, prodam. Tone Herhaj, Ormoška 11/A, p. Ljutomer. IM-40

VINOGRAD z zidanico v Strehovskih goricah prodam. Naslov v upravi lista. M-MM

ENOOSNO PRIKOLICO (3,5 t), prodam. Skakovci 60, p. Cankova. M-58

SILAŽNI KOMBAJN ZNAMKE MAJS PRINZ prodam za 40.000 din. Franc Klajnošek, Grabanoš 81, p. Videm ob Ščavnici. M-193

ZASTAVO 750 in zastavo 1300, registrirano do decembra 1982, prodam. Moravci 46. M-328

KRAVO prodam. Kuštanovci 23, p. Mačkovci. M-330

KOMBI IMV DIESEL UGODNO PRODAM. Pečarovi 33, telefon 77-010. M-331

KRAVO, brejo osem mesecev, ugodno prodam. Hotiza 122. M-332

KRAVO, staro šest let, 7 mesecev brejo, prodam. Naslov v upravi lista. M-333

GOZDNE PARCELE NA GORIČKEM PRODAM. Naslov v upravi lista. M-334

OSTREŠJE ZA ŠUPO (20 x 5 m), krito z opeko, prodam. Naslov v upravi lista. M-335

ZASTAVO 750 s prikolico prodam. Juša Kramarja 21. M-338

MALE PUJSKE in visoko brejo telico prodam. Bertalanč, Lemerje 28. M-339

STAREJŠO HIŠO V DOBROVNIKU prodam. Informacije do 15. ure v Dobrovniku št. 215, po 15. uri pa v Dobrovniku št. 166. M-340

TROSILEC ZA GNOJ SIP in dvobrazdni zetorjev plug prodam. Noršinci 62, p. Martjanci. M-341

MALE PUJSKE, stare 8 tednov, prodam. Satahovci 4. M-342

TELEVIZOR črno-beli in hladilnik prodam. Ferčak, Arh. Novaka 19, I. nadstropje, stanovanje 7. M-343

kupim

BOROVE PLOHE, ostrešje (11 x 12 m) ali gozd kupim. Rakičan n. h. M-284

STAREJŠO KMEČKO HIŠO z nekaj zemlje kupim. Telefon 22-288. M-305

STREŠNO OPEKO FOLC KUPIM. Odranci 52, p. Črenšovci. M-312

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Ludvika Ferenceka
iz Tešanovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Hvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovilne besede ter predstavnikom KZ »Panonka«.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Tešanovci, 26. januarja 1982

Žalujoči: žena Vilma, sin Ernest z družino, sin Franc z družino in ostalo sorodstvo

Bolečina v naših srcih je, kamorkoli se ozremo, povsod vse prazno je, ni več ljubeče roke mamine

V SPOMIN

12. februarja mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša nepozabna žena, mama in stara mama

Gizela Šlankovič
iz Ženavej 2

Draga žena in mama! Težko je spoznanje in ne moremo dojeti, da te že eno leto ni več med nami in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Lik ljubeče mame to ostal v naših srcih do konca dni.

ŽALUJOČI: MOŽ IN OTROCI

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da je nepričakovano v 59. letu starosti prenehalo biti plemenito srce naše drage žene, mame, stare mame in sestre

Marije Podlesek

roj. Kuzma
iz Noršince

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, družinam Cigut, Kranjec, Kavaš, Podlesek in Pintarič, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje ter nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali. Iskrena hvala kolektivu Moravske toplice za darovano cvetje in vence, domačim gasilcem, predstavniku KS tov. Jančariču za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in duhovniku za pogrebni obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Noršinci, 26. januarja 1982

Žalujoči: mož Vinko, hčerki Irena, Irma z možem Ferijem, sinoma Borisom in Bojanom, brata Koloman in Geza z družinama ter ostalo sorodstvo

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek, sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki imajo pri objavah 20-odstotni popust.

*Končano tvoje je trpljenje,
verovala v lepše si življenje,
bitka bolečina ostala je pri nas,
oh, kdaj zacelil jo bo čas.*

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da je v 71. letu starosti prenehalo biti plemenito srce naše drage mame, stare mame in sestre

Verone Čeh

roj. Lebar
iz Nedelice

V teh težkih trenutkih, ko skušamo dojeti kruto resnico, da drage pokojnice ni več med nami in premagati veliko praznino, ki je ostala za njo, izrekamo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, predvsem družinam Čeh in Gjerkeš, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje, pokojnico pa počastili s številnimi venci in cvetjem, prisrčno zahvalo.

Iskrena hvala č. g. župniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in pevkam za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Turnišče, Ljubljana, Nedelica, 26. 1. 1982

Žalujoči: sin Alojz z ženo Marto, vnuki Slavko, Mirko in Milena, sestra Bara in brat Štefan z družinama ter ostalo sorodstvo

*Če bi moja skuza spadnola na kamen,
kamen bi se razklal na dvoje, na
troje...*

ZAHVALA

Ob boleči resnici, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Štefan Čeh

kovaški mojster iz Nedelice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, kolektivu in dijakom SKŠ Rakičan, kolektivom Planike, Primata, in Panonije ter vsem, ki so dragega pokojnika tako množično pospremili ob slovesu, mu poklonili vence in cvetje ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Globoka hvala zdravstvenim delavcem infekcijskega in kirurškega oddelka za zdravljenje in nego, g. župniku Ratniku in pevcem za obred. Hvala vsem, ki ga boste ohranili v spominu in se ga spominjali z dobrimi deli.

Nedelica, M. Sobota, Odranci, Turnišče, 26. 1. 1982.

Žena Roza v imenu vseh njegovih

*Večerna zarja dom je obsijala,
vse čakalo je na njo,
al ona več se ni vrnila,
vse pusto, prazno je za njo!*

ZAHVALA

Ob nepričakani, mnogo prerani izgubi naše drage hčerke, sestre in vnučkinje

Janje Prelog

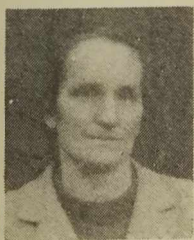
iz Banovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala sošolkam I. letnika tekstilne šole v M. Soboti in razredničarki tov. Darinki Uršič, učencem 8. razreda OŠ Veržej, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, mladinkam in mladincem iz Banovec ter predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Veržej, 21. 1. 1982

Žalujoči: mama, ata, brata Jože in Srečko, babica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi, težki in neozdravljivi bolezni nas je za vedno zapustila draga žena, mama in babica

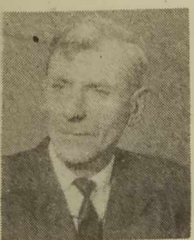
Gizela Kerez

iz Čepinca

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem tistim, ki ste darovali vence in cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice, predstavnic KS, g. župniku in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: mož Anton, sin Alojz z ženo, vnuk Rainer, sestra z družino iz Francije ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

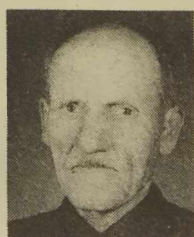
Jožefa Topolnika

iz Križevca pri Ljutomeru 55

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku in kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu. Prisrčna hvala kolektivom IMP in POLIKEM Ljubljana Zavod Bodočnost Maribor in SVP Ljutomer.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinovi Milan, Branko, Stane in Joško ter hčerka Milena z družinami, vnuki, vnučkinje in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradedka in strica

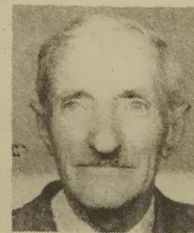
Ivana Varga

iz Gradišča

ki nas je v 82. letu starosti po težki bolezni za vedno zapustil, se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem ter dobrim sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali ter ga v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje, njegov grob pa zasuli s cvetjem. Prisrčna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilec in predstavniku KS za poslovilne besede ter godbi na pihala iz G. Radgone.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš ljubi ata, dedek in pradedek

Karel Volf

kovač iz Skakovca

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Hvala sorodnikom s Cankove, sosedom iz Skakovca, pevcem za odpete žalostinke in g. župniku za pogrebni obred.

Posebna zahvala sosedom iz Večeslavca, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč.

Večeslavci, 21. 1. 1982

Žalujoči: hčerki Helena z družino in Marija, sinovi Drago, Janez in Jože z družinami, zet Milan z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 76. letu starosti za vedno zapustil naš oče in dedek

Jožef Celec

iz Kuzme

Ob tej težki izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem ter znancem od blizu in daleč, vsem darovalcem vencev in šopkov ter vsem, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi Izidorju za vso pomoč. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavniku KS tov. Čerpnjaku za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Kuzma, 21. januarja 1982

Žalujoči: sinova Karel in Jože z ženo Mileno ter hčerki Erika in Marija z družinama iz Avstrije

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, ujca in tasta

Martina Tkalca

iz Gornje Radgone

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in dragega pokojnika v velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter počastili njegov spomin.

Posebno zahvalo izrekamo tov. Brusu, ki se je poslovil od njega v imenu ZB NOV, drugih družbeno političnih organizacij, KS, invalidov in upokojencev. Lepa zahvala tudi tov. Duhu, nekdanjemu sodelavcu za poslovilne besede in zahvalo v imenu sorodstva. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani ter zdravstvenemu osebju ušesnega oddelka v Murski Soboti za vso zdravniško pomoč v času njegove bolezni.

Vem še enkrat — iskrena zvala!

G. Radgona, Ljutomer, Ljubljana, Maribor, Leverkusen, G. Radgona, 19. 1. 1982

VSI NJEGOVI

IZID ŽREBANJA NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

Do določenega roka smo prejeli 263 rešitev noveletne križanke. Žreb je nagrade takole razdelil:

1. nagrada: 300 dinarjev prejme Terezija Žnidarič, Turjanski vrh 19, 69252 Radenci.

2. nagrada: 200 dinarjev dobi Tone Hribovšek, V. p. 4142/2, 69220 Lendava.

3. nagrada: 100 dinarjev prejme Viljem Kovač, Gimnazijska ulica 5, 62342 Ruše.

4. nagrada: 100 dinarjev dobi Andrej Lednšek, 69242 Križevci pri Ljutomeru 26/b.

5. nagrada: 100 dinarjev prejme Anica Čor, Titova 1/c, 69000 Murska Sobota.

Izžrebanim reševalcem čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti. Pri žrebanju smo upoštevali rešitve, v katerih so reševalci uganili geslo: TUDI V NOVI LETU VESNIKI VAŠ PRIJATELJ.

LENDAVA

Poklicne

želje

osmošolcev

Zimske šolske počitnice so za osmošolce vseh osnovnih šol v lendavski občini namenjene razen oddiha tudi resnim stvarim, saj se osmošolci že leta dan dva spoznavajo s poklici, za katere se odločajo, oziroma za katere se bodo izobraževali po končanem osnovnem šolanju. Komisije za poklicno usmerjanje v osnovnih šolah namreč spremljajo poklicne želje svojih učencev in jih usmerjajo v delovne organizacije, kjer lahko spoznajo poklice. Letos je bilo v delovnih organizacijah, ustanovah in šolskem kovinarskem centru okoli 300 osmošolcev, ki so ob spoznavanju poklicev spoznavali tudi delovni proces, skratka spoznali so se s tistim delom, ki ga bodo nekoč po končanem šolanju tudi sami opravljali. Letošnje leto je menda izjemno po tem, da je večina učencev spoznala proizvodne poklice.

Ali naj to pomeni, da se bo tehnika nagnila na stran potreb gospodarstva, da bo torej gospodarstvo dobilo več kadrov, ki jih potrebuje? Še vedno pa je preveč tistih učencev, ki silijo v poklice, za katere se že sedaj ve, da jih občina ne bo potrebovala, ali vsaj ne v takem številu, da bi lahko zaposlile našli doma. Spoznavanje poklicev pa je slej ali prej potrebno in pri tem velja omeniti, da delovne organizacije uspešno sodelujejo s šolami.

Jani D.

V RADENCIH SEMINAR ZA VODSTVA OK ZSMS V POMURJU

ZA BOLJŠI JUTRI

V petek in soboto so se zbrali na dvodnevem seminarju v dijaškem domu v Radencih mladi iz vodstev občinskih konferenc ZSMS iz vseh štirih pomurskih občin. Na usposabljanju, ki ga je prvič pripravil na nivoju regije Medobčinski svet ZSMS za Pomurje, se je čez trideset slušateljev seznanilo z aktualnim mednarodnim političnim položajem v svetu, kot tudi z družbenoekonomskim položajem v regiji in nalogami, ki so v zvezi s tem pred mlado generacijo. Posebej so predsedniki, podpredsedniki in sekretarji občinskih organizacij mladih opredelili svoje naloge v pripravi na 11. kongres ZSMS.

Za takšen način usposabljanja vodilnih mladih kadrov so se odločili na podlagi izkušenj na programsko volilnih konferencah v občinskih mladinskih organizacijah, kjer so ugotovili, da so ti kadri še premalo izkušeni in podkovani. Vključevanje mladih v vse tokove družbenopolitičnega dogajanja pa je še kako odvisno od vodilnih kadrov.

Sodeč po zanimanju slušateljev, pa tudi kakovosti predavanj — mladim so predavali družbenopolitični delavci iz regije — se obeta še večja angažiranost mladih v Pomurju in tudi njihov boljši jutri.

vp

Srečanje krvodajalcev v Bogojini

V Bogojini je bilo srečanje krvodajalcev iz vasi Bogojina, Filovci, Ivanci, Bukovnica in Tešanovci.

V uvodnem govoru na proslavi je predsednica KO RK Bogojina spregovorila o pomenu organizacije krvodajalstva, ki sodi med osnovne družbene naloge, kjer morajo sodelovati vsi družbeni dejavniki in družbenopolitične organizacije v okviru socialistične zveze, spodbudila krvodajalce, da postanejo vsi tudi aktivisti Rdečega križa in tako s skupnimi močmi pridobijo čim več novih krvodajalcev, predvsem iz mlajših vrst. Zelo pester kulturni program so pripravili učenci osnovne šole »Ivan Cankar« Bogojina.

Na proslavi so podelili večkratnim krvodajalcem spominske značke. Posebno priznanje — plaketo za 25-kratno darovanje krvi je prejel še sorazmerno mlad krvodajalec Tibor Rituper, hišnik na osnovni šoli Bogojina.

Zelo pohvalno je, da so se skoraj vsi zbrani krvodajalci ponovno prijaviли za krvodajalsko akcijo, ki bo za KS Bogojina 9. februarja 1982, pozivajo pa še vse ostale zdrave in humane ljudi v svojem okolju, da se akcije v čim večjem številu udeležijo.

Z. M.

KRAJEVNA SKUPNOST BOGOJINA

Krajani Filovec in Bogojine dobili telefon

V krajevni skupnosti Bogojina, v katero so vključena naselja: Bukovnica, Ivanci, Filovci in Bogojina, so v zadnjih letih veliko storili za napredek posameznih krajev. To pa so lahko storili le ob velikem razumevanju občanov, ki poleg krajevnega samoprispevka veliko del opravijo s prostovoljnimi delom, hkrati pa še dajejo prostovoljne prispevke. Čeprav mora krajevna skupnost plačevati dokaj visoke anuitete za nekatera komunalna dela iz prejšnjih let, kar še posebej

urejali le za naselji Bogojina in Filovci, kajti sicer krajevna skupnost ne bi zmogla bremena. Zadeva pa se je vendarle zavlekla, kajti Podjetje za PTT promet Murska Sobota ni bila v stanju pravočasno poskrbeti za novo telefonsko centralo. Šele pred kratkim je bila na pošti v Bogojini montirana 100-številčna telefonska centrala in tako je 70 naročnikov dobilo telefon in sicer 44 v Bogojini in 26 v Filovcih. Čeprav so občani sami sodelovali s prostovoljnimi delom pri urejanju tele-

Jože Horvat — predsednik sveta KS Bogojina.

velja za naselji Ivanci in Bogojina, so tudi v lanskem letu precej naredili. Tako so v Filovcih in Bogojini uredili ulično razsvetljavo, zakar je v Bogojini moralo vsako gospodinjstvo prispevati po 1.000 dinarjev prispevka. V Bogojini so izkopali jareke za melioracijo in izvedli priprave na komasacijo. V Filovcih so uredili prostor za mrtvaški voz in živinsko tehniko. V Bukovnici pa so opravili dela pri izkopu potoka. Poleg tega pa so v vseh naseljih krajevnega skupnosti precej sredstev porabili tudi za ureditev poti.

Krajanom Filovec in Bogojine pa se je napolniti tudi uresničila dolgoletna želja po ureditvi telefonije, česar so zelo veseli. S pripravami na ureditev telefonije v krajevni skupnosti Bogojina so začeli že pred tremi leti, vendar je do realizacije prišlo šele pred kratkim, čeprav so imeli sredstva zagotovljena. Prvotno so sicer nameravali urediti telefonijo v Bogojini, Filovcih in Ivancih. Ker pa krajani Ivanec niso bili dovolj zainteresirani, so telefonsko omrežje

fonskega omrežja, so morali naročniki plačati za omrežje po 20.000 dinarjev in za priključek 12.480 dinarjev. Poleg tega pa je bilo potrebno prispevati še 11.000 dinarjev za samoupravno interesno skupnost. Tako je znašal prispevek za telefon po naročniku 42.480 dinarjev. Z ureditvijo telefonije pa bodo nadaljevali tudi za naselji Ivanci in Bukovnica, za kar so rezervirali nekaj priključkov, v kolikor bo seveda dovolj zanimanja. Na telefonsko centralo v Bogojini pa naj bi se priključili tudi naročniki iz Vučje Gomile.

Poleg urejanja telefonije bodo v krajevni skupnosti Bogojina po besedah predsednika sveta KS letos nadaljevali z nekaterimi komunalnimi deli, z izvajanjem komasacije v naselju Bogojina, ki naj bi bila predvidoma končana do jeseni ter s pripravami na asfaltiranje stranskih ulic v Filovcih. Trenutno pa je tudi v Filovcih v teku akcija zbiranja sredstev za nakup gasilskega avtomobila, ki naj bi ga kupili že v prvem polletju letos.

Feri Maučec

PRIMAT BO GRADIL

Že nekaj let v lendavskem PRIMATU načrtujejo gradnjo novih proizvodnih prostorov, v katerih bi lahko hitreje razvili proizvodnjo dvizne opreme in tako razširili svojo ponudbo na tržišču. Doslej se je zmeraj zatikalo pri sredstvih, letos pa naj bi, tako je med drugim zapisano tudi v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju občine, vendarle zgradili novo proiz-

vodno halo s 1886 kvadratnimi metri površine, medtem ko bi za nakup strojne opreme porabili 23 milijonov dinarjev. Izvoz v višini nekaj nad 18 milijonov dinarjev za to delovno organizacijo ni ravno velik, vendar pa bodo z novo naložbo v naslednjih letih lahko izvoz občutno povečali, zlasti izvoz na konvertibilno področje. Ta čas v lendavskem PRIMATU dela

okoli 450 delavcev, do konca letošnjega leta bodo zaposlili 24 novih, kar je za lendavske razmere veliko, saj nekatere druge delovne organizacije ne nameravajo zaposliti novih delavcev. Upati je, da bo proizvodnja dvizne opreme, zlasti baterijskih vilicarjev, uspešno stekla in da se bodo z njo še bolj uveljavili na domačem in tujem tržišču.

Jani D.

Pletenje cekarjev

PLETENJE CEKARJEV — Pred kakimi desetimi leti so si ženske na mnogih kmečkih domačijah dolge zimske večere krajšale s pletenjem cekarjev. Takole ob večerih so se zbrale skupaj in pletele daleč v noč. Seveda med delom niso le klepetale, ampak tudi zapele marsikatero lepo staro pesem. Ženska — gostiteljica je pripravila poleg pijače tudi potice: perece, vrtanke, kifline ... Bili so to prijetni večeri. Da, bili so, kajti zdaj jih ni več. Tudi na podeželju zmanjkuje čas, akoravno zdaj v zimskem času ni ravno dela preveč; ljudje žal opuščajo prijetna opravila (pletenje cekarjev, luščenje bučnega semena, česanje perja itd.) in večere pretežno prežive ob televizijskem sprejemniku. Tako je v večini primerov. No, najdejo pa se vendarle še ženske, ki ohranjajo tradicijo. Tako 55-letna Marija Režonja in njena 76-letna mati Ana Draškovič iz Renkovec še vedno pleteta cekarje. Pa ne le navadne, ampak tudi okrogle, v katere položijo kanglo za mleko ali kako drugo okroglo posodo. Potožili sta le zastran koruzne slame; uporabno je le bilje, ki ga ročno potrgaš, ne pa tudi tisto, ki ga »poskubiš« s strojem za ličkanje. Težave so tudi z barvo. Ker je ni moč dobiti, ženski pa želita imeti cekarje z okraski, si pomagata na tale način: med bilje vpleteta barvne plastične trakove ... Cekarska tradicija se torej (ponekod) še nadaljuje.

Foto: Š. Sobočan

Inštruktorji proizvodne prakse

V prejšnjem tednu se je končal še zadnji seminar usposabljanja inštruktorjev proizvodnega dela — delovne prakse.

Izvajalec seminarjev je bila delavska univerza v M. Soboti, ki jo je za tovrstno izobraževanje potrdila Gospodarska zbornica Slovenije. Seminarji so trajali 31 ur po sprejetem programu. Udeleženci so dobili ustrezno gradivo kot pripomoček za temeljitše poglobljanje v to problematiko. Kot nalogo so ob koncu seminarja slušatelji pripravili podrobnejši opis del in opravil, ki jih bodo dijaki opravljali v času delovne prakse oziroma proizvodnega dela v posameznih OZD. Slednje so na seminarju slušatelji-inštruktorji tudi zagovarjali.

V decembru in januarju je v 3 skupinah končalo usposabljanje 112 inštruktorjev. Dobra tretjina jih je bila iz Mure in združenih organizacij sozd ABC POMURKA.

Razen tega so za gostinsko in trgovinsko dejavnost bili opravljeni seminarji že prej. V tozdihi, kjer bodo učenci opravili delovno prakso, pa poleg tega izdelujejo še operativne načrte za proizvodno delo prvega letnika učencev usmerjenega izobraževanja. Z delovno prakso bodo prvi dijaki pričeli 8. februarja.

Spregledal pešca

V torek zjutraj ob 6.30 uri je voznik osebnega avtomobila 23-letni Stanislav PANKER iz Satahovec 18 vozil osebni avto po Kidričevi ulici v Murski Soboti. Pred zaznamovanjem prehodom za pešce je prečkal cestišče 58-letni FRANC ŠKAFAR iz M. Sobot, Mladinska 22. PANKER je zaradi neprimerne hitrosti spregledal pešca in ga s prednjim delom avtomobila zadell in zbil po cestišču. Pri padcu po vozišču se je ŠKAFAR hudo telesno poškodoval in se zdravi v soboški bolnišnici. Materialna škoda na vozilu znaša 5000 dinarjev, PANKERJA so preizkušali z alkotestom, kateri je že zjutraj reagiral na alkohol, zato mu je bila vzeta še kri za analizo.

S. A.